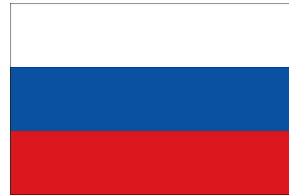


ΈΚΘΕΣΗ 2017

ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΜΟΣΧΑΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΗΣ ΡΩΣΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ
ΕΛΛΑΔΑΣ – ΡΩΣΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ



Α. ΚΑΡΑΠΕΤΣΑΣ, ΓΕΝΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΟΕΥ Β'
Χ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ, ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΟΕΥ Α'
Α. ΚΑΡΥΤΙΑΝΟΣ, ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΟΕΥ Α'

ΜΟΣΧΑ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2018

Πίνακας περιεχομένων

1	Οικονομία Ρωσικής Ομοσπονδίας	1
1.1	Επισκόπηση της οικονομίας Ρωσικής Ομοσπονδίας	1
1.1.1	Η δομή της οικονομίας	2
1.1.2	Βασικά οικονομικά μεγέθη	4
1.1.3	Εξωτερικό εμπόριο	9
1.1.3.1	Εμπόριο αγαθών	10
1.1.3.2	Εμπόριο υπηρεσιών	14
1.1.4	Επενδύσεις	18
1.2	Στοιχεία της οικονομίας των κρατιδίων / πολιτειών / επαρχιών	19
1.3	Οικονομικές προβλέψεις 2018	20
1.4	Οικονομικές σχέσεις Ρωσικής Ομοσπονδίας με διεθνείς φορείς	21
1.4.1	Ρωσική Ομοσπονδία – ΠΟΕ	21
1.4.2	Ρωσική Ομοσπονδία – Ευρασιατική Οικονομική Ένωση	21
1.4.3	Ρωσική Ομοσπονδία – Ευρωπαϊκή Ένωση	21
1.4.4	Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις	22
1.4.5	Συμμετοχή σε διεθνή φόρα και ομάδες χωρών	22
2	Οικονομικές σχέσεις Ελλάδας – Ρωσικής Ομοσπονδίας	23
2.1	Διμερές εμπόριο	23
2.1.1	Εμπόριο αγαθών	23
2.1.2	Εμπόριο υπηρεσιών	29
2.2	Άμεσες επενδύσεις	31
2.2.1	Επενδύσεις της Ελλάδας στη Ρωσική Ομοσπονδία	31
2.2.2	Επενδύσεις της Ρωσικής Ομοσπονδίας στην Ελλάδα	33
2.3	Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας – Ρωσικής Ομοσπονδίας	36
2.4	Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2017	37
3	Συμπεράσματα – προτάσεις	39
3.1	Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	39
3.2	Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων	42
3.3	Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας	43
4	ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ Ο.Ε.Υ. ΜΟΣΧΑΣ	44
4.1	ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ	44
	Προφίλ οικονομίας	44
	Σχέσεις Ελλάδας – Ουζμπεκιστάν	47

Προοπτικές Συνεργασίας Ελλάδος – Ουζμπεκιστάν	50
4.2 Π. ΤΑΤΖΙΚΙΣΤΑΝ	52
Προφίλ οικονομίας.....	52
Σχέσεις Ελλάδας – Τατζικιστάν	53
Προοπτικές Συνεργασίας Ελλάδος – Τατζικιστάν	55
4.3 ΤΟΥΡΚΜΕΝΙΣΤΑΝ	56
Προφίλ οικονομίας.....	56
Σχέσεις Ελλάδας – Τουρκμενιστάν	58
Προοπτικές Συνεργασίας Ελλάδος – Τουρκμενιστάν.....	61
4.4 ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ	62
Προφίλ οικονομίας.....	62
Σχέσεις Ελλάδας – Λευκορωσίας.....	64
Προοπτικές Συνεργασίας Ελλάδος – Λευκορωσία.....	67
5 Παράρτημα	68
5.1 Επισκόπηση κυρώσεων Ε.Ε., Η.Π.Α., Ρωσίας	68
5.2 Χρήσιμες διευθύνσεις.....	76
5.3 Προφίλ 18 ρωσικών περιφερειών.....	87

Κατάλογος πινάκων

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Ρωσικής Ομοσπονδίας.....	4
Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Ρωσικής Ομοσπονδίας.....	9
Πίνακας 3: Εξαγωγές αγαθών Ρωσικής Ομοσπονδίας	10
Πίνακας 4: Εισαγωγές αγαθών Ρωσικής Ομοσπονδίας	10
Πίνακας 5α: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Ρωσικής Ομοσπονδίας και η θέση της Ελλάδας	11
Πίνακας 6: Εισπράξεις Ρωσικής Ομοσπονδίας.....	14
Πίνακας 7: Πληρωμές Ρωσικής Ομοσπονδίας	15
Πίνακας 8α: 10 Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Ρωσικής Ομοσπονδίας και η θέση της Ελλάδας, το 2017	15
Πίνακας 9: Επενδύσεις από και προς τη Ρωσική Ομοσπονδία.....	18
Πίνακας 10: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Ρωσικής Ομοσπονδίας.....	23
Πίνακας 11: Ελληνικές εξαγωγές στη Ρωσική Ομοσπονδία -4ψήφια ανάλυση.....	24
Πίνακας 12: Ελληνικές εισαγωγές από τη Ρωσική Ομοσπονδία – 4ψήφια ανάλυση.....	26
Πίνακας 13: Ισοζύγιο υπηρεσιών	29
Πίνακας 14: Εισπράξεις της Ελλάδας από τη Ρωσική Ομοσπονδία.....	29
Πίνακας 15: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από τη Ρωσική Ομοσπονδία.....	30
Πίνακας 16: Πληρωμές της Ελλάδας στη Ρωσική Ομοσπονδία	30
Πίνακας 17: Επενδύσεις της Ελλάδας στη Ρωσική Ομοσπονδία.....	31
Πίνακας 18: Επενδύσεις της Ρωσικής Ομοσπονδίας στην Ελλάδα.....	33
Πίνακας 19: Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών	42

1 Οικονομία Ρωσικής Ομοσπονδίας

1.1 Επισκόπηση της οικονομίας Ρωσικής Ομοσπονδίας

Η ρωσική οικονομία συνεχίζει την προσαρμογή της στις χαμηλότερες τιμές του πετρελαίου και στις συνθήκες που δημιούργησαν οι οικονομικές κυρώσεις που επιβλήθηκαν τον Ιούλιο του 2014.

Το πακέτο πολιτικών που εφήρμοσε η κυβέρνηση, με την υιοθέτηση ελεύθερα κυμαινόμενης συναλλαγματικής ισοτιμίας, τις περικοπές των δαπανών σε πραγματικούς όρους, την ανακεφαλαιοποίηση / εξυγίανση των τραπεζών και την αξιοποίηση του Αποθεματικού Ταμείου έχουν συμβάλει σημαντικά στη διευκόλυνση αυτής της προσαρμογής.

Ως αποτέλεσμα, η ρωσική οικονομία αναδύεται σταδιακά από την ύφεση, με το πραγματικό ΑΕΠ να παρουσιάζει σταδιακή βελτίωση καθ' όλη τη διάρκεια του 2017. Οι προβλέψεις για το επόμενο διάστημα κάνουν λόγο για ανάκαμψη και κατά το 2018.

Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικοί πολιτικοί και οικονομικοί κίνδυνοι που είναι πιθανό να επηρεάσουν το μέγεθος της ανάπτυξης.

Η δημοσιονομική εξυγίανση αναμένεται να συνεχιστεί λόγω των περιορισμών πρόσβασης στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές.

Η δέσμευση της Κεντρικής Τράπεζας για μείωση του πληθωρισμού συνεπάγεται περιορισμένα περιθώρια για χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής στο εγγύς μέλλον.

Άλλοι σημαντικοί παράγοντες είναι η χαμηλή παραγωγικότητα της εργασίας, η υψηλή εξάρτηση της ρωσικής οικονομίας από ενεργειακούς πόρους, ο σφιχτός εναγκαλισμός της οικονομίας από το δημόσιο αλλά και οι εξελίξεις στο διεθνές οικονομικό και πολιτικό περιβάλλον.

1.1.1 Η δομή της οικονομίας

Το 2017 η ρωσική οικονομία παρουσίασε σχετικά χαμηλή αύξηση του ΑΕΠ κατά 1,5% (έναντι μείωσης το 2016 κατά 0,2%), παρά τις προσδοκίες των οικονομικών αναλυτών για υψηλότερη αύξηση.

Βασικοί λόγοι της αύξησης (εν μέσω οικονομικών κυρώσεων και χαμηλών τιμών πετρελαίου) ήταν η χαμηλή συναλλαγματική τιμή του ρουβλίου, το οποίο έκανε τα ρωσικά προϊόντα ανταγωνιστικότερα στο εξωτερικό και η εφαρμοζόμενη πολιτική της υποκατάστασης των εισαγωγών με σκοπό την αύξηση της ίδιας παραγωγής .

Παρατηρώντας τη διαχρονική εξέλιξη βασικών οικονομικών δεικτών από το 2012 μέχρι το 2017 (περίοδος που συμπίπτει με την ολοκλήρωση της τρίτης εξαετούς θητείας διακυβέρνησης της χώρας από τον Πρόεδρο Πούτιν) προκύπτει ότι σωρευτικά το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 5% (παρά τη σημαντική αύξηση που σημειώθηκε την περίοδο 2012 - 2014 με +6%), η ιδιωτική κατανάλωση αυξήθηκε κατά 5%, οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου ήταν χαμηλότερες από το 2011, η δημόσια κατανάλωση μειώθηκε σημαντικά λόγω μείωσης των δημοσίων δαπανών και οι εισαγωγές ως συνέπεια των κυρώσεων μειώθηκαν δραστικά ενώ οι εξαγωγές αυξήθηκαν.

Ταυτόχρονα και παρά τις συνεχιζόμενες κυρώσεις από το 2014, ο πληθωρισμός σημειώνει συνεχή μείωση, τα συναλλαγματικά αποθέματα της χώρας παραμένουν υψηλά ενώ γίνονται προσπάθειες για το κατά το δυνατόν ισοσκελισμένο κρατικό προϋπολογισμό με εκτιμώμενη χαμηλή τιμή ανά βαρέλι πετρελαίου (40 δολ./βαρέλι).

Βασικοί στόχοι της μέχρι σήμερα επιτυχούς (έναντι του πλαισίου των κυρώσεων από ΕΕ και ΗΠΑ και της απορρέουσας πολυπλοκότητας σε πολιτικό επίπεδο) οικονομικής πολιτικής φαίνεται να είναι η σταθερότητα των τιμών (βασικός στόχος της κεντρικής Τράπεζας της Ρωσίας – ΚΤΡ – ήταν ο πληθωρισμός το 2017 να μην ξεπεράσει το 4%, ο οποίος και επιτεύχθηκε), το χαμηλό δημόσιο χρέος και έλλειμμα (μέσω περιορισμού των δημοσίων δαπανών) και η συγκράτηση χαμηλού ποσοστού ανεργίας (ακόμα και αν αυτό συνοδεύτηκε από μειώσεις μισθών).

Η ρωσική οικονομία είναι σήμερα λιγότερο εξαρτημένη από τις εξωτερικές συνθήκες, έχει γίνει ανταγωνιστικότερη και απέκτησε την ικανότητα να αναπτύσσεται ακόμη κι όταν η τιμή του πετρελαίου είναι χαμηλότερη από το παρελθόν. Η ανάπτυξη τροφοδοτείται από εσωτερικούς παράγοντες, όχι μόνον από το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο, αλλά και από τη χημική βιομηχανία, τη γεωργία, τις μεταφορές, τον αγροτικό μηχανολογικό εξοπλισμό, τις κατασκευές, τα φαρμακευτικά και τις τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών.

Σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομίας βασικά εμπόδια για υψηλότερη οικονομική ανάπτυξη ήταν η δυσανάλογα μεγάλη αύξηση των τραπεζικών δανείων έναντι του ποσοστού αύξησης των μισθών, οι μειωμένες παραγγελίες αμυντικού εξοπλισμού και ο ιδιαίτερα χαμηλός πληθωρισμός.

Τα οικονομικά ινστιτούτα της χώρας προτείνουν πληθώρα μέτρων για την ενίσχυση της οικονομίας. Το Stolypin Group προτείνει την επιβολή φόρου πλούτου, το Συμβούλιο Εμπειρογνομόνων της Κυβέρνησης την αποφυγή φορολόγησης των αυτοαπασχολούμενων, το Κέντρο Αναλύσεων της Κυβέρνησης την κατάργηση υφιστάμενων φοροαπαλλαγών και το Κέντρο Στρατηγικής Έρευνας του πρώην Υπ. Οικονομικών Kudrin και νυν επικεφαλής του Ελεγκτικού Συνεδρίου, προτείνει την αποφυγή φορολογικών αλλαγών ώστε να μην επιβαρυνθεί η μικρή οικονομική ανάπτυξη του 2017. Το Ινστιτούτο Οικονομίας της Ρωσικής Ακαδημίας Επιστημών (RAS) στα πλαίσια των προτάσεων του για αλλαγές στο οικονομικό μοντέλο της χώρας προτείνει μέτρα μείωσης του εισοδήματος ώστε να εξοικονομηθούν τα αναγκαία κεφάλαια που χρειάζονται για την ανανέωση των βιομηχανικών υποδομών και (μαζί με το Κέντρο Στρατηγικής Έρευνας) την έναρξη ενός μεγάλου προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων προκειμένου να εξευρεθούν κεφάλαια για την χρηματοδότηση των αναγκαίων επενδύσεων στους τομείς της εκπαίδευσης, υγείας και υποδομών.

Η Moodys στις 25.01.2018 αναβάθμισε τις εκτιμήσεις της για τις προοπτικές της πιστοληπτικής ικανότητας της Ρωσίας (“*Ba1 long-term issuer and senior unsecured debt ratings*”) από «σταθερές» σε «θετικές». Σε σχετική ανακοίνωσή του, ο οίκος αξιολόγησης σημειώνει ότι το ρωσικό μακροοικονομικό πλαίσιο ανταποκρίθηκε καλά στο σοκ τις τιμές του πετρελαίου και στον αντίκτυπο των κυρώσεων που μέχρι τότε επιβλήθηκαν, ενώ έχουν γίνει βελτιώσεις στο δημοσιονομικό πλαίσιο. Επιπλέον, τονίστηκε ότι η ενισχυμένη «οικονομική και δημοσιονομική ανθεκτικότητα» έχουν καταστήσει τη χώρα λιγότερο ευάλωτη σε νέα εξωγενή σοκ, οφειλόμενα σε γεωπολιτικές εντάσεις ή νέα πτώση της τιμής του πετρελαίου. Το ίδιο έπραξαν η Standards and Poor’s και η Fitch.

Όσον αφορά στη διαφθορά, η ετήσια έκθεση του οργανισμού Transparency International κατατάσσει τη Ρωσία στην 135^η θέση (μεταξύ των 50 χωρών με τις λιγότερες προσπάθειες αντιμετώπισης του φαινομένου) επί συνόλου 180 χωρών.

Σημειώνουμε τέλος πως η Μόσχα κατετάγη στην 6^η θέση του καταλόγου των ευρωπαϊκών πόλεων σχετικά με το δυναμικό ανάπτυξής της για τη διετία 2018-2019. Ο κατάλογος συντάσσεται από τους Financial Times Group, συγκρίνει συνολικά 301 ευρωπαϊκές πόλεις με βάση 100 κριτήρια στις κατηγορίες οικονομική δυναμική, επιχειρηματικό περιβάλλον, κοινωνική ανάπτυξη.

1.1.2 Βασικά οικονομικά μεγέθη

Τα βασικά οικονομικά μεγέθη της Ρωσικής Ομοσπονδίας για την περίοδο 2013-2017 απεικονίζονται στον κάτωθι Πίνακα :

Πίνακας 1: Βασικά οικονομικά μεγέθη Ρωσικής Ομοσπονδίας

	2013	2014	2015	2016	2017
Ονομαστικό ΑΕΠ (σε τρισ. Ρούβλια)	71,1	79,2	83,2	85,9 ≈ 1,16 τρισ. Ευρώ (1 ευρώ / 74 ρούβλια)	92,1 ≈ 1,4 τρισ. Ευρώ (65,8 ρούβλια / 1 ευρώ)
Μεταβολή ΑΕΠ	+1,3%	0,6%	-2,8%	-0,2%	1,5%
Κατά κεφαλήν ΑΕΠ	494.780 ρούβλια	7.921 ευρώ	7.125 ευρώ	9.170 ευρώ	9.103 ρούβλια
Ανεργία	5,5%	5,2%	5,6%	5,5%	5,2%
Πληθωρισμός	6,5%	11,4%	12,9%	5,4%	2,5% (64,110)
Ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης (% ΑΕΠ) – ελλείμμα	1,3%	1,2%	3,5%	3,7%	1,5%
Χρέος Γενικής Κυβέρνησης σε δις δολ. και % επί του ΑΕΠ	728,9 32%	599,9 29%	518,5 38%	511,7 39%	518,9 33%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών σε εκ. δολ.	25.861	52.285	65.680	22.746	34.175
Συναλλαγματική ισοτιμία		56,26 ρούβλια/ \$ΗΠΑ και 68,34 ρούβλια/ευρώ	72,88 ρούβλια/ \$ΗΠΑ και 79,7 ρούβλια/ευρώ	60,66 ρούβλια/ \$ΗΠΑ και 63,81 ρούβλια/ευρώ	57,6 Ρούβλια / \$ΗΠΑ και 68,87 ρούβλια/ευρώ
Βασικό επιτόκιο	5,5% (13.12.2013)	17% (16.12.2014)	11% (11.12.2015)	10% (16.12.2016)	7,75% (15.12.2017)
Συναλλαγματικά διαθέσιμα (31.03 εκάστου έτους)	467,6 δις δολ.	438,3 δις δολ.	333,5 δις δολ.	402,4 δις. \$ ΗΠΑ	417,8 δις. \$ ΗΠΑ

Πηγές: Κεντρική Τράπεζα Ρωσίας, ρωσική στατιστική υπηρεσία

Το 2017, σύμφωνα με τη ρωσική στατιστική υπηρεσία το ΑΕΠ της χώρας διαμορφώθηκε σε 1,5% (έναντι πτώσης το 2016 κατά 0,2%), παρά τις προσδοκίες του συνόλου σχεδόν των οικονομικών αναλυτών για υψηλότερη αύξηση αλλά και των υψηλότερων εναντι του 2016 τιμών πετρελαίου (+27%, μέση τιμή ανά βαρέλι τα 53 δολ. έναντι 41,9 δολ. το 2016) και διαμορφώθηκε σε 92 τρις ρούβλια . Με αυτήν την επίδοση η ρωσική οικονομία μπόρεσε να εξισορροπήσει τους μειωμένους ρυθμούς ανάπτυξης της διετίας 2015-2016 μόνο κατά το ήμισυ. Σημειώνουμε ότι η πρόβλεψη της κυβέρνησης σχετικά με την αύξηση του ΑΕΠ ανέρχονταν σε 2,1%.

Παρατηρώντας τη διαχρονική εξέλιξη του ΑΕΠ, σημειώνουμε ότι ακολουθήθηκε μια άκρως θετική πορεία μετά την οικονομική κρίση του 1998, καταγράφοντας αυξήσεις έως και 8% η οποία συνεχίστηκε, με εξαίρεση το έτος 2009, σε ικανοποιητικούς βαθμούς έως και το 2012.

Από το 2012 μέχρι το 2016 (περίοδος που συμπίπτει με την ολοκλήρωση της τρίτης εξαετούς θητείας διακυβέρνησης της χώρας από τον Πρόεδρο Πούτιν) προκύπτει ότι σωρευτικά το ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 5% (παρά τη σημαντική αύξηση που σημειώθηκε την περίοδο 2012 - 2014 με +6%). Βασικοί παράγοντες της εν λόγω εξέλιξης ήταν η μείωση των τιμών του πετρελαίου την περίοδο 2015 – 2016 (η οποία οδήγησε σε ύφεση) και οι δυτικές κυρώσεις εναντίον της Ρωσίας εξαιτίας της ουκρανικής κρίσης . Ένας ακόμα λόγος που εξηγεί τη περιορισμένη αύξηση του ΑΕΠ είναι οι χαμηλές επενδύσεις σε πάγια, οι οποίες παρά την αύξηση τους κατά 3,6% το 2017, εξακολουθούν να είναι χαμηλότερες κατά 3% έναντι των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου του 2011.

Για το 2018 η αισιόδοξη εκτίμηση ανέρχεται σε αύξηση του ΑΕΠ κατά περίπου 1,9% (με βασικό μοχλός της ανάπτυξης την εγχώρια κατανάλωση) και για το 2019 σε 1,8%. Η απαισιόδοξη ανέρχεται σε 1,2% για το 2018 και 1,4% για το 2019.

Η ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης προϋποθέτει την υποστήριξη των επενδύσεων, κυρίως στους τομείς του ανθρώπινου δυναμικού, της ιατρικής, της εκπαίδευσης και των υποδομών (δρόμων, γεφυρών, ηλεκτρικών δικτύων, μηχανολογικών συστημάτων κλπ). Οι δημόσιοι πόροι είναι ανεπαρκείς και κάνουν απαραίτητη τη συμμετοχή ιδιωτικών κεφαλαίων. Τα ιδιωτικά κεφάλαια με τη σειρά τους χρειάζονται προβλέψιμο κατά το δυνατόν οικονομικό περιβάλλον, σταθερό φορολογικό σύστημα και θετικό μακροοικονομικό περιβάλλον, σύμφωνα με ομιλία του Πρωθυπουργού Medvedev στο ρωσικό επενδυτικό φόρουμ (Σότσι 15.02.2018).

Αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με έκθεση του ΔΝΤ, το ποσοστό της μαύρης οικονομίας στη Ρωσία ανέρχεται σε 33,7% επί συνόλου ΑΕΠ.

Το κατά κεφαλή ΑΕΠ για το 2017 διαμορφώθηκε σε 626.597 ρούβλια (περίπου 10.878 δολ).

Το 2017, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ρωσίας (ηλικίες 15 – 72 ετών) ανήλθε σε 76,1 εκ. άτομα μειωμένος κατά 0,6% έναντι του 2016. Εξ'αυτών, ποσοστό 94,8% ήταν απασχολούμενοι. Η ανεργία ανήλθε σε 5,2% το 2017 (έναντι 10,6% το 2000 –).

Το 2017 ο πληθωρισμός διαμορφώθηκε στο χαμηλότερο επίπεδο της μετασοβιετικής Ρωσίας ήτοι 2,5% (έναντι 12,9% το 2015 και 20,2% το 2000), πολύ χαμηλότερα του τιθέμενου από την κεντρική τράπεζα στόχου για 4%. Η κεντρική τράπεζα εξακολουθεί και τηρεί επιφυλακτική στάση για το 2018 θέτοντας ως στόχο της και πάλι το 4%. συνεχίζοντας τη σφικτή νομισματική πολιτική, η οποία επέτρεψε τη σταθεροποίηση των προσδοκιών, τη μείωση των πληθωριστικών κινδύνων και την ομαλοποίηση της κατάστασης στον τραπεζικό τομέα και τη χρηματοπιστωτική αγορά.

Το 2017 οι πραγματικοί μισθοί αυξήθηκαν κατά 3,4% έναντι του 2016, χωρίς η εν λόγω αύξηση να έχει αποτυπωθεί και στην αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος, το οποίο και κατά το 2017 σημείωσε περαιτέρω μείωση 1,7% έναντι του 2016 (τέταρτη συνεχή μείωση . Υπό το πρίσμα της τελευταίας 18ετίας, το διαθέσιμο εισόδημα σημείωσε αύξηση κατά 2,6 φορές). Η εν λόγω κατάσταση εκτιμάται ότι οφείλεται στην αύξηση των τιμών των τροφίμων αλλά και στα μέτρα της κυβέρνησης για περιορισμό της παράνομης απασχόλησης . Το ύψος του κατώτατου μισθού στη Ρωσία στις 01.01.2018 ανερχόταν σε 9.500 ρούβλια (περίπου 167 δολ) μηνιαίως, ενώ το ύψος του κατώτατου επιπέδου διαβίωσης ανερχόταν σε 11.000 ρούβλια (193 δολ.) . Σύμφωνα με τη στατιστική υπηρεσία το ποσοστό του πληθυσμού που διαθέτει εισόδημα κατώτερο του ελάχιστου επιπέδου διαβίωσης ανέρχονταν σε 13,8% του πληθυσμού ή 20,3 εκ. άτομα. Εμπειρογνώμονες όμως υποστηρίζουν ότι το πραγματικό ποσοστό είναι πολύ υψηλότερο.

Η μέση σύνταξη στη Ρωσία το 2017 διαμορφώθηκε σε 13.323 ρούβλια (έναντι 12.476 ρούβλια το 2016) αυξημένη κατά 6% έναντι του προηγούμενου έτους. Σημειώνουμε ότι η ηλικία συνταξιοδότησης στη Ρωσία είναι το 55^ο έτος για τις γυναίκες και το 60^ο για τους άνδρες. Εντός του 2018 αναμένεται αύξηση των ορίων ηλικίας, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι πιέσεις στο συνταξιοδοτικό σύστημα.

Το 2017 η ιδιωτική κατανάλωση αυξήθηκε κατά 3,4% (έναντι του 2016) μετά από μειώσεις το 2015 και 2016 (-8,4% και -2,8% αντίστοιχα). Συνολικά την τελευταία εξαετία 2012 – 2017 η κατανάλωση αυξήθηκε κατά 5% . Αντίθετα η δημόσια κατανάλωση μειώθηκε αφού το Δημόσιο καθόλη τη διάρκεια της εξαετίας 2012 – 2017 περιόρισε τις δαπάνες του.

Το χαμηλό επιτόκιο αποτελεί σημαντικό εργαλείο υποστήριξης των χρηματοδοτήσεων για την ενίσχυση των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου. Για το λόγο αυτό η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας μετά την επίτευξη του στόχου του χαμηλού πληθωρισμού επιθυμεί τη συνέχιση μείωσης των επιτοκίων δανεισμού. .

Η σταδιακή μείωση του επιτοκίου ξεκίνησε το 2016 από 11,5% . Κατά τη διάρκεια του 2017 η Τράπεζα προέβη συνολικά σε έξι μειώσεις επιτοκίου καταλήγοντας σε 7,75% στις 15.12.2017. Η πορεία μείωσης συνεχίζεται και το 2018 με επιτόκιο 7,25%. Στόχος παραμένει η διαμόρφωση του επιτοκίου στο «ουδέτερο» επίπεδο του 6% -7%

Κατά το 2017, συνεχίστηκε η αποδυνάμωση του ρωσικού νομίσματος έναντι του δολαρίου και του ευρώ, λόγω σημαντικών πιέσεων που σχετίζονται με τη χαμηλή τιμή του πετρελαίου, τη χαμηλή οικονομική ανάπτυξη και τις συνεχιζόμενες γεωπολιτικές εντάσεις, οι οποίες είχαν ως συνέπεια την επιβολή δυτικών κυρώσεων κατά της Ρωσίας.

Κατά το 2017, η μέση ετήσια συναλλαγματική ισοτιμία του ρουβλίου με το αμερικανικό δολάριο ανήλθε στα 57,6 ρούβλια/\$ΗΠΑ και με το ευρώ στα 68,87 ρούβλια/ευρώ.

Επισημαίνουμε ότι έως τα τέλη του 2014 η Κεντρική Τράπεζα ακολουθούσε πολιτική παρέμβασης στην συναλλαγματική ισοτιμία, διαθέτοντας καθ' όλη τη διάρκεια του 2014 συνολικά πάνω από 80 δισ. δολάρια ΗΠΑ (περίπου 5% του ΑΕΠ) από τα συναλλαγματικά της αποθέματα για να στηρίξει το ρούβλι. Ωστόσο, στις 10 Νοεμβρίου 2014, πραγματοποίησε ένα σημαντικό βήμα προς την ελεύθερη διαπραγμάτευση του ρουβλίου, εγκαταλείποντας την πρακτική των απεριόριστων παρεμβάσεων στην αγορά συναλλάγματος. Το 2015 προέβη σε μία μόνο κίνηση πώλησης συναλλάγματος ενώ το 2016 δεν προέβη σε καμία παρέμβαση στην αγορά συναλλάγματος. Από αυτήν την αλλαγή πολιτικής ωφελήθηκαν οι εξαγωγές αγροτικών και λοιπών ρωσικών προϊόντων, αυξήθηκε η εγχώρια ζήτηση για ρωσικά προϊόντα και διευκολύνθηκε η διαχείριση του ελλείμματος του

προϋπολογισμού. Ζημιώθηκαν όμως οι εισαγωγές βιομηχανικού εξοπλισμού, αυξήθηκε το κόστος ανανέωσης υφιστάμενου παραγωγικού εξοπλισμού καθώς και πρώτων υλών για τη φαρμακοβιομηχανία.

Το Υπουργείο Οικονομικών της Ρωσίας από το Φεβρουάριο του 2017 ξεκίνησε να χρησιμοποιεί τα υπερβάλλοντα έσοδα από πωλήσεις πετρελαίου και φυσικού αερίου (νοούνται τα έσοδα που προέκυψαν από τιμή πώλησης υψηλότερης της προϋπολογιζόμενης) για την αγορά συναλλάγματος ώστε τα τυχόν υψηλότερα έσοδα να μην προκαλέσουν ανατίμηση του ρουβλίου. Συνολικά κατά το 2017 δαπανήθηκαν 830 δις ρούβλια για την αγορά 14 δις δολ. Η πολιτική θα συνεχιστεί και κατά το 2018.

Στις 31.12.2017 το ρωσικό εξωτερικό χρέος ανέρχονταν σε 518,9 δις δολ., αυξημένο κατά 7,2 δις δολ. έναντι του 2016 ή 1,4%. και αντιστοιχούσε στο 33% του ΑΕΠ.

Η Ρωσία στην προσπάθειά της να εξασφαλίσει φθηνό μακροπρόθεσμο επενδυτικό χρήμα εξέδωσε για πρώτη φορά την άνοιξη του 2017 τα λεγόμενα ομοσπονδιακά ομόλογα (OFZ) για ιδιώτες επενδυτές, αξίας 30 δις ρουβλίων. Τα OFZ αποδείχθηκαν δημοφιλή εξαιτίας του χαμηλού πληθωρισμού και των καλών προοπτικών της ρωσικής οικονομίας.

Σύμφωνα με την έκθεση του αμερικανικού κογκρέσου, σχετικά με την αποτίμηση επέκτασης των υφιστάμενων κυρώσεων στον τραπεζικό τομέα προκειμένου να πληγεί ο τομέας του ρωσικού εξωτερικού χρέους, η πιθανή εφαρμογή τέτοιων μέτρων θα μπορούσε να ωθήσει αμερικανικά κεφάλαια σε πώληση των OFZ και των ευρωπαϊκών ομολόγων τους. Αυτό πιθανώς θα πίεζε και ευρωπαϊκές τράπεζες να πράξουν το ίδιο. Σημειώνεται ότι το 35-50% του ρωσικού εξωτερικού χρέους κρατείται από ξένους επενδυτές. Μία τέτοια εξέλιξη θα είχε αρνητικές επιπτώσεις τόσο σε θέματα τραπεζικής ρευστότητας όσο και στο ΑΕΠ.

Ο προϋπολογισμός βασίζεται πλέον σε χαμηλές τιμές πετρελαίου ανά βαρέλι. Η μέση τιμή το 2017 κυμάνθηκε σε 55 δολ. / βαρ. (με σημείο break even τα 53 δολ.) έναντι 115 δολ. ανά βαρέλι τα χρόνια προ του 2014, τα οποία όμως δεν δημιουργούσαν κέρδη. Η ρωσική κυβέρνηση προσπάθησε να απεξαρτηθεί από τα πετρελαϊκά έσοδα (ως τη μόνη πηγή εσόδων) και προχώρησε στην εφαρμογή ενός αποτελεσματικότερου συστήματος εισπράξεως φόρων, στο οποίο στήριξε την εκτέλεση του προϋπολογισμού σε συνδυασμό και με άλλα μέτρα, όπως η μείωση των αμυντικών δαπανών. Από το 2018 εφαρμόζεται ένας ακόμη κανόνας, σύμφωνα με τον οποίο τα πετρελαϊκά έσοδα από εξαγωγές όταν η τιμή είναι άνω των 40 δολ/ βαρέλι κατευθύνονται προς την αύξηση των συναλλαγματικών αποθεμάτων της χώρας με σκοπό τη χρησιμοποίησή τους για ενίσχυση τη επιχειρηματικότητας και των επενδύσεων. Ο κρατικός προϋπολογισμός του 2017 έκλεισε με έλλειμμα 1,5% του ΑΕΠ. (105, 112) Σημειώνεται ότι κατά το 2017 υπήρξε ωφέλεια ύψους 24 δις ευρώ, χάριν της συμφωνίας OPEC+ (μείωση της παραγόμενης ποσότητας πετρελαίου από 01.01.2017). Η εφαρμογή της συμφωνία συνεχίζεται και στο 2018

Το Αποθεματικό Ταμείο (δημιουργήθηκε το 2008) καταργήθηκε από 01.01.2018. Είχε σχεδιαστεί ώστε να συμπληρώνει τα έσοδα του προϋπολογισμού στην περίπτωση της μείωσης των εσόδων από το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο, συμβάλλοντας στην σταθερότητα της οικονομικής ανάπτυξης, στη μείωση των πληθωριστικών πιέσεων και στη μείωση της εξάρτησης της εθνικής οικονομίας από τις διακυμάνσεις των εσόδων από τις εξαγωγές φυσικών πόρων. Την 01.01.2017 οι πόροι του Αποθεματικού Ταμείου ανέρχονταν σε 972 δις. ρούβλια (16 δις. δολάρια ΗΠΑ), που αντιστοιχούσαν στο 1,1% του ρωσικού ΑΕΠ.). Το **Εθνικό Ταμείο Πρόνοιας** προοριζόταν να αποτελέσει μακροπρόθεσμο τμήμα

ενός βιώσιμου μηχανισμού των συντάξεων των πολιτών της Ρωσικής Ομοσπονδίας. Ο στόχος του πλάνου είναι η υποστήριξη της εξυπηρέτησης των αναγκών του κρατικού προϋπολογισμού. Το Δεκέμβριο του 2017 το εν λόγω Ταμείο διέθετε 66,94 δις δολ. .

Το ισοζύγιο πληρωμών της Ρωσίας το 2017 παρουσίασε πλεόνασμα ύψους 35,2 δις δολ. έναντι πλεονάσματος 24,4 δις δολ το 2016. (αύξηση κατά 44,2%) και προήλθε κυρίως από την βελτίωση του εμπορικού ισοζυγίου το οποίο παρουσίασε πλεόνασμα 24,7 δις δολ. (αύξηση +25%).

Η σημαντικότερη ιδιωτικοποίηση εντός του 2017 (Σεπτέμβριος) ήταν η συμφωνία για πώληση μεριδίου 14,16% της ROSNEFT στην κινεζική China Energy Company (CEFC) αξίας 9,1 δις δολ, η οποία εκτιμώνταν ως η μεγαλύτερη κινεζική επένδυση στη Ρωσία. . Η συναλλαγή τελικά ακυρώθηκε λόγω αδυναμίας της κινεζικής εταιρείας να καταβάλλει το τίμημα στις αρχές του 2018. Η Qatari Investment Authority, η οποία μαζί με την Glencore το 2016 είχαν αγοράσει το 19,5% της Rosneft αξίας 10,2% δις δολ., δέχθηκε να καταβάλλει 7,4 δις δολ. για να γίνει ο τρίτος μεγαλύτερος μέτοχος της εταιρείας με συνολικό ποσοστό 18,93% μετά τη κρατική Rosneftgaz (50%) και τη BP (19,75%). Η Glencore διατηρεί ποσοστό 0,57%.

Το 2017 το ύψος των επενδύσεων για σχηματισμό παγίου κεφαλαίου μετά από συνεχείς μειώσεις κατά την προηγούμενη τριετία αυξήθηκε κατά 4,4% έναντι του 2016 και οφείλεται στις ιδιωτικές επενδύσεις (48% επί συνόλου). Μάλιστα αυξήθηκε ο δανεισμός από ξένες τράπεζες από θυγατρικές ξένων εταιρειών αφού στα πλαίσια των κυρώσεων ο απευθείας δανεισμός από το εξωτερικό είναι ασφαλέστερος. Το 25% των επενδύσεων παγίου κεφαλαίου αφορούσε τον τομέα εξόρυξης, το 18% τον τομέα των μεταφορών (εκ των οποίων 10,2% για αγωγούς), 16% βιομηχανία μεταποίησης, ενώ άλλοι σημαντικοί τομείς ήταν της ένδυσης / υφασμάτων, των οχημάτων και των υπηρεσιών χρηματοδότησης και ασφάλισης. . Το γεγονός ότι δύο τομείς (εξόρυξης και μεταφορών) αντιπροσωπεύουν σχεδόν το 50% της αύξησης δημιουργεί ανησυχίες. Η τάση προβλέπεται να συνεχιστεί και το 2018 με εκτιμώμενη αύξηση +6,3% και το 2019 με αύξηση +7,8%.

1.1.3 Εξωτερικό εμπόριο

Το 2017 οι **συνολικές ρωσικές εξαγωγές αγαθών** αυξήθηκαν κατά 25,2% έναντι του 2016. Εναντι όμως του 2013 (έτος προς της επιβολής κυρώσεων) οι εξαγωγές είναι μειωμένες κατά 32,4%. Συνολικά το 2017 οι εξαγωγές αντιστοιχούσαν στο 66,6% των εξαγωγών του 2013. .

Οι εισαγωγές αγαθών το 2017 σημείωσαν επίσης αύξηση κατά 24,2% έναντι του 2016 αλλά μείωση έναντι του 2013 κατά 30,3%.

Οι ρωσικές **εξαγωγές υπηρεσιών** το 2017 παρουσίασαν αύξηση κατά 14,4% έναντι του 2016 παραμένουν όμως μειωμένες κατά 17,6% έναντι του 2013.

Οι ρωσικές εισαγωγές υπηρεσιών το 2017 παρουσίασαν επίσης αύξηση κατά 19,2% έναντι του 2016 αλλά παραμένουν μειωμένες κατά 30,7% έναντι του 2013.

Πίνακας 2: Εξωτερικό εμπόριο Ρωσικής Ομοσπονδίας

<i>Διαχρονική εξαγωγικό εμπόριο Ρωσίας 2013 - 2017, σε εκ. δολ.</i>										
	2013	2014	2014/2013	2015	2015/2014	2016	2016/2015	2017	2017/2016	2017/2013
<i>Εξαγωγές αγαθών</i>	521.835	496.806	-4,80%	341.419	-31,28%	281.850	-17,45%	352.975	25,24%	-32,36%
<i>Εισαγωγές αγαθών</i>	341.269	307.875	-9,79%	193.021	-37,31%	191.588	-0,74%	237.993	24,22%	-30,26%
<i>Εμπορικό Ισοζύγιο αγαθών</i>	180.566	188.931	4,63%	148.398	-21,45%	90.262	-39,18%	114.982	27,39%	-36,32%
<i>Εξαγωγές υπηρεσιών</i>	70.123	65.744	-6,24%	51.697	-21,37%	50.546	-2,23%	57.818	14,39%	-17,55%
<i>Εισαγωγές υπηρεσιών</i>	128.382	121.022	-5,73%	88.965	-26,49%	74.599	-16,15%	88.914	19,19%	-30,74%
<i>Εμπορικό Ισοζύγιο υπηρεσιών</i>	-58.259	-55.278	-5,12%	-37.268	-32,58%	-24.053	-35,46%	-31.096	29,28%	-46,62%

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Ρωσίας

1.1.3.1 Εμπόριο αγαθών

Από τον πίνακα Νο 3 παρατηρούμε ότι το 61,2% του συνόλου των εξαγωγών το 2017 αφορούσε τα ορυκτά προϊόντα (βλ. πετρέλαιο) έναντι 59,9% το 2016. Η δεύτερη σημαντικότερη κατηγορία εξαγωγών ήταν τα μέταλλα και οι πολύτιμοι λίθοι και η τρίτη τα μηχανήματα – εξοπλισμός – οχήματα.

Το σύνολο των εξαγωγών το 2017 είναι κατά 32,4% υψηλότερο του 2016.

Πίνακας 3: Εξαγωγές αγαθών Ρωσικής Ομοσπονδίας

Προϊόντα εξαγωγών	2016		2017		2017/2016
	Αξία σε δισ. δολ.	% στο σύνολο	Αξία σε δισ. δολ.	% στο σύνολο	
Σύνολο	282	100,0%	353,0	100,0%	32,4%
ορυκτά	169	59,9%	216,0	61,2%	27,8%
μέταλλα, πολύτιμοι λίθοι και τεχνουργήματα αυτών	37,7	13,4%	48,3	13,7%	28,1%
μηχανές, εξοπλισμός, οχήματα	24,5	8,7%	28,1	8,0%	14,7%
χημικά προϊόντα - καουτσούκ	20,8	7,4%	23,9	6,8%	14,9%
τρόφιμα - γεωργικά προϊόντα	17,1	6,1%	20,7	5,9%	21,1%
ξυλεία, χαρτί και προϊόντα αυτών	9,8	3,5%	11,8	3,3%	20,4%
λοιπά	5,5	2,0%	7,3	2,1%	32,7%
υφάσματα, ενδύματα, υποδήματα	0,9	0,3%	1,1	0,3%	22,2%
ακατέργαστα δέρματα - γούνες και προϊόντα αυτών	0,3	0,1%	0,3	0,1%	0,0%

Πηγή: Ρωσική στατιστική υπηρεσία

Όσον αφορά στις εισαγωγές παρατηρούμε από τον κάτωθι πίνακα ότι οι εισαγωγές μηχανών – εξοπλισμού - οχημάτων αποτελούσαν το 31,2% του συνόλου των εισαγωγών (αυξημένες κατά 27,8% έναντι του 2016) και ακολούθησαν οι εισαγωγές χημικών προϊόντων με 11,4% επί συνόλου και τροφίμων – γεωργικών προϊόντων με 8,2% επί συνόλου.

Το σύνολο των ρωσικών εισαγωγών του 2017 είναι αυξημένο κατά 24,2% έναντι του 2016.

Πίνακας 4: Εισαγωγές αγαθών Ρωσικής Ομοσπονδίας

Προϊόντα εισαγωγών	2016		2017		2017/2016
	Αξία σε δισ. δολ.	% στο σύνολο	Αξία σε δισ. δολ.	% στο σύνολο	
Σύνολο	192	68,1%	238,0	67,4%	24,2%
μηχανές, εξοπλισμός, οχήματα	86,1	30,5%	110,0	31,2%	27,8%
χημικά προϊόντα - καουτσούκ	33,8	12,0%	40,3	11,4%	19,2%
τρόφιμα - γεωργικά προϊόντα	25,1	8,9%	28,8	8,2%	14,7%
μέταλλα, πολύτιμοι λίθοι και τεχνουργήματα αυτών	11,9	4,2%	16,2	4,6%	36,1%
υφάσματα, ενδύματα, υποδήματα	11	3,9%	13,5	3,8%	22,7%
λοιπά	7,1	2,5%	8,7	2,5%	22,5%
ορυκτά	3,2	1,1%	4,4	1,2%	37,5%
ξυλεία, χαρτί και προϊόντα αυτών	3,4	1,2%	3,6	1,0%	5,9%
ακατέργαστα δέρματα - γούνες και προϊόντα αυτών	0,8	0,3%	1,1	0,3%	37,5%

Πηγή: Ρωσική στατιστική υπηρεσία

Οι σημαντικότερες χώρες – αποδέκτες των ρωσικών εξαγωγών το 2017, σύμφωνα με το παρακάτω πίνακα 5^α ήταν οι χώρες – μέλη της ΕΕ, οι οποίες δέχθηκαν το 40,7% του συνόλου των ρωσικών εξαγωγών.

Πίνακας 5α: 10 Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Ρωσικής Ομοσπονδίας και η θέση της Ελλάδας

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εξαγωγών 2017 σε εκ. δολ	% στο σύνολο 2017	Αξία εξαγωγών 2016 σε εκ. δολ.	2017 / 2016
1	ΕΕ	145.512	40,7%	130.124	11,8%
2	Κίνα	38.922	10,9%	28.018	38,9%
3	Λευκορωσία	18.425	5,2%	14.257	29,2%
4	Τουρκία	18.221	5,1%	13.582	34,2%
5	Κορέα	12.345	3,5%	10.006	23,4%
6	Καζακστάν	12.324	3,4%	9.614	28,2%
7	ΗΠΑ	10.700	3,0%	9.269	15,4%
8	Ιαπωνία	10.501	2,9%	9.356	12,2%
9	Ελλάδα	3.430	1,0%	2.667	28,6%
10	Σύνολο	357.766	100,0%	285.773	25,2%

Πηγή : ρωσική στατιστική υπηρεσία

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της ΕΕ, οι εισαγωγές της ΕΕ από τη Ρωσία, άγγιξαν το υψηλότερο σημείο τους το 2012, ακολούθησαν καθοδική πορεία μέχρι και το 2015. Το 2017 οι εισαγωγές της ΕΕ ήταν κατά 32,6% μειωμένες έναντι του 2012 ενώ έναντι του 2016 το αντίστοιχο ποσοστό ήταν +22% (συνολικά 145 δις ευρώ).

Οι χώρες της ΕΕ που δέχθηκαν τις περισσότερες ρωσικές εξαγωγές ήταν η Γερμανία με 19,7%, η Ολλανδία με 15,2%, η Πολωνία με 9% και η Ιταλία με 8,5%. Στην Ελλάδα αντιστοιχούσε το 2,4% επί συνόλου ευρωπαϊκών εισαγωγών από Ρωσία.

Πίνακας 5β: Σημαντικότεροι προορισμοί εξαγωγών Ρωσικής Ομοσπονδίας (προς την ΕΕ) και η θέση της Ελλάδας

Εισαγωγές Κρατών-Μελών ΕΕ από τη Ρωσική Ομοσπονδία									
	Αξία εισαγωγών (Ευρώ)	Αξία εισαγωγών (Ευρώ)	Αξία εισαγωγών (Ευρώ)	Αξία εισαγωγών (Ευρώ)	Αξία εισαγωγών (Ευρώ)	Αξία εισαγωγών (Ευρώ)	Αξία εισαγωγών (Ευρώ)	2017/2012	% συμμετοχή 2017
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		
Αυστρία	3.092.944.535	3.737.398.504	3.069.393.845	2.153.139.136	2.173.278.014	2.016.274.131	2.267.877.999	-39,3%	1,6%
Βέλγιο	8.901.995.136	8.514.962.512	9.992.269.339	10.637.209.004	8.316.113.353	7.513.419.206	9.365.346.264	10,0%	6,5%
Βουλγαρία	4.127.105.219	5.298.596.704	4.782.284.448	3.963.200.660	3.171.045.210	2.336.639.353	3.095.784.508	-41,6%	2,1%
Γαλλία	13.305.404.166	11.500.263.848	10.262.917.718	9.875.601.981	6.062.762.931	5.327.497.688	7.253.580.102	-36,9%	5,0%
Γερμανία	38.309.052.981	40.014.993.924	39.127.303.454	36.205.912.531	27.399.209.919	24.099.876.626	28.580.837.370	-28,6%	19,7%
Δανία	1.032.020.397	660.589.689	949.961.869	942.217.353	1.298.548.324	1.376.546.376	1.600.935.479	142,3%	1,1%
ΕΕ 28	201.328.811.999	215.130.603.036	206.972.059.065	182.383.812.471	136.388.094.935	118.891.789.110	145.004.771.312	-32,6%	100,0%
Ελλάδα	4.893.225.698	6.020.469.108	6.621.573.682	4.890.658.880	3.398.976.156	2.848.350.781	3.438.222.888	-42,9%	2,4%
Εσθονία	1.250.976.551	1.058.764.653	840.419.239	873.386.309	820.775.391	768.701.129	991.938.090	-6,3%	0,7%
Ηνωμένο Βασίλειο	8.389.793.063	11.515.503.137	7.965.315.383	7.457.200.689	6.122.555.406	5.015.997.962	6.425.763.849	-44,2%	4,4%
Ιρλανδία	102.378.045	80.221.332	140.781.280	214.694.297	148.709.251	182.996.523	303.980.423	278,9%	0,2%
Ισπανία	8.328.659.327	7.992.236.161	8.103.048.030	5.945.086.888	3.333.007.020	3.084.190.311	3.161.614.964	-60,4%	2,2%
Ιταλία	16.904.492.632	18.321.116.203	20.197.378.052	17.275.778.423	14.407.957.392	10.643.156.902	12.308.824.927	-32,8%	8,5%
Κροατία	1.184.580.113	1.239.181.842	1.069.260.542	857.153.942	432.714.373	301.855.596	302.034.227	-75,6%	0,2%
Κύπρος	23.579.224	55.801.504	52.814.107	28.552.429	123.606.920	76.571.908	141.868.950	154,2%	0,1%
Λετονία	974.671.242	1.225.216.368	1.087.247.325	1.039.012.436	1.092.146.637	965.504.393	1.059.255.456	-13,5%	0,7%
Λιθουανία	7.315.740.040	7.792.509.560	7.368.341.509	5.347.775.092	4.137.728.402	3.432.026.051	3.767.591.409	-51,7%	2,6%
Λουξεμβούργο	12.939.736	3.884.847	2.357.882	12.923.782	6.933.129	4.899.269	14.244.781	266,7%	0,0%
Μάλτα	2.781.907	3.124.776	7.877.842	15.173.753	73.007.261	24.720.453	9.848.991	215,2%	0,0%
Ολλανδία	25.956.519.228	29.458.427.452	28.973.989.883	25.052.904.696	18.371.173.518	18.465.287.794	22.012.457.954	-25,3%	15,2%
Ουγγαρία	6.379.057.547	6.446.997.391	6.395.303.547	5.404.061.200	3.282.391.853	2.380.303.785	3.451.170.167	-46,5%	2,4%
Πολωνία	18.077.847.352	21.558.784.715	18.654.127.162	17.060.148.586	12.618.041.530	10.271.154.750	12.999.748.019	-39,7%	9,0%
Πορτογαλία	562.809.725	475.689.553	1.000.103.796	710.806.111	636.910.673	1.187.049.153	1.576.748.076	231,5%	1,1%
Ρουμανία	2.092.992.476	2.387.758.944	2.360.853.935	2.276.820.314	1.983.181.025	1.982.694.008	2.483.011.557	4,0%	1,7%
Σλοβακία	6.211.726.561	5.948.888.726	6.064.349.513	4.779.872.118	3.433.020.126	2.645.916.141	3.293.819.904	-44,6%	2,3%
Σλοβενία	407.589.166	379.484.513	464.062.330	428.087.430	256.473.694	253.348.689	319.934.667	-15,7%	0,2%
Σουηδία	7.180.923.662	7.153.547.073	5.550.490.564	6.212.716.253	4.201.694.810	3.457.262.122	3.945.607.198	-44,8%	2,7%
Τσεχία	5.234.742.112	5.749.989.547	5.383.125.314	4.147.504.843	3.132.508.757	2.117.074.696	2.675.976.624	-53,5%	1,8%
Φινλανδία	11.072.264.158	10.536.200.450	10.485.107.673	8.576.213.335	5.953.623.860	6.112.473.314	8.156.746.469	-22,6%	5,6%

Πηγή : Eurostat

Όσον αφορά στους σημαντικότερους προμηθευτές της Ρωσίας, σύμφωνα με τη ρωσική στατιστική υπηρεσία κατά το 2017, το 74,5% του συνόλου των εισαγωγών προήλθε από την ΕΕ.

Πίνακας 6α: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές Ρωσικής Ομοσπονδίας και η θέση της Ελλάδας

Κατάταξη	Χώρα	Αξία εισαγωγών 2017 σε εκ. δολ	% στο σύνολο 2017	Αξία εισαγωγών 2016 σε εκ. δολ.	2017 / 2016
1	ΕΕ	82.814	36,4%	66.685	24,2%
2	Κίνα	48.042	21,1%	38.105	26,1%
3	Λευκορωσία	11.768	5,2%	9.714	21,1%
4	Τουρκία	3.383	1,5%	2.161	56,5%
5	Κορέα	6.933	3,0%	5.113	35,6%
6	Καζακστάν	4.917	2,2%	3.637	35,2%
7	ΗΠΑ	12.499	5,5%	10.703	16,8%
8	Ιαπωνία	7.761	3,4%	6.681	16,2%
9	Ελλάδα	240	0,1%	213	12,7%
10	Σύνολο	227.464	100,0%	182.347	24,7%

Πηγή : ρωσική στατιστική υπηρεσία

Σημειώνεται η η πρώτη οκτάδα των βασικών εμπορικών εταιρών της Ρωσίας, τόσο όσον αφορά τις ρωσικές εισαγωγές όσο και τις εξαγωγές, αποτελείται από τις ίδιες χώρες.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της Eurostat για την περίοδο 2011 – 2017, **οι εξαγωγές της ΕΕ προς Ρωσία** αρχίζουν να φθίνουν από το 2013 αγγίζοντας το χαμηλότερο σημείο τους το 2016. Εκτοτε και παρά το εμπάργκο, οι συναλλαγές σταδιακά αρχίζουν και ανακάμπτουν χωρίς όμως να έχουν φθάσει το ύψος συναλλαγών του 2012 (-30,2% έναντι του 2017). Το 2017 οι εξαγωγές της ΕΕ προς Ρωσία ανήλθαν σε 86 δις ευρώ αυξημένες κατά 19% έναντι του 2016. Το εμπορικό ισοζύγιο ήταν ελλειμματικό για την ΕΕ.

Κατά το 2017 οι χώρες της ΕΕ με την μεγαλύτερη εξαγωγική δραστηριότητα ήταν η Γερμανία (30% επί συνόλου εξαγωγών ΕΕ) και ακολούθησε η Ιταλία (9,32%), η Πολωνία (7,2%), η Ολλανδία (7%). Στην Ελλάδα αντιστοιχούσε μόνο το 0,3% επί συνόλου εξαγωγών.

Ιδιαίτερα επισημαίνεται η αύξηση των ευρωπαϊκών εξαγωγών γεωργικών προϊόντων (+16%), κυρίως επεξεργασμένων τροφίμων παρά την ύπαρξη του εμπάργκο.

Πίνακας 6β: Σημαντικότεροι προμηθευτές (από την ΕΕ) Ρωσικής Ομοσπονδίας και η θέση της Ελλάδας

Εξαγωγές Κρατών-Μελών Ε.Ε. στη Ρωσική Ομοσπονδία									
	Αξία εξαγωγών (Ευρώ) 2011	Αξία εξαγωγών (Ευρώ) 2012	Αξία εξαγωγών (Ευρώ) 2013	Αξία εξαγωγών (Ευρώ) 2014	Αξία εξαγωγών (Ευρώ) 2015	Αξία εξαγωγών (Ευρώ) 2016	Αξία εξαγωγών (Ευρώ) 2017	2017 / 2012	% συμμετοχή 2017
Αυστρία	3.559.348.429	4.058.548.196	4.307.993.820	3.987.939.222	2.607.527.315	1.952.265.211	2.194.720.185	-45,9%	2,5%
Βέλγιο	4.688.632.472	5.419.473.191	5.113.571.513	4.091.978.553	3.037.762.570	3.400.152.634	3.937.050.212	-27,4%	4,6%
Βουλγαρία	542.113.722	562.527.156	582.867.481	526.828.017	400.636.323	391.288.690	718.745.596	27,8%	0,8%
Γαλλία	7.484.111.448	9.145.346.547	7.718.879.366	6.808.494.284	4.534.450.184	4.942.908.185	5.594.801.596	-38,8%	6,5%
Γερμανία	34.378.245.807	37.976.196.426	35.789.242.535	29.230.574.013	21.671.962.643	21.532.262.795	25.915.658.931	-31,8%	30,1%
Δανία	1.516.326.245	1.571.933.113	1.562.151.125	1.153.014.343	744.931.238	727.748.049	821.930.387	-47,7%	1,0%
ΕΕ 28	108.587.414.870	123.468.739.659	119.447.490.920	103.224.612.835	73.745.297.657	72.337.930.304	86.188.521.747	-30,2%	100,0%
Ελλάδα	411.898.856	462.202.888	404.578.638	356.034.438	213.081.393	215.491.087	234.310.366	-49,3%	0,3%
Εσθονία	1.312.322.483	1.511.546.896	1.411.469.865	1.186.579.996	772.706.951	776.044.229	932.359.911	-38,3%	1,1%
Ηνωμένο Βασίλειο	4.778.104.026	5.573.995.184	4.666.716.292	4.177.131.960	3.330.206.732	3.084.026.974	3.220.190.726	-42,2%	3,7%
Ιρλανδία	499.506.044	600.350.943	632.543.266	718.409.633	365.882.640	366.184.329	496.261.406	-17,3%	0,6%
Ισπανία	2.526.270.929	2.950.604.489	2.812.883.483	2.582.773.456	1.669.579.454	1.597.242.953	1.936.912.677	-34,4%	2,2%
Ιταλία	9.305.163.048	9.979.441.974	10.771.687.585	9.502.723.142	7.093.196.165	6.690.463.947	7.984.725.824	-20,0%	9,3%
Κροατία	229.867.305	331.158.874	282.192.177	274.582.838	198.621.624	190.614.880	180.037.641	-45,6%	0,2%
Κύπρος	18.646.842	19.446.402	24.215.490	37.127.462	18.692.587	36.470.630	53.976.362	177,6%	0,1%
Λετονία	1.642.644.662	1.969.146.168	1.759.505.743	1.605.663.879	1.251.879.590	1.254.216.236	1.701.517.924	-13,6%	2,0%
Λιθουανία	3.340.108.729	4.354.951.756	4.869.020.382	5.080.920.886	3.139.128.121	3.046.343.977	3.949.462.504	-9,3%	4,6%
Λουξεμβούργο	220.401.994	188.945.396	156.232.247	128.887.968	112.370.679	129.296.427	153.194.098	-18,9%	0,2%
Μάλτα	933.143	36.011.574	35.599.071	3.385.801	3.179.299	3.153.353	743.302	-97,9%	0,0%
Ολλανδία	7.097.621.157	8.347.977.087	7.956.340.613	6.610.716.855	4.806.607.251	4.700.446.330	6.057.895.018	-27,4%	7,0%
Ουγγαρία	2.586.166.499	2.564.917.503	2.526.261.592	2.069.452.040	1.504.331.437	1.408.034.651	1.698.559.173	-33,8%	2,0%
Πολωνία	6.079.681.783	7.724.292.640	8.112.824.669	7.006.398.496	5.119.050.331	5.206.372.404	6.202.789.009	-19,7%	7,2%
Πορτογαλία	139.582.719	181.675.333	263.046.118	204.063.726	157.617.919	146.931.080	180.235.074	-0,8%	0,2%
Ρουμανία	1.018.095.813	1.049.518.437	1.382.263.265	1.451.840.059	988.141.169	969.708.381	1.104.482.984	5,2%	1,3%
Σλοβακία	2.089.579.316	2.637.915.344	2.554.757.824	2.130.144.753	1.526.691.512	1.474.640.422	1.562.466.420	-40,8%	1,8%
Σλοβενία	969.244.072	1.151.289.011	1.189.950.906	1.128.649.523	860.944.642	789.595.177	865.050.421	-24,9%	1,0%
Σουηδία	3.057.544.552	2.715.870.254	2.727.881.455	2.426.926.554	1.569.796.324	1.544.662.119	1.943.318.481	-28,4%	2,3%
Τσεχία	3.758.495.858	4.695.766.723	4.474.225.176	4.105.076.581	2.889.473.206	2.782.026.877	3.124.064.611	-33,5%	3,6%
Φινλανδία	5.336.756.917	5.687.690.154	5.358.589.223	4.638.294.357	3.156.848.358	2.979.338.277	3.423.060.908	-39,8%	4,0%

1.1.3.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Οι εξαγωγές υπηρεσιών το 2017 ανήλθαν σε 57.819 εκ. ευρώ αυξημένες κατά 14,4% έναντι του 2016. Παρατηρώντας τον Πίνακα Νο 6 διαπιστώνουμε ότι το 34,3% των εξαγόμενων υπηρεσιών αφορούσε στις μεταφορές, το 21,7% στις λοιπές βιομηχανικές υπηρεσίες και το 15,5% στις ταξιδιωτικές.

Πίνακας 6: Εισπράξεις Ρωσικής Ομοσπονδίας

<i>Εξαγωγές υπηρεσιών 2016 - 2017 σε εκ. δολ.</i>					
<i>Είδος Υπηρεσίας</i>	2016		2017		2017 /2016
	<i>Αξία σε εκ. δολ.</i>	<i>% στο σύνολο</i>	<i>Αξία</i>	<i>% στο σύνολο</i>	
<i>Βιομηχανικές</i>	1.610	3,2%	1.529	2,6%	-5,0%
<i>συντήρηση - επισκευής</i>	1.543	3,1%	1.800	3,1%	16,7%
<i>μεταφορών</i>	17.115	33,9%	19.812	34,3%	15,8%
<i>ταξιδιωτικές</i>	7.785	15,4%	8.945	15,5%	14,9%
<i>κατασκευαστικές</i>	3.557	7,0%	4.769	8,2%	34,1%
<i>ασφαλιστικές</i>	384	0,8%	364	0,6%	-5,1%
<i>χρηματο-οικονομικές</i>	1.170	2,3%	1.132	2,0%	-3,2%
<i>βιομηχανικής ιδιοκτησίας</i>	548	1,1%	740	1,3%	35,1%
<i>τηλεπικοινωνιακές</i>	3.937	7,8%	4.789	8,3%	21,7%
<i>λοιπές επιχειρηματικές</i>	11.651	23,1%	12.562	21,7%	7,8%
<i>πολιτιστικές</i>	421	0,8%	493	0,9%	17,0%
<i>κυβερνητικές</i>	825	1,6%	883	1,5%	7,0%
<i>Σύνολο</i>	50.546	100,0%	57.819	100,0%	14,4%

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Ρωσίας

Από την πλευρά των εισαγόμενων υπηρεσιών παρατηρούμε ότι το 2017 σημειώθηκε αύξηση επίσης κατά 19,2% έναντι του 2016, συνολικού ύψους 88,914 εκ. ευρώ. Εξ'αυτών το 34,9% αφορούσε ταξιδιωτικές υπηρεσίες, το 21,8% λοιπές επιχειρηματικές υπηρεσίες και το 16,3% μεταφορικές υπηρεσίες (βλ. Πίνακα Νο 7). Το ισοζύγιο είναι ελλειμματικό για τη Ρωσική Ομοσπονδία.

Πίνακας 7: Πληρωμές Ρωσικής Ομοσπονδίας

Εισαγωγές υπηρεσιών 2016 - 2017 σε εκ. δολ.					
Είδος Υπηρεσίας	2016		2017		2017 /2016
	Αξία σε εκ. δολ.	% στο σύνολο	Αξία σε εκ. δολ.	% στο σύνολο	
Βιομηχανικές	137	0,2%	157	0,2%	14,9%
συντήρηση - επισκευής	1.559	2,1%	1.780	2,0%	14,2%
μεταφορών	11.804	15,8%	14.451	16,3%	22,4%
ταξιδιωτικές	23.951	32,1%	31.058	34,9%	29,7%
κατασκευαστικές	3.767	5,0%	4.447	5,0%	18,1%
ασφαλιστικές	969	1,3%	1.253	1,4%	29,3%
χρηματο-οικονομικές	2.037	2,7%	2.244	2,5%	10,1%
βιομηχανικής ιδιοκτησίας	4.997	6,7%	5.980	6,7%	19,7%
ηλεκτρονικωνιακές	5.395	7,2%	5.315	6,0%	-1,5%
λοιπές επιχειρηματικές	17.452	23,4%	19.365	21,8%	11,0%
πολιτιστικές	1.025	1,4%	1.440	1,6%	40,5%
κυβερνητικές	1.508	2,0%	1.424	1,6%	-5,5%
Σύνολο	74.600	100,0%	88.914	100,0%	19,2%

Πηγή :Κεντρική Τράπεζα Ρωσίας

Όσον αφορά στη γεωγραφική κατανομή των εξαγόμενων υπηρεσιών από τη Ρωσική Ομοσπονδία παρατηρούμε ότι το 38,8% κατευθύνθηκε προς τις χώρες της ΕΕ, το 6,8% προς την Ελβετία και το 6,2% προς τις ΗΠΑ.

Πίνακας 8α: 10 Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Ρωσικής Ομοσπονδίας και η θέση της Ελλάδας, το 2017

Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών 2016 - 2017, σε 000 δολ.						
A/A	Χώρα	Αξία εξαγωγών 2016	Συμμετοχή 2016	Αξία εξαγωγών 2017	Συμμετοχή 2017	2017/ 2016
1	ΕΕ	19.739.883	39,1%	22.453.949	38,8%	13,7%
2	Ελβετία	3.232.668	6,4%	3.921.871	6,8%	21,3%
3	ΗΠΑ	3.384.681	6,7%	3.566.450	6,2%	5,4%
4	Γερμανία	2.651.089	5,2%	3.031.769	5,2%	14,4%
5	ΗΒ	2.818.779	5,6%	2.986.694	5,2%	6,0%
6	Γαλλία	1.914.486	3,8%	2.970.292	5,1%	55,1%
7	Κυπρος	2.392.386	4,7%	2.532.603	4,4%	5,9%
8	Κίνα	1.935.203	3,8%	2.389.890	4,1%	23,5%
9	Καζακστάν	1.828.589	3,6%	1.981.877	3,4%	8,4%
10	Λευκορωσία	1.231.312	2,4%	1.592.236	2,8%	29,3%
11	Ελλάδα	134.534	0,3%	124.435	0,2%	-7,5%
	Σύνολο	50.546.193	100,0%	57.817.951	100,0%	14,4%

Πηγή :Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας

Μεταξύ των χωρών μελών της ΕΕ οι χώρες με τις υψηλότερες αγορές υπηρεσιών ήταν η Γερμανία με 5,2% επί συνόλου εξαγωγών και ακολούθησαν το ΗΒ με επίσης 5,2% και η Γαλλία με 5,1%. Στην Ελλάδα αντιστοιχούσε το 0,2% επί συνόλου εξαγωγών .

Πίνακας 9β: 10 Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών Ρωσικής Ομοσπονδίας από την ΕΕ και η θέση της Ελλάδας, το 2017

Σημαντικότεροι αγοραστές υπηρεσιών από την ΕΕ 2016 - 2017, σε 000 δολ.						
A/A	Χώρα	Αξία εξαγωγών 2016	Συμμετοχή 2016	Αξία εξαγωγών 2017	Συμμετοχή 2017	2017/ 2016
1	Γερμανία	2.651.089	5,2%	3.031.769	5,2%	14,4%
2	ΗΒ	2.818.779	5,6%	2.986.694	5,2%	6,0%
3	Γαλλία	1.914.486	3,8%	2.970.292	5,1%	55,1%
4	Κυπρος	2.392.386	4,7%	2.532.603	4,4%	5,9%
5	Ολλανδία	1.378.898	2,7%	1.523.351	2,6%	10,5%
6	Λουξεμβούργο	1.588.450	3,1%	1.399.145	2,4%	-11,9%
7	Ιρλανδία	1.000.704	2,0%	1.113.978	1,9%	11,3%
8	Ιταλία	849.428	1,7%	949.053	1,6%	11,7%
9	Φιλανδία	754.509	1,5%	868.754	1,5%	15,1%
10	Πολωνία	566.352	1,1%	562.366	1,0%	-0,7%
11	Ελλάδα	134.534	0,3%	124.435	0,2%	-7,5%
Σύνολο		50.546.193	100,0%	57.817.951	100,0%	14,4%

Πηγή :Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας

Από την πλευρά των εισαγωγών υπηρεσιών στη Ρωσική Ομοσπονδία παρατηρούμε ότι το 47,1% των εισαγωγών προήλθε το 2017 από την ΕΕ, το 6% από την Τουρκία και το 4,6% από τις ΗΠΑ .

Πίνακας 10α: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών Ρωσικής Ομοσπονδίας και η θέση της Ελλάδας

Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών 2016 - 2017, σε 000 δολ.						
A/A	Χώρα	Αξία εισαγωγών 2016	Συμμετοχή 2016	Αξία εισαγωγών 2017	Συμμετοχή 2017	2017/ 2016
1	ΕΕ	36.375.251	48,8%	41.900.669	47,1%	15,2%
2	Γερμανία	4.792.321	6,4%	5.334.938	6,0%	11,3%
3	Γαλλία	3.775.170	5,1%	4.925.351	5,5%	30,5%
4	Τουρκία	2.171.247	2,9%	4.917.878	6,0%	145,7%
5	Κυπρος	4.506.864	6,0%	4.903.316	5,5%	8,8%
6	ΗΒ	3.985.281	5,3%	4.336.646	4,9%	8,8%
7	ΗΠΑ	4.012.427	5,4%	4.090.687	4,6%	2,0%
8	Ιρλανδία	3.118.836	4,2%	3.807.581	4,3%	22,1%
9	Ελβετία	2.562.479	3,4%	2.968.931	3,3%	15,9%
10	Ολλανδία	2.189.502	2,9%	2.671.116	3,0%	22,0%
11	Ελλάδα	1.150.370	1,5%	1.296.569	1,5%	12,7%
Σύνολο		74.599.576	100,0%	88.913.838	100,0%	19,2%

Πηγή :Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας

Σε επίπεδο ΕΕ σημαντικότερος προμηθευτής υπηρεσιών το 2017 ήταν η Γερμανία με 6% επί συνόλου και ακολούθησαν η Γαλλία και η Κύπρος με 5,5% έκαστη. Στην Ελλάδα αντιστοιχούσε το 1,5%.

Πίνακας 10β: 10 Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών Ρωσικής Ομοσπονδίας από την ΕΕ και η θέση της Ελλάδας

Σημαντικότεροι προμηθευτές υπηρεσιών 2016 - 2017, σε 000 δολ.						
A/A	Χώρα	Αξία εισαγωγών 2016	Συμμετοχή 2016	Αξία εισαγωγών 2017	Συμμετοχή 2017	2017/2016
1	Γερμανία	4.792.321	6,4%	5.334.938	6,0%	11,3%
2	Γαλλία	3.775.170	5,1%	4.925.351	5,5%	30,5%
3	Κυπρος	4.506.864	6,0%	4.903.316	5,5%	8,8%
4	ΗΒ	3.985.281	5,3%	4.336.646	4,9%	23,6%
5	Ιρλανδία	3.118.836	4,2%	3.807.581	4,3%	22,1%
6	Ολλανδία	2.189.502	2,9%	2.671.116	3,0%	22,0%
7	Ιταλία	1.963.139	2,6%	2.450.861	2,8%	24,8%
8	Ισπανία	1.812.803	2,4%	2.313.172	2,6%	27,6%
9	Φιλανδία	1.786.321	2,4%	1.962.429	2,2%	9,9%
10	Ελλάδα	1.150.370	1,5%	1.296.569	1,5%	12,7%
Σύνολο		74.599.576	100,0%	88.913.838	100,0%	19,2%

Πηγή :Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας

1.1.4 Επενδύσεις

Από τον παρακάτω πίνακα προκύπτει ότι τα ξένα επενδυτικά αποθέματα στη Ρωσική Ομοσπονδία σημείωσαν τη μεγαλύτερη κάμψη τους το 2015 ενώ από το 2016 αρχίζουν να ανακάμπτουν. Το 2017 εξακολούθησαν και ήταν χαμηλότερα του 2013.

Πίνακας 9: Επενδύσεις από και προς τη Ρωσική Ομοσπονδία

ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ ΑΞΕ 2013- 2017, σε εκ. δολ.					
	2013	2014	2015	2016	2017
<i>Άμεσες Ξένες Επενδύσεις στη Ρωσική Ομοσπονδία</i>	565.654	371.491	347.690	477.670	535.200
<i>Άμεσες Επενδύσεις Ρωσικής Ομοσπονδίας στο εξωτερικό</i>	479.501	411.270	367.593	418.034	470.882

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα Ρωσίας

Όσον αφορά στα ρωσικά αποθέματα επενδύσεων στο εξωτερικό παρατηρούμε ότι ακολούθησαν παρόμοια πορεία. Το 2015 σημειώθηκε η χαμηλότερη αξία ρωσικών επενδύσεων στο εξωτερικό ενώ από το 2016 αρχίζει η ανάκαμψή τους. Παρόλα αυτά η αξία του 2017 είναι χαμηλότερη του 2013.

1.2 Στοιχεία της οικονομίας των κρατιδίων / πολιτειών / επαρχιών

Η Ρωσία ως ομοσπονδιακή οντότητα χωρίζεται σε 8 ομοσπονδιακές περιφέρειες/διαμερίσματα.

Οι ρωσικές περιφέρειες φαίνεται ότι αντιμετωπίζουν σημαντικά οικονομικά προβλήματα και αντιτίθενται στην εφαρμοζόμενη φορολογική, νομισματική και οικονομική πολιτική της Ομοσπονδίας, ζητώντας τη λήψη αναπτυξιακών μέτρων. Ταυτόχρονα προσπαθούν να ενισχύσουν τις επαφές τους με διεθνείς φορείς εξωτερικού εμπορίου ώστε να βελτιώσουν τις αναπτυξιακές τους προοπτικές. Σημειώνουμε ότι κατά το 2016 μόνο 12 από τις 85 ρωσικές περιφέρειες ήταν πλεονασματικές (δηλ. κάλυψαν τις δαπάνες τους και εκχώρησαν το πλεόνασμά τους στον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό). Ασκείται κριτική στη φορολογική πολιτική που ασκεί το ομοσπονδιακό Υπ. Οικονομικών, το οποίο αντλεί έσοδα από τις περιφέρειες χωρίς εφαρμογή αντισταθμιστικής αναπτυξιακής πολιτικής.

Η κακή οικονομική κατάσταση των περιφερειών, επιδεινώνεται εξαιτίας της πολιτικής της κεντρικής τράπεζας για επίτευξη χαμηλού πληθωρισμού, του τρόπου χρηματοδότησης των περιφερειών μέσω υψηλότοκων δανείων από τον κεντρικό προϋπολογισμό, της ανάγκης επαναδανεισμού για την αποπληρωμή υφιστάμενων δανείων με αποτέλεσμα την περιορισμένη ρευστότητα για αναπτυξιακή πολιτική, της υποχρέωσης των περιφερειών να μεταβιβάζουν στον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό το 60% των εσόδων τους και της κεντρικής πολιτικής επιλογής να διατίθεται μέρος των ομοσπονδιακών πόρων σε αγορά ξένων ομολόγων (ιδιαίτερα αμερικάνικων) αντί να επενδύεται σε αναπτυξιακά περιφερειακά έργα.

Στο παράρτημα 5.3 επισυνάπτονται τα προφίλ 18 σημαντικών ρωσικών περιφερειών.

1.3 Οικονομικές προβλέψεις 2018

Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της ΕΕ, η ρωσική οικονομία θα συνεχίσει τη σταθερή ανάπτυξη της κατά τα επόμενα δύο ως τρία χρόνια με βασικό μοχλό ανάπτυξης την ιδιωτική κατανάλωση, τροφοδοτούμενη από τις υψηλότερες τιμές πετρελαίου.

Ταυτόχρονα θα συνεχισθεί η πολιτική περιορισμού των δημοσίων δαπανών. Το τραπεζικό επιτόκιο αναμένεται να ακολουθήσει φθίνουσα πορεία, διευκολύνοντας τη δανειοδότηση επιχειρήσεων.

Οι εισαγωγές και εξαγωγές επίσης θα συνεχίσουν την ανοδική τους πορεία. Ο πληθωρισμός θα παραμείνει εντός των στόχων του 4%. Παρά την ανακοίνωση εκ μέρους της ρωσικής πλευράς περί επίτευξης πλεονάσματος του προϋπολογισμού το 2018, η ευρωπαϊκή επιτροπή πιστεύει ότι αυτό θα πραγματοποιηθεί το 2019.

Για το 2018 αναμένεται το ίδιο περίπου ποσοστό ανάπτυξης (1,5%), το οποίο μπορεί να αυξηθεί περαιτέρω εάν δρομολογηθούν οι απαραίτητες διαρθρωτικές αλλαγές (αφού το οικονομικό μοντέλο που βασίζεται σε σημαντικό βαθμό στα έσοδα του πετροχημικού τομέα δεν είναι πλέον ικανοποιητικό).

1.4 Οικονομικές σχέσεις Ρωσικής Ομοσπονδίας με διεθνείς φορείς

1.4.1 Ρωσική Ομοσπονδία – ΠΟΕ

Τον Αύγουστο του 2012, η Ρωσία έγινε πλήρες μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ). Στο πλαίσιο αυτό, το ανώτατο δασμολογικό κατώφλι κατά μέσο όρο για τη Ρωσική Ομοσπονδία από το 2017 θα είναι 7,8% σε σύγκριση με το μέσο όρο του 10% το 2011 για όλα τα προϊόντα. Ειδικότερα, το μέσο ανώτατο όριο των δασμών για τα γεωργικά προϊόντα θα είναι 10,8%, σημαντικά χαμηλότερο από το μέσο όρο του 13,2% κατά την ημερομηνία ένταξης της Ρωσίας στον οργανισμό, ενώ το μέσο ανώτατο όριο για τα βιομηχανικά προϊόντα θα είναι 7,3%, έναντι 9,5% κατά την ημερομηνία προσχώρησης.

1.4.2 Ρωσική Ομοσπονδία – Ευρασιατική Οικονομική Ένωση

Από το 2015, μεταξύ Ρωσίας, Λευκορωσίας, Καζακστάν, Αρμενίας και (από τον Αύγουστο του 2015) Κιργιζίας λειτουργεί η Ευρασιατική Οικονομική Ένωση (ΕΟΕ). Η ΕΟΕ αποτελεί συνέχεια της Τελωνειακής Ένωσης Ρωσίας, Λευκορωσίας και Καζακστάν, η οποία ιδρύθηκε το 2010. Τα κράτη μέλη έχουν υιοθετήσει κοινή ονοματολογία για τα αγαθά, το Εναρμονισμένο Σύστημα της ΕΟΕ (με βάση το Διεθνές Εναρμονισμένο Σύστημα), και κοινό δασμολόγιο για τα εμπορεύματα που εισάγονται από τρίτες χώρες.

Τα μέλη της ΕΟΕ υιοθέτησαν νέο τελωνειακό κώδικα, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ από 1^η Ιανουαρίου 2018. Αυτό κατέστη δυνατό μετά από την κύρωση της σχετικής Συμφωνίας της 11.04.2017 από όλα τα κ-μ της ΕΟΕ εντός του 2017. Επίσης από 01.01.2018 δεν ισχύει πλέον η Συνθήκη για τον Τελωνειακό Κώδικα της Τελωνειακής Ένωσης Λευκορωσίας, Καζακστάν και Ρωσίας της 27.11.2009.

1.4.3 Ρωσική Ομοσπονδία – Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι σχέσεις Ρωσικής Ομοσπονδίας ρυθμίζονται από τη Συμφωνία Εταιρικότητας και Συνεργασίας του 1997 και διάφορες τομεακές συμφωνίες (μεταφορές, εμπόριο, έρευνα και τεχνολογία, εκπαίδευση, ενέργεια, περιβάλλον κλπ.). Από το 2014 (μετά την προσάρτηση της Κριμαίας από τη Ρωσία) κάποιες από αυτές τις συμφωνίες έχουν παγώσει.

Η ΕΕ είναι ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος της Ρωσίας και η Ρωσία είναι ο τέταρτος σημαντικότερος εταίρος της ΕΕ, κυρίως στον τομέα της ενέργειας.

Το 2017 οι εισαγωγές της ΕΕ από τη Ρωσία αυξήθηκαν κατά 22,2% (έναντι του 2016) ενώ οι εξαγωγές της ΕΕ αυξήθηκαν επίσης κατά 19%. Το εμπορικό ισοζύγιο είναι ελλειμματικό για την ΕΕ.

1.4.4 Συμμετοχή σε περιφερειακές οικονομικές / τελωνειακές Ενώσεις

Η Ρωσική Ομοσπονδία συμμετέχει στις κάτωθι Οικονομικές Ενώσεις : ΠΟΕ, Ευρασιατική Οικονομική Ένωση, Συμβούλιο Συνεργασίας Μαύρης Θάλασσας, Συμβούλιο Ανατολικής Θάλασσας.

1.4.5 Συμμετοχή σε διεθνή φόρα και ομάδες χωρών

Η Ρωσική Ομοσπονδία συμμετέχει στα ακόλουθα διεθνή φόρα : Οικονομική Συνεργασία Ασίας Ειρηνικού, Αρκτικό Συμβούλιο, Ένωση χωρών ΝΑ Ασίας, Τράπεζα Διεθνών Διακανονισμών, BRICS, Οργανισμός Παρευξείνειας Συνεργασίας, Συμβούλιο χωρών Βαλτικής Θάλασσας, CERN, Κοινοπολιτεία Ανεξαρτήτων Χωρών, EBRD, FAO, G-20, IAEA, IBRD, ICAO, ICC (national committees), ILO, IMF, ITU, MIGA, OSCE, UN, UNCTAD, UNESCO, UNHCR, UNIDO, WHO, WIPO κλπ.

2 Οικονομικές σχέσεις Ελλάδα – Ρωσικής Ομοσπονδίας

2.1 Διμερές εμπόριο

2.1.1 Εμπόριο αγαθών

Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής για το 2017, η αξία των **ελληνικών εξαγωγών προς τη Ρωσία** αυξήθηκε κατά 8,8% σε σύγκριση με το 2016, ανερχόμενη στα 234 εκ. Ευρώ. Εναντι του 2013 (έτος προ των κυρώσεων) οι ελληνικές εξαγωγές μειώθηκαν κατά 42,2%. Επί συνόλου ελληνικών εξαγωγών, το ποσοστό που κατευθύνεται προς την Ρωσία αντιστοιχεί σε 0,81%.

Το 2017 η **αξία των εισαγωγών από τη Ρωσία** αυξήθηκε κατά 21,4%, ανερχόμενη στα 3,42 δισ. Ευρώ. Εναντι του 2013 η αξία των εισαγωγών από Ρωσία μειώθηκε κατά 48,3%. Επί συνόλου ελληνικών εισαγωγών, το ποσοστό που προέρχεται από Ρωσία αντιστοιχεί στο 6,8%.

Ο όγκος εμπορίου μεταξύ των δύο χωρών το 2017 αυξήθηκε κατά 20,5% έναντι του 2016, διαμορφούμενος στα 3,6 δισ. Ευρώ. Το διμερές ισοζύγιο παρέμεινε ελλειμματικό σε βάρος της χώρας μας και το έλλειμμα διευρύνθηκε στα 3,1 δισ. Ευρώ.

Πίνακας 10: Εμπορικό ισοζύγιο Ελλάδας – Ρωσικής Ομοσπονδίας

Διαχρονική εξέλιξη διμερούς εξαγωγικού εμπορίου Ελλάδας - Ρωσίας, σε ευρώ, 2013 - 2017										
	2013	2014	2014/ 2013	2015	2015/ 2014	2016	2016/ 2015	2017	2017/ 2016	2017/ 2013
Εξαγωγές Ελλάδας	404.578.638	356.034.438	-12,0%	213.081.393	-40,2%	215.179.172	1,0%	234.009.324	8,8%	-42,2%
Εισαγωγές Ελλάδας	6.621.573.682	4.890.658.880	-26,1%	3.399.314.931	-30,5%	2.821.886.310	-17,0%	3.425.354.580	21,4%	-48,3%
Όγκος Εμπορίου	7.026.152.320	5.246.693.318	-25,3%	3.612.396.324	-31,1%	3.037.065.482	-15,9%	3.659.363.904	20,5%	-47,9%
Εμπορικό Ισοζύγιο	-6.216.995.044	-4.534.624.442	-27,1%	-3.186.233.538	-29,7%	-2.606.707.138	-18,2%	-3.191.345.256	22,4%	-48,7%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδας

Από την ανάλυση των ελληνικών εξαγωγών του 2017 με βάση την αξία τους στην τετραψήφια κατηγορία (βλ. παρακάτω Πίνακα 12) παρατηρούμε ότι 30 κατηγορίες προϊόντων ξεπέρασαν το 1 εκ. ευρώ. Τα προϊόντα με τη μεγαλύτερη εξαγωγική αξία ήταν τα ενδύματα από γούνα (23,6% επί συνόλου εξαγωγών), τα λάδια από πετρέλαιο (10,9% επί συνόλου εξαγωγών), οι σωλήνες από χαλκό (5,8% επί συνόλου), ηλεκτρικές συσκευές ενσύρματης επικοινωνίας (5,2% επί συνόλου εξαγωγών), ακατέργαστα καπνά (4,1% επί συνόλου), οικοδομικές πέτρες (3,4%), χρώματα – βερνίκια (3%) κλπ.

Πίνακας 11: Ελληνικές εξαγωγές στη Ρωσική Ομοσπονδία -4ψήφια ανάλυση

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΠΡΟΣ ΡΩΣΙΑ 2013 - 2017									
Προϊόντα με την υψηλότερη αξία εξαγωγών									
CN4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	2013		2016		2017		2017/2016	2017/2013
		ΑΞΙΑ (ευρώ)	% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	ΑΞΙΑ (ευρώ)	% ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	%	%
4303'	Ενδύματα, εξαρτήματα της ένδυσης και άλλα είδη από γουνοδέρματα	87.310.495	21,6%	45.471.090	21,1%	55.133.858	23,6%	21,3%	-36,9%
2710'	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλιστικά ορυκτά	5.430.249	1,3%	21.068.769	9,8%	25.403.828	10,9%	20,6%	367,8%
7411'	Σωλήνες από χαλκό	3.810.776	0,9%	7.467.417	3,5%	13.569.584	5,8%	81,7%	256,1%
8517'	Ηλεκτρικές συσκευές για την ενσύρματη τηλεφωνία	3.202.619	0,8%	7.383.892	3,4%	12.163.817	5,2%	64,7%	279,8%
2401'	Καπνά ακατέργαστα	3.092.956	0,8%	16.859.552	7,8%	9.512.394	4,1%	-43,6%	207,6%
6802'	Πέτρες κατάλληλες για λάξευση	1.607.173	0,4%	5.742.355	2,7%	8.071.355	3,4%	40,6%	402,2%
3208'	Χρώματα επίχρσης και βερνίκια μ	12.105.521	3,0%	6.888.446	3,2%	6.978.276	3,0%	1,3%	-42,4%
7607'	Φύλλα και λεπτές ταινίες, από αργίλιο,	6.151.837	1,5%	8.362.670	3,9%	6.405.140	2,7%	-23,4%	4,1%
8428'	Μηχανές και συσκευές για την ανύψωση,	19.301.918	4,8%	7.958.422	3,7%	6.120.003	2,6%	-23,1%	-68,3%
2402'	Πούρα,	1.395.762	0,3%	5.173.489	2,4%	5.314.036	2,3%	2,7%	280,7%
1509'	Ελαιόλαδο	8.172.339	2,0%	4.960.594	2,3%	4.712.525	2,0%	-5,0%	-42,3%
2007'	Γλυκά κουταλιού	13.875.062	3,4%	2.924.582	1,4%	4.374.693	1,9%	49,6%	-68,5%
3816'	Τσιμέντα	255.646	0,1%	3.279.827	1,5%	4.276.091	1,8%	30,4%	1572,7%
4302'	Γουνοδέρματα	890.507	0,2%	3.999.722	1,9%	4.182.086	1,8%	4,6%	369,6%
5601'	Βάτες από υφαντικές ύλες	3.634.289	0,9%	2.936.822	1,4%	3.636.941	1,6%	23,8%	0,1%
2005'	Λαχανικά παρασκευασμένα	5.160.167	1,3%	2.795.890	1,3%	3.187.739	1,4%	14,0%	-38,2%
3921'	Πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες και λουρίδες, από πλαστικές ύλες,	4.111.846	1,0%	2.827.395	1,3%	3.138.742	1,3%	11,0%	-23,7%
3824'	Συνθετικά παρασκευασμένα για καλούπια ή πυρήνες χυτηρίου.	2.821.746	0,7%	3.459.779	1,6%	2.483.006	1,1%	-28,2%	-12,0%
8421'	Μηχανές και συσκευές φυγόκεντρες,	1.148.740	0,3%	186.463	0,1%	2.303.403	1,0%	1135,3%	100,5%
2008'	Καρποί και φρούτα και άλλα βρώσιμα μέρη φυτών, παρασκευασμένα	5.482.548	1,4%	1.767.802	0,8%	2.153.550	0,9%	21,8%	-60,7%
9405'	Συσκευές φωτισμού	417.040	0,1%	1.310.011	0,6%	1.901.745	0,8%	45,2%	356,0%
8544'	Σύρματα και καλώδια	165.964	0,0%	300	0,0%	1.607.453	0,7%	535717,7%	868,6%
5407'	Υφάσματα από νήματα από συνθετικές ίνες συνεχείς	323.387	0,1%	2.085.798	1,0%	1.521.364	0,7%	-27,1%	370,4%
8479'	Μηχανές, συσκευές	190.445	0,0%	523.751	0,2%	1.507.050	0,6%	187,7%	691,3%
8902'	Αλιευτικά πλοία,					1.400.000	0,6%	#DIV/o!	#DIV/o!
8424'	Μηχανικές συσκευές, έστω και χειροκίνητες	1.572.026	0,4%	1.390.303	0,6%	1.349.343	0,6%	-2,9%	-14,2%
3909'	Ρητίνες	2.391.699	0,6%	1.226.405	0,6%	1.249.074	0,5%	1,8%	-47,8%
2509'	Κιμωλία	1.585.541	0,4%	1.250.805	0,6%	1.184.445	0,5%	-5,3%	-25,3%
6106'	Μπλούζες	1.282.006	0,3%	933.278	0,4%	1.046.995	0,4%	12,2%	-18,3%
8431'	Μέρη που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κυρίως για τις μηχανές	398.597	0,1%	398.405	0,2%	1.005.509	0,4%	152,4%	152,3%

Από την **ανάλυση των εξαγωγών με βάση τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση** των εξαγωγών έναντι του 2016 προκύπτει ότι :

- Το 2017 συνολικά 241 κατηγορίες προϊόντων παρουσίασαν εξαγωγική δραστηριότητα έναντι μηδενικών εξαγωγών το 2016. Οι εν λόγω κατηγορίες προϊόντων αντιστοιχούσαν στο 2,5% του συνόλου των εξαγωγών το 2017. Εξ' αυτών μόνο μία κατηγορία ανήκει στις 30 πρώτες κατηγορίες όσον αφορά στην αξία των εξαγωγών του 2017 (αλιευτικά πλοία για επεξεργασία και κονσερβοποίηση ψαριών αξίας 1.400.000 ευρώ - προφανώς θα πρόκειται για μία μεμονωμένη συναλλαγή μεταχειρισμένου πλοίου) ενώ άλλες κατηγορίες με σημαντική αξία εξαγωγών ήταν τα

ζωντανά φυτά (αξίας 812.000 ευρώ), μηχανές κατασκευής ημιαγωγών (αξίας 600.000 ευρώ), πλαίσια χυτηρίων (αξίας 450.000 ευρώ) κλπ.

- Άλλες 63 κατηγορίες προϊόντων εμφάνισαν αύξηση άνω του 100% και αφορούσαν κυρίως εξαγωγές μικρής αξίας με εξαίρεση τα σύρματα και καλώδια (αξία 1,6 εκ. ευρώ από 300 το 2016), μηχανές φυγοκέντρησης (αξίας 2,3 εκ. ευρώ από 186.000 ευρώ) μηχανές και συσκευές με ιδιαίτερη λειτουργία που δεν κατονομάζονται (αξίας 1,5 εκ. ευρώ και ποσοστό αύξησης 187,7%), μέρη μηχανών (αξίας 1 εκ. ευρώ και 152,4% αύξηση).
- Τέλος, 71 κατηγορίες παρουσίασαν αύξηση κάτω του 100% και αφορούσαν εξαγωγές σωλήνων χαλκού (αξίας 13,5 εκ. ευρώ και αύξηση 81,7%), ενσύρματων μηχανών επικοινωνίας (αξίας 12 εκ. και αύξηση 64,7%), γλυκά κουταλιού (αξίας 4 εκ. ευρώ και αύξηση 49,6%), συσκευές φωτισμού (αξίας 1,9 εκ. ευρώ και 45,2% αύξηση), οικοδομικές πέτρες (αξίας 8 εκ. ευρώ και αύξηση 40,6%), τσιμέντα (αξίας 4 εκ. ευρώ και 30,4% αύξηση), βάτες από υφαντικές ύλες (αξίας 3,6 εκ. ευρώ και 23,8% αύξηση), ενδύματα (αξίας 55 εκ. ευρώ και 21,3% αύξηση), λάδια από πετρέλαιο (αξίας 25 εκ. και αύξηση 20,6%), λαχανικά διατηρημένα (αξίας 3 εκ. ευρώ και αύξηση 14%), πλάκες και μεμβράνες από πλαστικό (αξίας 3 εκ. ευρώ και αύξηση 11%), γουνοδέρματα (αξίας 4 εκ. ευρώ και αύξηση 4,6%), χρώματα και βερνίκια (αξίας 7 εκ. ευρώ και αύξηση 1,3%).

Συνολικά οι κατηγορίες που παρουσίασαν αύξηση των εξαγωγών τους αντιστοιχούσαν στο 80,7% του συνόλου των εξαγωγών.

- Όμως 175 κατηγορίες παρουσίασαν μείωση των εξαγωγών τους, εκ των οποίων μηχανές ψεκασμού (αξίας 1,3 εκ. ευρώ και μείωση 2,9%), ελαιόλαδο (αξίας 4 εκ. ευρώ και μείωση 5%), κιμωλία (αξία 1 εκ. ευρώ και μείωση 5,3%), μηχανές ανύψωσης (αξίας 6 εκ. ευρώ και μείωση 23,1%), φύλλα αργιλίου (αξίας 6,4 εκ. ευρώ και μείωση 23,4%) και καπνά ακατέργαστα (αξίας 9 εκ. ευρώ και μείωση 43,6%).

Συνολικά οι κατηγορίες που παρουσίασαν μείωση αντιστοιχούσαν στο 19,3% του συνόλου των εξαγωγών.

Όσον αφορά στην **ανάλυση των εισαγωγών της Ελλάδας από τη Ρωσία το 2017**, σύμφωνα με τα στοιχεία της ελληνικής στατιστικής υπηρεσίας (βλ. πίνακα 14 παρακάτω) στην τετραψήφια κατηγορία παρατηρούμε ότι :

- 33 κωδικοί προϊόντων εμφάνισαν αξία εισαγωγών άνω του 1 εκ. ευρώ. Οι τρεις πρώτοι κωδικοί αφορούσαν εισαγωγές πετρελαιοειδών και αντιστοιχούσαν στο 81,3% του συνόλου των ελληνικών εισαγωγών από Ρωσία. Συνολικά οι τρεις πρώτοι κωδικοί εμφανίζουν αύξηση της εισαγωγικής αξίας το 2017 κατά 17,3% όμως έναντι του 2013 (έτος προ κυρώσεων) παρουσιάζουν μείωση κατά 56%.

Άλλα προϊόντα με σημαντική αξία εισαγωγών ήταν το ακατέργαστο αργίλιο (μερίδιο 11,4% επί συνόλου εισαγωγών), ο χαλκός και κράματα χαλκού (μερίδιο 2,2%), λιθάνθρακες (μερίδιο 0,9%) κλπ.

Πίνακας 12: Ελληνικές εισαγωγές από τη Ρωσική Ομοσπονδία – 4ψήφια ανάλυση

ΕΛΛΗΝΙΚΕ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΠΟ ΡΩΣΙΑ 2013, 2016, 2017 σε ευρώ ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΜΕ ΤΗΝ ΥΨΗΛΟΤΕΡΗ ΑΞΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ									
CN 4	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩ 2013	% ΣΥΜΜΕΤ ΟΧΗ	ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩ 2016	% ΣΥΜΜΕΤ ΟΧΗ	ΑΞΙΑ ΣΕ ΕΥΡΩ 2017	% ΣΥΜΜΕΤ ΟΧΗ	2017/ 2016	2017/ 2013
2710	Λάδια	1.718.709.370	26,0%	1.245.190.152	44,1%	1.688.112.828	49,3%	35,6%	-1,8%
2709	Λάδια ακατέργαστα	3.623.710.143	54,7%	765.815.724	27,1%	604.837.985	17,7%	-21,0%	-83,3%
2711	Αέρια πετρελαίου	975.606.450	14,7%	360.346.969	12,8%	489.519.002	14,3%	35,8%	-49,8%
7601	Αργίλιο ακατ.	132.334.693	2,0%	219.103.523	7,8%	390.410.401	11,4%	78,2%	195,0%
7403	Χαλκός	0	0,0%	41.518.053	1,5%	76.682.160	2,2%	84,7%	#DIV/o!
2701	Λιθάνθρακες	6.607.792	0,1%	19.785.715	0,7%	30.441.881	0,9%	53,9%	360,7%
1005	Καλαμπόκι	9.930.012	0,1%	25.288.361	0,9%	21.995.657	0,6%	-13,0%	121,5%
1001	Σιτάρι και σμιγάδι	40.142.524	0,6%	30.619.639	1,1%	18.290.622	0,5%	-40,3%	-54,4%
4301	Γουνοδέρματα ακατέργαστα	25.002.757	0,4%	5.519.406	0,2%	11.558.509	0,3%	109,4%	-53,8%
7204	Απορ. Χυτοσιδήρου	807.907	0,0%	19.610.476	0,7%	9.057.247	0,3%	-53,8%	1021,1%
3102	Λιπάσματα	10.894.967	0,2%	7.963.521	0,3%	8.912.228	0,3%	11,9%	-18,2%
4412	Ξυλεία σε φύλλα	5.122.566	0,1%	8.487.350	0,3%	8.598.730	0,3%	1,3%	67,9%
8901	Επιβατικά πλοία	0	0,0%	0	0,0%	5.328.671	0,2%	#DIV/o!	#DIV/o!
3105	Λιπάσματα ορυκτά	11.627.658	0,2%	8.374.437	0,3%	4.565.157	0,1%	-45,5%	-60,7%
4801	Χαρτί εφημερίδων	3.032.682	0,0%	4.433.924	0,2%	4.365.171	0,1%	-1,6%	43,9%
4011	Επίσωτρα	45.962	0,0%	4.247.534	0,2%	4.332.424	0,1%	2,0%	9326,1%
7005	Κρύσταλλο	0	0,0%	2.408.034	0,1%	3.588.599	0,1%	49,0%	#DIV/o!
7605	Σύρματα από αργίλιο	0	0,0%	4.856.620	0,2%	3.530.762	0,1%	-27,3%	#DIV/o!
2835	Φωσφινικά	2.688.036	0,0%	2.588.996	0,1%	2.663.911	0,1%	2,9%	-0,9%
4804	Χαρτί και χαρτόνια	2.842.154	0,0%	3.213.850	0,1%	2.646.805	0,1%	-17,6%	-6,9%
7208	Πλάτα προϊόντα έλασης	3.810.001	0,1%	3.997.076	0,1%	2.511.427	0,1%	-37,2%	-34,1%
4407	Ξυλεία πρινσιμμένη	1.741.479	0,0%	3.387.709	0,1%	1.955.675	0,1%	-42,3%	12,3%
4302	Γουνοδέρματα δεφασμένα	1.425.879	0,0%	1.835.554	0,1%	1.888.041	0,1%	2,9%	32,4%
2303	Κατάλοιπα αμιλοποίησης	690.427	0,0%	2.024.710	0,1%	1.844.661	0,1%	-8,9%	167,2%
8309	Πώματα	1.682.323	0,0%	1.603.188	0,1%	1.807.019	0,1%	12,7%	7,4%
7213	Χοντρόσυρμα	0	0,0%	0	0,0%	1.717.202	0,1%	#DIV/o!	#DIV/o!
4703	Χημικοί πολτοί	1.703.390	0,0%	1.062.274	0,0%	1.641.737	0,0%	54,5%	-3,6%
1404	Φυτικά προϊόντα	0	0,0%	3.306.616	0,1%	1.531.196	0,0%	-53,7%	#DIV/o!
5402	Νήματα από ίνες συνθετικές	1.195.683	0,0%	396.377	0,0%	1.484.770	0,0%	274,6%	24,2%
4802	Χαρτί και χαρτόνια	29.749	0,0%	267.662	0,0%	1.346.548	0,0%	403,1%	4426,4%
1703	Μελάσες	0	0,0%	1.610.890	0,1%	1.222.151	0,0%	-24,1%	#DIV/o!
7302	Στοιχεία σιδηρ/κών γραμμών	0	0,0%	0	0,0%	1.103.582	0,0%	#DIV/o!	#DIV/o!
8422	Πλυτήρια πιάτων	455	0,0%	58.785	0,0%	1.007.766	0,0%	1614,3%	221387,0%

Από την ανάλυση των εισαγωγών με βάση τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση το 2017 έναντι του 2016 προκύπτει ότι :

- υπήρξε εισαγωγική δραστηριότητα σε 73 κατηγορίες προϊόντων οι οποίες το 2016 είχαν μηδενική κίνηση. Οι εν λόγω κωδικοί αντιστοιχούσαν στο 0,3% του συνόλου των εισαγωγών του 2017. Πρόκειται συνολικά για προϊόντα χαμηλής αξίας (κάτω 300.000 ευρώ) με εξαίρεση τέσσερις κατηγορίες ήτοι : πλοία, για τη μεταφορά προσώπων ή εμπορευμάτων (αξίας 5,3 εκ. ευρώ), χοντρόσυρμα (αξίας 1,7 εκ. ευρώ), στοιχεία σιδηροδρομικών γραμμών (αξίας 1,1 εκ. ευρώ) και λοιπά (αξίας 0,8 εκ. ευρώ).
- 43 κατηγορίες προϊόντων εμφάνισαν αύξηση των εισαγωγών άνω του 100%. Οι εν λόγω κατηγορίες αντιστοιχούσαν στο 0,6% του συνόλου των εισαγωγών και

αφορούσαν εν γένει μικρή αξία εισαγωγών με σημαντικότερες τις εισαγωγές πλυντηρίων πιάτων (1 εκ. ευρώ το 2017 από 59.000 ευρώ το 2016), χαρτιού και χαρτονιού (1,3 εκ. ευρώ το 2017 και αύξηση 403% έναντι του 2016), συνθετικών νημάτων (αξίας 1,5 εκ. ευρώ και 275% αύξηση) και ακατέργαστων γουνοδερμάτων (αξίας 11,5 εκ. ευρώ και αύξηση 109,4%).

- 46 κατηγορίες προϊόντων εμφάνισαν αύξηση μέχρι 100% και αποτελούσαν το 79,2% του συνόλου των εισαγωγών. Πέραν των πετρελαιοειδών και ενεργειακών προϊόντων η εν λόγω κατηγορία περιλαμβάνει εισαγωγές χαλκού και κραμάτων χαλκού (αξίας 77 εκ. ευρώ και αύξηση 84,7%), ακατέργαστου αργιλίου (αξίας 390 εκ. ευρώ και αύξηση 78,2%), κρυσταλλου και γυαλιού (αξίας 3,5 εκ. ευρώ και αύξηση 53,9%), πωμάτων και καπακιών (αξίας 1,8 εκ. ευρώ και αύξηση 12,7%), λιπασμάτων αζωτούχων και ορυκτών (αξίας 8,9 εκ. ευρώ και αύξηση 11,9%), φωσφορικών αλάτων (αξίας 2,6 εκ. ευρώ και αύξηση 2,9%), κατεργασμένων γουνοδερμάτων (αξίας 1,8 εκ. ευρώ και αύξηση 2,9%) επίσωτρων από καουτσούκ (αξίας 4,3 εκ. ευρώ και αύξηση 2%) και ξυλείας κόντρα πλακέ (αξίας 8,5 εκ. ευρώ και αύξηση 1,7%).
- Τέλος 164 κατηγορίες εμφάνισαν μειωμένες ή μηδενικές εισαγωγές και αποτελούσαν το 19,9% των εισαγωγών. Αφορούσαν κυρίως χαρτί εφημερίδας (αξίας 4,3 εκ. ευρώ και μείωση 1,6%), κατάλοιπα αμυλοποιίας (αξίας 1,8 εκ. ευρώ και μείωση 8,9%), καλαμπόκι (αξίας 22 εκ. ευρώ και μείωση 13%), άλλα χαρτιά και χαρτόνια (αξίας 2,6 εκ. ευρώ και μείωση 17,6%), λάδια ακατέργαστα (αξίας 605 εκ. ευρώ και μείωση 21%), μελάσες (αξίας 1,2 εκ. ευρώ και μείωση 24,1%), σύρματα αργιλίου (αξίας 3,5 εκ. ευρώ και μείωση 27,3%), πλατέα προϊόντα έλασης από σίδηρο (αξίας 2,5 εκ. ευρώ και μείωση 37,2%), σιτάρι και σμιγάδι (αξίας 18,2 εκ. ευρώ και μείωση 40,3%), ξυλεία πριονισμένη (αξίας 1,9 εκ. ευρώ και μείωση 42,3%), λιπάσματα ορυκτά (αξίας 4,5 εκ. ευρώ και μείωση 45,5%) και απορρίμματα - θραύσματα χυτοσιδήρου (αξίας 9 εκ. ευρώ και μείωση 53,8%).
- **Ιδιαίτερα όσον αφορά στο διμερές εξωτερικό εμπόριο στον τομέα των αγροτικών προϊόντων** σημειώνουμε ότι το embargo έπληξε ιδιαίτερα τις **ελληνικές εξαγωγές του αγροδιατροφικού τομέα** προς Ρωσία. Ενώ το 2013 οι ελληνικές εξαγωγές αγροδιατροφικών προϊόντων αντιστοιχούσαν στο 41,5% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών το 2017 αντιστοιχούσαν στο 14,6%. Την πενταετία 2013 – 2017 η μείωση των ελληνικών εξαγωγών αγροδιατροφικών προϊόντων ανήλθε σε -80%.
- Τα **σημαντικότερα ελληνικά γεωργικά προϊόντα** που εξήχθησαν στη Ρωσία το 2017 ήταν τα ακατέργαστα καπνά (4,1% επί συνόλου εξαγωγών), τα πούρα (2,3%), το ελαιόλαδο (2%), τα γλυκά κουταλιού – μαρμελάδες (1,9%), λαχανικά παρασκευασμένα (1,4%), ξηροί καρποί (0,9%) κλπ. Τα εν λόγω προϊόντα παραμένουν μεταξύ των σημαντικότερων ελληνικών εξαγωγών καθόλη τη διάρκεια της πενταετίας 2013 – 2017.
- Από **πλευράς ελληνικών εισαγωγών** ενώ το 2013 οι εισαγωγές του αγροδιατροφικού τομέα από τη Ρωσία αντιστοιχούσαν στο 0,9% του συνόλου των εισαγωγών (ή στο 20,7% εάν εξαιρεθούν τα πετρελαιοειδή), το 2017 αντιστοιχούσαν στο 1,4% (ή στο 7,8% εάν εξαιρεθούν τα πετρελαιοειδή). Καθόλη την πενταετία 2013 – 2017 παρουσίασαν μείωση -28,25%. Τα σημαντικότερα προϊόντα που εισήχθησαν από Ρωσία το 2017 αφορούσαν σε καλαμπόκι (0,6% επί συνόλου εισαγωγών), σιτάρι/ σμιγδάλι (0,5%), μελάσες, κατάλοιπα αμυλοποιίας κλπ.

- Η Ρωσία το 2014 καταλάμβανε την 12η θέση στην παγκόσμια κατάταξη των εξαγωγικών προορισμών αγροτικών προϊόντων και τροφίμων της Ελλάδας απορροφώντας το 2,32% της συνολικής αξίας των αγροτικών εξαγωγών της χώρας μας, ενώ μετά το εμπάργκο κατέλαβε την 32η θέση απορροφώντας μόλις το 0,62% των συνολικών εξαγωγών μας σε αγροτικά προϊόντα και τρόφιμα προς όλο τον κόσμο. Το embargo παρατάθηκε μέχρι 31.12.2018.

2.1.2 Εμπόριο υπηρεσιών

Πίνακας 13: Ισοζύγιο υπηρεσιών

<i>ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΡΩΣΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΣΕ 000 ΔΟΛ.</i>							
	2013	2014	2015	2016	2017	2017/2016	2017/2013
<i>Εισπράξεις Ρωσίας από Ελλάδα</i>	171.554	431.776	134.673	134.534	124.435	-7,51%	-27,47%
<i>Πληρωμές Ρωσίας προς Ελλάδα</i>	2.487.071	1.089.714	1.222.136	1.150.370	1.296.569	12,71%	-47,87%
<i>Ισοζύγιο υπηρεσιών</i>	-2.315.517	-657.938	-1.087.463	-1.015.836	-1.172.134	15,39%	-49,38%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Ρωσίας

Από το ανωτέρω ισοζύγιο παρατηρούμε ότι το 2013 ήταν το έτος με τις υψηλότερες ρωσικές πληρωμές προς την Ελλάδα για την αγορά υπηρεσιών. Το 2017 οι πληρωμές αντιστοιχούσαν στο 47,8% του 2013 (έτος προ κυρώσεων).

Η στατιστική ανάλυση των εισπράξεων της Ελλάδας από τη Ρωσία στον τομέα των υπηρεσιών τη διετία 2015 – 2016 (δεν υπάρχουν ακόμα αναλυτικά στοιχεία για το 2017) διαμορφώθηκαν ως εξής :

Πίνακας 14: Εισπράξεις της Ελλάδας από τη Ρωσική Ομοσπονδία

<i>ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΑΠΟ ΤΗ ΡΩΣΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ</i>					
	2016		2015		2016/2015
	1.150.156	% στο σύνολο	1.222.136	% στο σύνολο	
<i>Σύνολο εισπράξεων σε 000 δολ</i>					-5,9%
<i>βιομηχανικές</i>	0	0,0%	0	0,0%	#DIV/o!
<i>συντήρηση - επισκευής</i>	175	0,0%	171	0,0%	2,3%
<i>μεταφορών</i>	25.940	2,3%	31.225	2,6%	-16,9%
<i>ταξιδιωτικές</i>	1.102.706	95,9%	1.155.596	94,6%	-4,6%
<i>κατασκευαστικές</i>	529	0,0%	0	0,0%	#DIV/o!
<i>ασφαλιστικές</i>	303	0,0%	395	0,0%	-23,3%
<i>χρηματο-οικονομικές</i>	39	0,0%	195	0,0%	-80,0%
<i>βιομηχανικής ιδιοκτησίας</i>	6.093	0,5%	11.313	0,9%	-46,1%
<i>τηλεπικοινωνιακές</i>	9.646	0,8%	10.706	0,9%	-9,9%
<i>λοιπές επιχειρηματικές</i>	4.018	0,3%	11.799	1,0%	-65,9%
<i>πολιτιστικές</i>	705	0,1%	736	0,1%	-4,2%
<i>κυβερνητικές</i>	0	0,0%	0	0,0%	#DIV/o!

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας

Παρατηρούμε ότι το 95,9% του συνόλου των εισπράξεων του 2016 αντιστοιχούν στον τομέα των τουριστικών υπηρεσιών ελαφρά μειωμένο έναντι του 2015 κατά 4,6%.

Ιδιαίτερα όσον αφορά στον τουρισμό από Ρωσία, σημειώνουμε ότι το 2017 το 1,95% του συνόλου των αφίξεων αφορούσε Ρώσους. Το εν λόγω ποσοστό είναι σαφώς χαμηλότερο του 2013.

Πίνακας 15: Τουριστικές αφίξεις στην Ελλάδα από τη Ρωσική Ομοσπονδία

	2013	2014	2015	2016	2017
Αφίξεις από τη Ρωσία στην Ελλάδα σε 000 άτομα	1.352,9	1.250,2	512,8	595,5	588,7
Σύνολο αφίξεων	20.111,4	24.272,4	26.114,1	28.070,8	30.161,0
Ποσοστό στο σύνολο των αφίξεων	6,73%	5,15%	1,96%	2,12%	1,95%
Μεταβολή		-7,6%	-59,0%	16,1%	-1,1%

Πηγή : Τράπεζα της Ελλάδος

Από την πλευρά των πληρωμών της Ελλάδας προς τη Ρωσία, παρατηρούμε ότι το 2016 το 65,1% αυτών αφορούσε τον τομέα των μεταφορών, το 19,7% τον τουρισμό και το 10,6% τον τομέα των τηλεπικοινωνιών.

Πίνακας 16: Πληρωμές της Ελλάδας στη Ρωσική Ομοσπονδία

ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΡΩΣΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ					
	2016		2015		2016/2015
		% στο		% στο	
Σύνολο πληρωμών σε 000 δολ	134.530	σύνολο	134.673	σύνολο	-0,1%
βιομηχανικές	0	0,0%	4	0,0%	-100,0%
συντήρηση - επισκευής	213	0,2%	304	0,2%	-29,9%
μεταφορών	87.572	65,1%	90.893	67,5%	-3,7%
ταξιδιωτικές	26.550	19,7%	24.421	18,1%	8,7%
κατασκευαστικές	2	0,0%	149	0,1%	-98,7%
ασφαλιστικές	185	0,1%	960	0,7%	-80,7%
χρηματο-οικονομικές	265	0,2%	451	0,3%	-41,2%
βιομηχανικής ιδιοκτησίας	96	0,1%	76	0,1%	26,3%
τηλεπικοινωνιακές	14.231	10,6%	9.926	7,4%	43,4%
λοιπές επιχειρηματικές	5.242	3,9%	7.085	5,3%	-26,0%
πολιτιστικές	175	0,1%	404	0,3%	-56,7%
κυβερνητικές	0	0,0%	0	0,0%	#DIV/0!

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας

2.2 Άμεσες επενδύσεις

2.2.1 Επενδύσεις της Ελλάδας στη Ρωσική Ομοσπονδία

Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Ρωσίας, η αξία του αποθέματος ελληνικών άμεσων επενδύσεων στη Ρωσική Ομοσπονδία στις 30.12.2017 ανέρχονταν σε 50 εκ. δολάρια και αντιστοιχούσε στο 0,009% του συνόλου των ΑΞΕ.

Το 2017 οι ροές των ελληνικών επενδύσεων προς Ρωσία ήταν μηδενικές όπως και τα έτη 2015 – 2016.

Πίνακας 17: Επενδύσεις της Ελλάδας στη Ρωσική Ομοσπονδία

	2013	2014	2015	2016	2017
Ελληνικές ροές σε εκ. δολ.	-2	1	0	0	0
Ελληνικό απόθεμα σε εκ. δολ.	12	89	84	170	50
Σύνολο παγκόσμιου αποθέματος σε εκ. δολ.	565.654	371.491	347.690	477.670	535.200
% ελληνικού επενδυτικού αποθέματος επί συνόλου	0,002%	0,024%	0,024%	0,036%	0,009%

Πηγή : Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας

Σημαντικές επενδύσεις έχουν πραγματοποιηθεί στη Ρωσία από επιχειρήσεις ελληνικών συμφερόντων και κεφάλαιο που έχει εισαχθεί κυρίως μέσω Κύπρου, Λουξεμβούργου και Ολλανδίας. Οι εταιρείες ελληνικών συμφερόντων που δραστηριοποιούνται στη ρωσική επικράτεια είναι περίπου εβδομήντα.

Σύμφωνα με την κεντρική τράπεζα της Ρωσίας στις 31.06.2017 οι ελληνικές επενδύσεις στη Ρωσία κατανέμονται στους τομείς της μεταποίησης (δεν ανακοινώνεται το ποσό για λόγους εμπιστευτικότητας), του χονδρεμπορίου – λιανεμπορίου (δεν ανακοινώνεται το ποσό), των μεταφορών – αποθήκευση (δεν ανακοινώνεται το ποσό), της διαμονής – σίτισης (δεν ανακοινώνεται το ποσό), των χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (δεν ανακοινώνεται το ποσό), του Real Estate (5 εκ. δολ.), των επιστημονικών και τεχνικών υπηρεσιών (2 εκ. δολ.), της υγείας (δεν ανακοινώνεται το ποσό) και των λοιπών τομέων (με 2 εκ. δολ.).

Η μεγαλύτερη ελληνική επένδυση στην Ρωσία και από τις μεγαλύτερες ξένες επενδύσεις, εξαιρουμένου του ενεργειακού τομέα, ανήκει στην «Ελληνική Εταιρεία Εμφιαλώσεως – 3E», η οποία μέσω της θυγατρικής COCA-COLA HBC Eurasia έχει τα δικαιώματα επί των σημάτων της Coca Cola για το σύνολο της επικρατείας. Διαθέτει 11 εργοστάσια εμφιάλωσης και απασχολεί 13.000 εργαζόμενους. Το 2004 πραγματοποίησε από κοινού με την The Coca Cola Inc. των ΗΠΑ την μεγαλύτερη τότε ξένη επένδυση στην Ρωσία (εξαιρουμένου του ενεργειακού τομέα) εξαγοράζοντας την εταιρεία παραγωγής χυμών Multon, η οποία κατείχε την 2η θέση στην αγορά χυμών της Ρωσίας. Επί πλέον, εταιρική παρουσία στην Ρωσία έχει και η Frigoglass (LLC FRIGOGLASS EURASIA), θυγατρική της 3E, η οποία την προμηθεύει με επαγγελματικά ψυγεία για την διάθεση των προϊόντων της. Η εταιρεία διαθέτει εργοστάσιο παραγωγής στην πόλη Orel νοτίως της Μόσχας. Το 2011 η εταιρεία εγκαινίασε νέο εργοστάσιο στην περιοχή του Ροστόβ. Ταυτόχρονα, ανακοίνωσε την πρόθεσή της όπως μεταξύ 2012-2016 επενδύσει 3 δις \$ Η.Π.Α. στην Ρωσική οικονομία. Συνολικά, το ύψος της επένδυσης υπολογίζεται σε 4 δις \$ Η.Π.Α.

Η εταιρεία «Chipita» διαθέτει παραγωγική μονάδα στην Αγ. Πετρούπολη, από την οποία διοχετεύει τα προϊόντα της (είδη snacks και αρτοποιίας – ζαχαροπλαστικής) σε πολύ μεγάλο αριθμό σημείων πωλήσεως. Το ύψος της επένδυσης υπολογίζεται σε 100 εκατ. ευρώ.

Ως σημαντικές επίσης επιχειρήσεις θεωρούνται η εταιρεία υφασμάτων και λευκών ειδών «TOGAS» (με 90 καταστήματα και με σημαντικό κανάλι διανομής λευκών ειδών), η Intracom, η Τσιμεντοβιομηχανία «PROMETHEUS» (με εργοστάσιο παραγωγής τσιμέντου στο Βολκογκράντ), τα «ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ».

Τον Ιανουάριο του 2011 υπεγράφη επίσης συμφωνία παραχώρησης μεταξύ της Κυβέρνησης της Αγίας Πετρούπολης και της κοινοπραξίας **ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ – ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΕ – ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ** για τη Μελέτη, Κατασκευή, Χρηματοδότηση, Λειτουργία και Συντήρηση εργοστασίου επεξεργασίας απορριμμάτων στην περιοχή Yanino της επαρχίας Λένινγκραντ της Αγίας Πετρούπολης.

Επίσης θυγατρική του Ομίλου ΚΟΠΕΛΟΥΖΟΥ, αντιπροσωπεύοντας ποσοστό 7% επί διεθνούς κοινοπραξίας, συμμετέχει σε έργο ανακαίνισης του αεροδρομίου 'Pulkovo' της Αγίας Πετρούπολης.

Αναφέρεται επίσης η παρουσία των τραπεζών PIRAEUS και EUROBANK (με Γραφεία Αντιπροσωπείας), οι εταιρείες Larin House, Oxette, BSB, η εταιρεία ηλεκτρονικού λογισμικού Velti κ.α.

2.2.2 Επενδύσεις της Ρωσικής Ομοσπονδίας στην Ελλάδα

Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Ρωσίας, το απόθεμα ρωσικών ΑΞΕ στην Ελλάδα το 2017 διαμορφώθηκε στα 733 εκ. δολάρια ΗΠΑ, αυξημένο κατά 7,3% έναντι της αντίστοιχης περιόδου 2016. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 0,19% των συνολικών ρωσικών άμεσων επενδύσεων στο εξωτερικό.

Πίνακας 18: Επενδύσεις της Ρωσικής Ομοσπονδίας στην Ελλάδα

	2013	2014	2015	2016	2017
Ρωσικές ροές σε εκ. δολ.	98	185	12	15	30
Ρωσικό απόθεμα σε εκ. δολ.	569	659	629	683	733
Σύνολο ρωσικού αποθέματος σε εκ. δολ.	385.321	329.818	282.651	334.275	382.278
% ελληνικού επενδυτικού αποθέματος επί συνόλου	0,148%	0,200%	0,223%	0,204%	0,192%

Πηγή :Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας

Οι ρωσικές ΑΞΕ στην Ελλάδα κατευθύνονται κυρίως στους τομείς της ενέργειας, τον χρηματοπιστωτικό, τις τηλεπικοινωνίες, τον τουρισμό και τα ακίνητα, καθώς και τον τομέα των τροφίμων. Συγκεκριμένα :

Ενέργεια: Η ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ GAS ΑΕ ανήκει κατά 50% στον Όμιλο Κοπελούζου και 50% στη ρωσική Gazprom, ιδρύθηκε το 1991 με σκοπό την προμήθεια φυσικού αερίου στην ελληνική αγορά και την ανάπτυξη, κατασκευή και λειτουργία ενεργειακών έργων.

Τραπεζικός τομέας: η B&N Bank (πρώην Bank Kedar) έλαβε το 2007 άδεια έναρξης τραπεζικών εργασιών στην Ελλάδα. Τον Μάρτιο του 2018 πραγματοποιήθηκε ανακεφαλοποίηση της B&N BANK από την Τράπεζα της Ρωσίας, γεγονός που είχε σαν αποτέλεσμα η Τράπεζα της Ρωσίας να κατέχει πάνω από τις 99,9% των κοινών μετοχών της Τράπεζας. Πριν την 1 Απριλίου 2019 σχεδιάζεται η ενοποίηση της Τράπεζας με την Τράπεζα «FK Otkritie» (Public Joint-Stock Company), η οποία επίσης βρίσκεται στην ιδιοκτησία της Τράπεζας της Ρωσίας με ποσοστό ιδιοκτησίας πάνω των 99,9%.

Τηλεπικοινωνίες: η ρωσική Sistema Holding είναι παρούσα στην ελληνική τηλεπικοινωνιακή αγορά μέσω των θυγατρικών της Concern Sitronics και Komstar. Η Concern Sitronics εξαγόρασε στις 30/6/2006 το 51% της ελληνικής INTRACOM TELECOM έναντι €120 εκ. Παράλληλα, η ρωσική τηλεπικοινωνιακή εταιρεία JSC Komstar εξαγόρασε το 51% της Hellas On Line AE (HoL) έναντι τιμήματος €47,9 εκ. μέσω αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η Sistema τοποθετείται στην ελληνική αγορά ως βασικός ανταγωνιστής του ΟΤΕ.

Οπικά συστήματα: η Rosoboronexport (αποκλειστικό δικαίωμα εξαγωγής ρωσικών οπλικών συστημάτων) έχει συστήσει στην Ελλάδα τη θυγατρική Rosoboron Service – Hellas.

Ακίνητα/Τουρισμός: το 2013 ο Dmitry Ribolovlev αγόρασε για 115 εκ. € το γνωστό νησί Σκορπιός από την Αθηνά Ωνάση. Η ξενοδοχειακή αλυσίδα Atlantica Hotels & Resorts (κατά 50% ανήκει στο γερμανικό όμιλο TUI) και το ρωσικό τουριστικό πρακτορείο Nataly Tours

ανακοίνωσαν την από κοινού έναρξη επενδυτικού σχεδίου στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, οι δύο εταίροι σκοπεύουν σε διάστημα πενταετίας να κατασκευάσουν στη χώρα μας είκοσι νέα ξενοδοχεία, το δε ύψος της επένδυσης υπολογίζεται σε 1,2 δισ. €.

Ο όμιλος Mouzenidis κυρίαρχος εδώ και χρόνια της διμερούς τουριστικής αγοράς μέσω του Mouzenidis Travel πρόσθεσε πρόσφατα στο χαρτοφυλάκιο του την αεροπορική εταιρεία Ellinair, την εταιρεία διαχείρισης ακινήτων Mouzenidis Real Estate, το ορθόδοξο προσκυνηματικό κέντρο Solun, τα ξενοδοχεία «Potidea Palace» και «Portes Palace» στη Χαλκιδική, τον χώρο στάθμευσης αυτοκινήτων και την αίθουσα VIP στο αεροδρόμιο «Μακεδονία», την εταιρεία παραγωγής κρασιού Mouzenidis Wine και το κελάρι-κάβα Kava Idea, την εταιρεία αερομεταφορών φορτίων (cargo) CSR Air Services και το πόρταλ Grecomania.ru.

Επίσης, ο μεγάλος ρωσικός όμιλος 'Agroinvest-MIRUM' επένδυσε ήδη το ποσόν των 100 εκ. € με αρχικό σχέδιο επένδυσης 400 εκατ. €. Τον Ιούνιο 2008 η συγκεκριμένη εταιρεία εξαγόρασε τμηματικά 2.000 στρέμματα στην Ανατολική Κρήτη, πλησίον της ξενοδοχειακής μονάδας «Elounda Domes». Η συγκεκριμένη επένδυση λόγω προβλημάτων (πρόβλημα παραμεθόριας περιοχής, χωροταξικά προβλήματα) προχωρά, προς το παρόν τουλάχιστον, μόνον εν μέρει.

Ο Ρωσικός όμιλος **MIRUM (κ. Βιτάλι Μπορίσοφ)** έχει επενδύσει ήδη 100 εκ. €, σε μια επένδυση συνολικού ύψους 408 εκατ. €. Μετά την τμηματική (από το 2007) εξαγορά 2.000 στρεμμάτων στην Ανατολική Κρήτη έναντι 50,4 εκατ. Ευρώ, η επένδυση συνάντησε πληθώρα προβλημάτων (έγκριση παραμεθόριας περιοχής, χωροταξικό, αρχαιολογία, κλπ.), με αποτέλεσμα να κολλήσει για χρόνια. Όμως, πρόσφατα εντάχθηκε από τη Διυπουργική Επιτροπή στη διαδικασία στρατηγικών επενδύσεων και αναμένεται σύντομα να ολοκληρωθούν και οι τελευταίες τυπικές διαδικασίες για την αδειοδότησή του.

Πρόκειται για την κατασκευή παραθεριστικού τουριστικού χωριού, με το όνομα "Elounda Hills", συνολικής δυναμικότητας 3.400 επισκεπτών, που θα περιλαμβάνει πολυτελείς κατοικίες, ξενοδοχεία (συνολικά 730 κλινών), σπα, αθλητικές εγκαταστάσεις, μαρίνα, θεματικά πάρκα, καταστήματα, εστιατόρια και άλλους χώρους αναψυχής. Ήδη έχουν κατασκευαστεί 15 βίλες (500 τ.μ. έκαστη) στην περιοχή Τσιφλίκι. Το υπό κατασκευή τμήμα θα αποτελείται από αυτοτελείς ενότητες στις περιοχές Ελληνικά, Κούνδουρος, Ακρωτήρι, Μικρό Βαθύ και Βαθύ. Η συνολική δυναμικότητα του επενδυτικού σχεδίου ανέρχεται σε περίπου 3.400 επισκέπτες, είτε στις παραθεριστικές κατοικίες είτε στα ξενοδοχεία.

Ο ρωσικός όμιλος 'wimm bill Dann', εξαγόρασε την γαλακτοβιομηχανία 'ΔΩΔΩΝΗ'.

Η ρωσικών συμφερόντων εταιρεία του ομογενούς **Ιβάν Σαββίδη** εξαγόρασε την καπνοβιομηχανία **ΣΕΚΑΠ**, εκμίσθωσε το Ξενοδοχείο '**Macedonia Palace**', κέρδισε τον διαγωνισμό ιδιωτικοποίησης για το '**Ξενία**' στο **Παλιούρι** και συμμετέχει στην κοινοπραξία που είναι στην τελική ευθεία για να εξαγοράσει το 67% του **λιμένος της Θεσσαλονίκης** έναντι 232 εκατ. ευρώ.

Το αρχικά εκπεφρασμένο ενδιαφέρον των Ρωσικών Σιδηροδρόμων **RZD** να συμμετάσχουν στην ιδιωτικοποίηση της **ΤΡΑΙΝΟΣΕ** και της Ελληνικής Εταιρείας Συντήρησης Σιδηροδρομικού Τροχαίου Υλικού (ΕΕΣΣΤΥ) δεν υλοποιήθηκε, καθώς η εταιρεία δεν κατέθεσε τελικώς δεσμευτική προσφορά κατά τη διαγωνιστική διαδικασία που ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο 2016.

Πάντως, **Κοινοπραξία με επίκεντρο την RZD** ενδιαφέρεται για τη συμμετοχή στις προμήθειες και στον εκσυγχρονισμό σιδηροδρομικών οχημάτων στη χώρα μας. Στο πακέτο της προσφοράς τους συμπεριλαμβάνεται και η μεταφορά μέρους της παραγωγής στη χώρα μας και η επένδυση για τη δημιουργία μονάδας συντήρησης και επισκευών σιδηροδρομικών

οχημάτων στην Ελλάδα. Η πρώτη εντύπωση πάντως είναι ότι δεν πρόκειται για επεξεργασμένες και ολοκληρωμένες προτάσεις, καθώς συμπεριλαμβάνουν ως προϋπόθεση μια μακροχρόνια σύμβαση επισκευής και συντήρησης σιδηροδρομικών οχημάτων, η οποία δεν είναι εφικτή με βάση την προωθούμενη πλήρη απελευθέρωση της ελληνικής σιδηροδρομικής αγοράς, όπως προβλέπεται από τις υποχρεώσεις μας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Υπάρχει έντονο ενδιαφέρον από Ρώσους για απόκτηση **εξοχικής κατοικίας** στο εξωτερικό, πράγμα που έκανε τη Ρωσία (όπως και την Κίνα) βασικό στόχο των δραστηριοποιούμενων στο τομέα του real estate της χώρας μας.

2.3 Θεσμικό πλαίσιο οικονομικής συνεργασίας Ελλάδας – Ρωσικής Ομοσπονδίας

Οι σημαντικότερες συμφωνίες του διμερούς θεσμικού πλαισίου συνεργασίας, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν:

- ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΤΗΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ
- ΚΟΙΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2016-2018 ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
- ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΑΛΛΗΛΟΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΩΝ ΠΗΓΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
- ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ
- ΟΔΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΡΩΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΟΜΕΑ
- ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΟΥ Α.Ε. ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ INVEST IN RUSSIA
- ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ
- ΠΡΩΤΟΚΟΛΛΟ ΤΗΣ ΜΙΚΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΔΙΚΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

2.4 Απολογισμός δράσεων οικονομικής διπλωματίας 2017

Κατά το 2017 το Γραφείο διεκπεραίωσε εξ' ολοκλήρου ή/και συμμετείχε ενεργά με διάφορους τρόπους στις εξής δράσεις:

Στήριξη – ανάπτυξη επιχειρηματικότητας

- ✓ Υποστήριξη σε σειρά ελληνικών επιχειρήσεων που επισκέφθηκαν τη Μόσχα, διευθέτηση B2B συναντήσεων, επίλυση προβλημάτων.
- ✓ Διεκπεραίωση 271 αιτημάτων ελληνικών επιχειρήσεων και φορέων.

Συνέδρια, ημερίδες, διεθνείς εκθέσεις, εκδηλώσεις:

- ✓ Εξασφάλιση συμμετοχής Ρώσων επιχειρηματιών στα Προγράμματα Φιλοξενίας Εμπορικών επισκεπτών της HELEXPO στις Εκθέσεις AGROTICA, FRESKON, DETROP, PHILOXENIA, HELLENIC JEWELLERY, KOSMIMA, HOTELIA.
- ✓ Εκδήλωση προβολής ελληνικής γούνας “Fur Gala Show”, Σύνδεσμος Ελλήνων Γουνοποιών, 27.01.2017.
- ✓ Διεθνής Έκθεση Τροφίμων PRODEXPO Μόσχα, 06-10.02.2017.
- ✓ Εκδήλωση προβολής για το ελληνικό ρύζι “Rice Up”, Εταιρεία Novacert, 07.02.2017.
- ✓ Διεθνής Έκθεση Ενδύματος CPM-Collection Premiere Μόσχα, 20-23.02.2017.
- ✓ Διεθνής Έκθεση DOMEXPO, Μόσχα, 23-26.02.2017.
- ✓ Διεθνής Έκθεση MODERN BAKERY MOSCOW, Μόσχα, 13-16.03.2017.
- ✓ Διεθνής Έκθεση Τουρισμού MITT, Μόσχα, 14-16.03.2017.
- ✓ Εκδήλωση προς τιμή των συμμετεχόντων στη Διεθνή Έκθεση MITT, ΕΟΤ, 14.03.2017.
- ✓ Διεθνής Έκθεση Ακινήτων MPIRES, Μόσχα, 24-25.03.2017 και 27-28.10.2017 με συμμετοχή του Enterprise Greece.
- ✓ Διεθνής Έκθεση Φαρμάκων CHiP-IPhEB, Μόσχα, 29-31.03.2017.
- ✓ Διεθνής Έκθεση Mosbuild, Μόσχα, 04-07.04.2017.
- ✓ Διεθνής Έκθεση Ακινήτων PROPERTY SHOW, Μόσχα, 21-22.04.2017. Συμμετοχή Enterprise Greece με περίττερο.
- ✓ Διεθνής Έκθεση Russian Elevator Week, Μόσχα, 25-27.04.2017.
- ✓ Διοργάνωση επιχειρηματικής αποστολής ρωσικών επιχειρήσεων εκκλησιαστικών ειδών και θρησκευτικού τουρισμού στην Καλαμπάκα, Ελλάδα, 10-11.06.2017, σε συνεργασία με το Enterprise Greece.
- ✓ Διεθνής Έκθεση Συσκευασίας ROSUPACK, Μόσχα, 20-24.06.2017.
- ✓ Διοργάνωση πρακτικής άσκησης 3 Ρώσων φοιτητών από το Πανεπιστήμιο Μεταφορών & Σιδηροδρόμων «Αυτοκράτορας Νικόλαος Β'» στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου και στον Οργανισμό Λιμένος Βόλου, 26.06.-07.07.2017.
- ✓ Συμμετοχή σε Forum “Ευρώπη-Ρωσία: Συνεργασία χωρίς σύνορα”, Ένωση Επιχειρηματιών Μόσχας, Μόσχα, 29-30.06.2017. Συμμετοχή Προέδρου Ελληνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου & Επιχειρηματικότητας κ. Κορκίδη ως ομιλητή. Υπογραφή Πρωτοκόλλου Συνεργασίας μεταξύ της Ελληνικής Συνομοσπονδίας Εμπορίου & Επιχειρηματικότητας και της Ένωσης Επιχειρηματιών Μόσχας.
- ✓ Επίσκεψη σε Κεντρική Αγορά της Μόσχας FOOD CITY και συνάντηση με τον Αναπληρωτή Γενικό Διευθυντή της εταιρείας, 13.07.2017.
- ✓ Συμμετοχή σε σειρά εκδηλώσεων του Συνδέσμου Ευρωπαϊκών Επιχειρήσεων σχετικά με τη ρωσική οικονομία, το φορολογικό σύστημα στη Ρωσία, επενδυτικές ευκαιρίες, μεταρρυθμίσεις, παρουσίαση δυναμικών τομέων της ρωσικής οικονομίας ή/και σημαντικών ρωσικών επιχειρήσεων.
- ✓ Υποστήριξη εκδήλωσης «Ημέρας Ρωσίας» στο περιθώριο του Συνεδρίου FIABCI – Global Real Estate Summit (Αθήνα 60-10.10.2017).

- ✓ Παρακολούθηση δράσεων ΥΠΑΑΤ για την προώθηση γεωργικών προϊόντων συγχρηματοδότησης ΕΕ στη Ρωσία.
- ✓ Διαμεσολάβηση για την έγκαιρη έγκριση βίζας ρωσικών εταιρειών που επιθυμούν να επισκεφθούν ελληνικές επιχειρήσεις για εμπορική συνεργασία.

3 Συμπεράσματα – προτάσεις

3.1 Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

Συμπερασματικά, η ρωσική οικονομία συνεχίζει την προσαρμογή της στις χαμηλότερες τιμές του πετρελαίου και στις συνθήκες που δημιούργησαν οι οικονομικές κυρώσεις (από τον Ιούλιο του 2014). Η κυβερνητική πολιτική (υιοθέτηση ελεύθερα κυμαινόμενης συναλλαγματικής ισοτιμίας, περικοπές των δαπανών σε πραγματικούς όρους, ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών, αξιοποίηση του Αποθεματικού Ταμείου, υποκατάσταση εισαγωγών κλπ) έχει συμβάλει καθοριστικά στη διευκόλυνση της προσαρμογής. Ως αποτέλεσμα, η ρωσική οικονομία αναδύεται σταδιακά από την ύφεση, με αύξηση του ΑΕΠ κατά 1,5% το 2017 έναντι του 2016.

Η επιβολή των κυρώσεων εκ μέρους ΕΕ και ΗΠΑ έχει ως αποτέλεσμα τις χαμηλές επενδύσεις, παρά τη βελτίωση που έχει σημειώσει η χώρα στην έκθεση της παγκόσμιας Τράπεζας (Doing Business 2017) ανερχόμενη στη 35^η θέση (από την 124^η θέση το 2011). Η συνέχιση του embargo μάλλον θα δυσχεράνει την θετική εξέλιξη της οικονομίας, εξαιτίας της περιορισμένης πρόσβασης σε νέες τεχνολογίες, διεθνή χρηματοδότηση και χαμηλής προσέλευσης των αναγκαίων ξένων επενδύσεων.

Ιδιαίτερα όσον αφορά στην εφαρμοζόμενη πολιτική υποκατάστασης των εισαγωγών περιλαμβάνονται 22 στρατηγικοί τομείς, για τους οποίους καταβάλλονται προσπάθειες αύξησης της εγχώριας παραγωγής επιβάλλοντας εισαγωγικούς περιορισμούς, προκειμένου να αντιμετωπιστούν όσο το δυνατόν οι αρνητικές επιπτώσεις του embargo.

Βασικά εσωτερικά εμπόδια στην περαιτέρω οικονομική ανάπτυξης της Ρωσίας παραμένουν η ανασφάλεια στον τομέα του Δικαίου, η διαφθορά, η αναποτελεσματική δημόσια διοίκηση. Η απροθυμία της κεντρικής διοίκησης να προβεί σε σημαντικές αναδιαρθρώσεις στην οικονομία (πχ. ιδιωτικοποιήσεις) και η διαφαινόμενη προτεραιότητα για επίτευξη σταθερότητας (χαμηλός πληθωρισμός, χαμηλή ανεργία) περιορίζουν την ανάπτυξη της ρωσικής οικονομίας σε χαμηλά ετήσια ποσοστά.

Η αλλαγή του οικονομικού μοντέλου με σκοπό την απεξάρτηση των κρατικών εσόδων κυρίως από τους φυσικούς πόρους προϋποθέτει, μεταξύ άλλων, τη διατήρηση της δημοσιονομικής σταθερότητας, μέσω αποταμίευσης και συνετής χρήσης των εσόδων από τις εξαγωγές ενεργειακών προϊόντων, τον έλεγχο του πληθωρισμού, την αύξηση του ελέγχου στις τράπεζες και τα ιδιωτικά δάνεια, την πραγματοποίηση διαρθρωτικών αλλαγών τη βελτίωσης του επενδυτικού περιβάλλοντος, την επίλυση του προβλήματος της πληθυσμιακής μείωσης κλπ.

Μακροπρόθεσμα η οικονομική ανάπτυξη στη χώρα θα προκύψει μέσα από την αύξηση των ιδιωτικών επενδύσεων εφόσον αντιμετωπιστούν θέματα στον τομέα του Δικαίου, της διαφάνειας, της διαφθοράς και την επίλυση των διαφορών με τη Δύση. .

Όσον αφορά στις δυνατότητες εισόδου στη ρωσική αγορά εκ μέρους των Ελλήνων επιχειρηματιών μεμονωμένα ή συλλογικά, και ενίοτε με την αρωγή των δημοσίων φορέων, πρέπει να επισημανθεί ότι η ρωσική οικονομία παραμένει τόσο στην πράξη όσο και στην

νοοτροπία μία σε μεγάλο βαθμό κρατικά διευθυνόμενη. Τα σημαντικά εμπόδια φυτοϋγειονομικών / τεχνικών προδιαγραφών που τίθενται κατά καιρούς στις εισαγωγές προϊόντων από το εξωτερικό, η συνεχής μεταβολή των ισχυόντων κανονισμών, η παροχή της απαραίτητης πληροφόρησης μόνο στη ρωσική γλώσσα και τα πάσης φύσεως γραφειοκρατικά εμπόδια αποτελούν μόνιμη κατάσταση.

Παρά ταύτα παραμένουν τα αντικειμενικά πλεονεκτήματα – ευκαιρίες της ρωσικής οικονομίας, τα οποία συνοπτικά έχουν ως εξής:

- ✓ Μεγάλη αγορά
- ✓ Νέα αγορά
- ✓ Μεγάλη ροπή προς κατανάλωση
- ✓ Ενδιαφέρον για νέα προϊόντα, τρόπους ζωής, προσλαμβάνουσες παραστάσεις κλπ.

Συνδυάζοντας τα ανωτέρω προκύπτει ότι η Ρωσική αγορά δεν ενδείκνυται για πρόσκαιρες και ευκαιριακές εξαγωγές, αλλά απαιτείται καλός σχεδιασμός και επιμονή προκειμένου να στεφθούν με επιτυχία οι προσπάθειες διεισδυσης των επιχειρήσεων της χώρας μας στη ρωσική αγορά, με την αρωγή των εκάστοτε υποστηρικτικών δημοσίων υπηρεσιών (Γραφείο ΟΕΥ, Ενιαίος Φορέας Εξωστρέφειας, Εμπορικά Επιμελητήρια κλπ).

Στην πράξη, οι δυνατότητες της χώρας μας να επωφεληθούν των ως άνω δυνατοτήτων που προσφέρει η εσωτερική αγορά της Ρωσίας, εκτιμούμε ότι θα πρέπει να επικεντρωθούν σε τομείς που κατά τη γνώμη μας εμφανίζουν συγκριτικό πλεονέκτημα:

αγρο-διατροφικός τομέας

- Παρά τα ρωσικά αντίμετρα έναντι των δυτικών κυρώσεων σε μεγάλη κατηγορία τροφίμων προερχόμενων από την ΕΕ, υπάρχουν σημαντικές ευκαιρίες σε κατηγορίες προϊόντων, οι οποίες δεν πλήττονται από τους περιορισμούς, όπως πχ. γλυκίσματα, προϊόντα αρτοποιίας, αλκοολούχα ποτά, παιδικές τροφές (στις οποίες επιτρέπεται και το κρέας), γαλακτοκομικά χωρίς λακτόζη κλπ. Ελληνικά προϊόντα που σημείωσαν το 2017 μεγάλη ποσοστιαία αύξηση στις εξαγωγές τους (έναντι του 2016) είναι ο καφές (+82%), το πιπέρι (+112%), μπαχαρικά (+372%), άλευρα πλην σίτου (+77,8%), γλυκαντικές ουσίες (πχ γλυκόζη +1126%), σοκολάτα και παρασκευάσματα αυτής (+460%), χυμοί φρούτων (+262%), σάλτσες (+104%), νερά με προσθήκη ζάχαρης (+2452%).
- Ο τομέας των γεωργικών μηχανημάτων είναι πολλά υποσχόμενος, εξαιτίας της ανάγκης ανανέωσης του παλαιού εξοπλισμού αλλά και της προσπάθειας της χώρας για εξασφάλιση αυτάρκειας στην παραγωγή τροφίμων μέχρι το 2020.
- Οι επενδύσεις στο γεωργικό τομέα και στην επεξεργασία γεωργικών προϊόντων, κυρίως μέσω μικτών επιχειρήσεων. Εδικά σε τομείς προτεραιότητας για τους ρώσους, όπως τα γαλακτοκομικά προϊόντα, τα βιολογικά προϊόντα (υιοθέτηση πρόσφατα σχετικής νομοθεσίας, το κρασί, τα θερμικήπια, κλπ.
- Το Γραφείο ΟΕΥ σε συνεργασία με το ελληνικούς φορείς προσκάλεσε αγοραστές τροφίμων και ποτών στην Ελλάδα, με πολύ θετικά αποτελέσματα. Παράλληλα επιχειρήσεις τροφίμων συμμετείχαν σε εδώ αποστολές και εκθέσεις. Αξιόλογη ελληνική συμμετοχή παρατηρείται στην διεθνή έκθεση τροφίμων και ποτών PRODEXPO. Είναι σκόπιμο το 2019 η συμμετοχή αυτή να αναβθμιστεί και να γίνει πιο οργανωμένα, μέσω μιας εθνικής συμμετοχής.

Δομικά υλικά και τεχνολογίες

Γίνονται ήδη αξιόλογες εισαγωγές δομικών υλικών από την Ελλάδα π.χ. μάρμαρα, μονωτικά υλικά, χρώματα, βερνίκια, τσιμέντα, κλπ. Σε συνεργασία με το Enterprise Greece το Γραφείο ΟΕΥ Μόσχας θα διοργανώσει τον Οκτώβριο 2018 επιχειρηματική αποστολή δομικών υλικών σε Μόσχα και Αγία Πετρούπολη. Επίσης για το 2019 προτείνουμε τη συμμετοχή στη έκθεση Mosbuild.

Γουναρικά

Εξάγονται ήδη είδη ένδυσης στη Ρωσία, Ειδικά τα ενδύματα από γούνα αποτελούν το σημαντικότερο εξαγόμενο προϊόν μας στη Ρωσία. Από την πλευρά της η Ρωσία, ως σημαντικός προμηθευτής πρώτης ύλης (γουνοδέρματα). Προσκαλούνται σε μόνιμη βάση εισαγωγείς στις εκθέσεις γούνας Αθηνών και Καστοριάς.

Μηχανήματα – Εξοπλισμός – Συσκευές

Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στον ηλεκτρονικό εξοπλισμό και τους ανελκυστήρες.

Τουρισμός

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στον ιατρικό και τον εκκλησιαστικό. Χάρη και στο έτος τουρισμού Ελλάδας – Ρωσίας που διανύουμε γίνεται πληθώρα δράσεων για την προώθηση του ελληνικού τουρισμού, με ενθαρρυντικά αποτελέσματα, καθώς για το 2018 προβλέπεται ότι οι αφίξεις Ρώσων τουριστών στην Ελλάδα θα ξεπεράσουν το ένα εκατ. άτομα.

Μια σειρά από άλλα προϊόντα επίσης παρουσιάζουν αξιόλογο ενδιαφέρον είναι τα φάρμακα, τα καλλυντικά, τα ενδύματα, τα λευκά είδη, κλπ.

Κατασκευές

Τόσο σε ομοσπονδιακό, όσο και σε επίπεδο Περιφερειακών Κυβερνήσεων και Δημοτικών Αρχών προκηρύσσονται κατά καιρούς σημαντικά κατασκευαστικά έργα. Η επιτυχία των ελληνικών κατασκευαστικών εταιρειών στους σχετικούς διαγωνισμούς εκτιμάται πιθανότερη όσο συστηματικότερη και μακρόπνοη είναι η προηγηθείσα καλλιέργεια της σχέσης τους με τις εκάστοτε εδώ αναθέτουσες αρχές, σε συνδυασμό και με την αναζήτηση εγχώριων εταιρών. Μεταξύ των τομέων ενδιαφέρον είναι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και η διαχείριση απορριμμάτων.

Οι διάφοροι κλάδοι, ειδικά τα καταναλωτικά προϊόντα, τα τρόφιμα και ο τουρισμός, συνδέονται πολλαπλώς μεταξύ τους και ως εκ τούτου τυχόν προωθητικές ενέργειες οφείλουν να συντονιστούν προκειμένου να πολλαπλασιαστεί το αποτέλεσμά τους με τη δημιουργία ενιαίου brand name και να επιμεριστεί το κόστος .

Ανά τομέα και ειδικά όσον αφορά στα *τρόφιμα και τα γεωργικά προϊόντα* αλλά και τα επιμέρους καταναλωτικά αγαθά, τα φαρμακευτικά προϊόντα, τον ιατρικό εξοπλισμό και άλλα προϊόντα με σημαντική ζήτηση στην Ρωσία, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στο συντονισμό της προσπάθειας υπέρβασης των γνωστών εμποδίων (τελωνειακή διασάφηση,

πιστοποίηση προϊόντων και δειγμάτων, πληρωμή entrance fees στα σουπερμάρκετ κλπ), που ο εκάστοτε μικρός εξαγωγέας δεν είναι συνήθως σε θέση να αντιμετωπίσει μόνος του με αποτέλεσμα να παραιτείται των προσπαθειών εισόδου στην αγορά της Ρωσίας.

Οι προωθητικές πρωτοβουλίες καλό θα ήταν να επικεντρώνονται σε ένα κλάδο οικονομικής δραστηριότητας κάθε φορά. Στο μέτρο δε που η αγορά της Μόσχας, για πολλά από τα προϊόντα ενδιαφέροντός μας, μεταξύ των οποίων και των τροφίμων, παρουσιάζει σημάδια κορεσμού, προκύπτει άμεσα η ανάγκη προσέγγισης της αγοράς των μεγάλων πόλεων της ρωσικής περιφέρειας.

Πίνακας 19: Προοπτική ανάπτυξης διμερούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών

A/A	Κλάδοι Ενδιαφέροντος	Ανάλυση - Αιτιολόγηση
1.	Ενδύματα από γούνα	Αποτελεί παραδοσιακά το πρώτο εξαγόμενο ελληνικό προϊόν στη Ρωσία. Ωστόσο, τα τελευταία έτη καταγράφεται σημαντική μείωση της αξίας των εξαγωγών.
2.	Δομικά υλικά - κατασκευές	Ο τομέας των κατασκευών ανθεί στη Ρωσία τόσο σε επίπεδο κατοικιών αλλά ακόμα περισσότερο σε επίπεδο υποδομών (δρόμοι, γέφυρες κλπ) οι οποίες χρήζουν αποκατάστασης.
3.	Τυποποιημένα τρόφιμα	Δεδομένων των κυρώσεων που έχουν επιβληθεί στα αγροτικά προϊόντα, η προσοχή πρέπει να εστιαστεί στην προώθηση λοιπών κατηγοριών τροφίμων όπως αρτοσκευάσματα, ζυμαρικά, ελαιόλαδο και ελιές, κονσερβοποιημένα τρόφιμα κ.ά.
4.	Τουρισμός	Μεταξύ των ελληνικών εισπράξεων από υπηρεσίες, ο τουρισμός κατέχει εξέχουσα θέση. Οι δύο χώρες υλοποιούν πρόγραμμα τουριστικής συνεργασίας, το οποίο περιλαμβάνει πληθώρα δράσεων εκατέρωθεν.

3.2 Προοπτική προσέλκυσης επενδύσεων

Ο τομέας με το υψηλότερο ενδιαφέρον από πλευράς Ρωσίας για επενδύσεις στην Ελλάδα είναι της ακίνητης περιουσίας. Η Ελλάδα στα πλαίσια της προώθησης του προγράμματος Golden Visa παρέχει τη δυνατότητα απόκτησης πενταετούς βίζας για τον επενδυτή και τα μέλη της οικογένειάς του για επενδύσεις ύψους άνω των 250.000 ευρώ στον τομέα της ακίνητης περιουσίας.

3.3 Προτάσεις δράσεων ενίσχυσης εξωστρέφειας

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει για την Ελλάδα η προσέλκυση επενδύσεων στον τουριστικό τομέα (ξενοδοχεία, εναλλακτικός, ιατρικός, θρησκευτικός κλπ τουρισμός), στον τομέα ακινήτων, στον τομέα ενέργειας (ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο, ΑΠΕ).

Επισημαίνεται το ρωσικό ενδιαφέρον για συνεργασία στον τομέα της μεταφοράς τεχνογνωσίας στον αγροτικό τομέα.

Η ελληνική πλευρά μέσω του Enterprise Greece συμμετέχει στις εκθέσεις 28th Moscow Int. Property Show με εθνικό περίπτερο και στην 9^η Int. Wealth Management and Private Banking τον Απρίλιο του 2018.

Από το Γραφείο μας για το 2018 θα διοργανωθούν (ενδεικτική καταγραφή) :

- 1) Forum για τις επενδύσεις στον τουριστικό τομέα.
- 2) Επιχειρηματική αποστολή ΣΕΒ σε συνεργασία με το Ρωσική Ένωση Βιομηχάνων και Επιχειρηματιών.
- 3) B2B συναντήσεις στον τομέα των τροφίμων.
- 4) Αποστολή Ρώσων επιχειρηματιών όπως κάθε χρόνο σε εκθέσεις που διοργανώνει η HELEXPO (DETROP, FURNIDEC, AGROTICA, HOTELIA, ARTOZYMA κλπ).
- 5) Πρόσκληση αγοραστών γούνας στην Εκθεση Γούνας στην Καστοριά.
- 6) Συμμετοχή σε εκδηλώσεις Επιμελητηρίων, φορέων, συνδέσμων στην Ελλάδα με πραγματοποίηση παρουσίασης για τη ρωσική αγορά
- 7) Πρόσκληση Ρώσων αγοραστών τροφίμων στην έκθεση Greece Food Expo στην Αθήνα.
- 8) Πρόσκληση Ρώσων αγοραστών τροφίμων σε συνεργασία με το Enterprise Greece σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη

4 ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΓΡΑΦΕΙΟΥ Ο.Ε.Υ. ΜΟΣΧΑΣ

4.1 ΟΥΖΜΠΕΚΙΣΤΑΝ

Προφίλ οικονομίας

Πληθυσμός χώρας	31,7 εκ. (2017)
Ηλικιακή διάρθρωση πληθυσμού	0-14: 23,9% (2017) 15-24: 18,5% 25-54: 44,5% 55-64: 7,9% 65+: 5,4%
Ομιλούμενες γλώσσες	Ουζμπεκική, Ρωσική, Αγγλική
Πρώτες ύλες (αγροτικές και μεταλλεύματα)	Βαμβάκι, Φρούτα/Λαχανικά, Δημητριακά, Καπνός, Μαλλί, Μετάξι, Πετρέλαιο, Φυσικό Αέριο, Άνθρακας, Λιγνίτης, Πολύτιμα Μέταλλα (Χρυσός, Ασήμι), Φθορίτης, Ψευδάργυρος, Χαλκός.
Παραγωγή φυσικού αερίου (δισ. κ.μ.)	62,8 (2016)
Παραγωγή πετρελαίου (δισ. κ.μ.)	55,5 (2016)
Εθνικό νόμισμα και συναλλαγματική ισοτιμία με Ευρώ	Sθm (UZS) 1 Ευρώ = UZS 9.381 – Οκτώβριος 2017
Αξία ΑΕΠ (δισ. δολάρια)	67,5 (2017)
Αξία ΑΕΠ/κεφαλή (\$)	2.128 (2017)
Διάρθρωση ΑΕΠ (%)	Βιομηχανία: 30% (2017) Γεωργία / κτηνοτροφία / αλιεία: 16% Μεταφορές / επικοινωνίες: 11,4% Εμπόριο / κοινή ωφέλεια: 9,6% Άλλα: 33 %
Μέσος μηνιαίος μισθός (δολάρια)	250 - 400 \$
Πληθωρισμός	13% (2017)
Ανεργία	5,2% (2016)
Δημοσιονομικό Έλλειμμα (αξία ως % του ΑΕΠ)	0,6% (2017)
Δημόσιο Χρέος (αξία ως % του ΑΕΠ)	14,1% (2017)
Απόθεμα Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στη χώρα (αξία σε \$)	8,9 δισ. (2016)

Κύριες χώρες προέλευσης ΑΞΕ	Ρωσία, Κίνα
Κύριοι τομείς ΑΞΕ	Βιομηχανία (Κυρίως Πετρέλαιο και Φυσικό Αέριο, Ηλεκτρική Ενέργεια), Μεταφορές και Τηλεπικοινωνίες, Γεωργία
Αξία εξαγωγών (\$)	12,6 δισ. (2016)
Αξία εξαγωγών στην ΕΕ (\$)	0,17 δισ. (2016)
Αξία εισαγωγών (\$)	12,11 δισ. (2016)
Αξία εισαγωγών από ΕΕ (\$)	1,6 δισ. (2016)
Κυριότερα εισαγόμενα προϊόντα	Μηχανήματα και Εξοπλισμός, Χημικά Προϊόντα, Τρόφιμα, Σιδηρούχα και μη Σιδηρούχα μέταλλα, Ενέργεια (καύσιμα) και προϊόντα Πετρελαίου
Κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα	Ενέργεια (καύσιμα) και Προϊόντα Πετρελαίου, Τρόφιμα, Χημικά και Φαρμακευτικά Προϊόντα, Μη σιδηρούχα και σιδηρούχα μέταλλα, Βαμβάκι, Μηχανήματα και Εξοπλισμός
Κυριότεροι προμηθευτές	Ρωσία, Κίνα, Καζακστάν, Κορέα, Τουρκία, Γερμανία, ΗΠΑ
Κυριότεροι εξαγωγικοί προορισμοί	Κίνα, Ρωσία, Καζακστάν, Τουρκία, Αφγανιστάν, Ιράν, Κορέα

Παρατηρείται μια διαχρονική συρρίκνωση του Δημόσιου τομέα της οικονομίας, ο οποίος από 41,6% το 1995 περιορίστηκε σε 18,7% του ΑΕΠ το 2016. Όμως, σε μεγάλο βαθμό διατηρείται ακόμη ο κρατικός έλεγχος της οικονομίας, μέσω επιδοτήσεων και κρατικών ελέγχων στην παραγωγή, στις τιμές και στο συνάλλαγμα. Επίσης, παρά τις προσπάθειες για διαφοροποίηση της γεωργικής παραγωγής, η εξάρτησή της από το βαμβάκι εξακολουθεί να είναι υψηλή. Η εξειδίκευση στην παραγωγή βάμβακος οφείλεται πιο πολύ σε ιστορικούς λόγους, παρά στην ύπαρξη συγκριτικού πλεονεκτήματος.

Η ανάπτυξη της χώρας εξακολουθεί να στηρίζεται κυρίως στις κρατικές επενδύσεις και την εξαγωγή φυσικού αερίου, χρυσού και βάμβακα. Το Ουζμπεκιστάν διαθέτει μεγάλα αποθέματα χρυσού (τέταρτα παγκοσμίως), ουρανίου και φυσικού αερίου.

Παρόλα αυτά, μετά το 2004 παρατηρούνται υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης, με αποτέλεσμα την άνοδο του βιοτικού επιπέδου σε αρκετές κοινωνικές ομάδες και βελτίωση της θέσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που έχουν μεγάλη συνεισφορά στην απασχόληση.

Να σημειωθεί ότι παρόλο που τα επίσημα στοιχεία για την ανεργία δείχνουν ένα ποσοστό 4.9%, πρέπει να προστεθεί και σε αυτό και η εκτεταμένη υποαπασχόληση της τάξεως του 20%.

Οι εξαγωγές φυσικού αερίου, χρυσού, χαλκού και άλλων βασικών αγαθών, ενίσχυσαν τα δημόσια έσοδα και διευκόλυναν τη χρηματοδότηση μεγάλων επενδύσεων, ενώ συνέβαλαν και στην αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος και της κατανάλωσης.

Όμως, τα τελευταία χρόνια, οι χαμηλές τιμές των βασικών αγαθών και η επιβράδυνση στις οικονομίες της Ρωσίας και της Κίνας, έπληξαν την οικονομία και οδήγησαν σε έλλειψη συναλλάγματος.

Προκειμένου να αντιμετωπίσει την κατάσταση, η Κυβέρνηση υιοθέτησε μια πολιτική μεταρρυθμίσεων, προσέλκυσης ξένων επενδύσεων, ανάπτυξης του ιδιωτικού τομέα και ειδικά των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και στροφή στην ενίσχυση της εσωτερικής ζήτησης.

Χάρη σε μια σειρά μέτρων δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής, οι αναπτυξιακοί ρυθμοί παρέμειναν σε υψηλά ποσοστά (7,8% το 2016 και 5,3% το 2017).

Το Φεβρουάριο 2017 η Κυβέρνηση υιοθέτησε ένα πρόγραμμα ανάπτυξης της χώρας για την περίοδο 2017 – 2021, που περιλαμβάνει πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές μεταρρυθμίσεις προς την κατεύθυνση της απελευθέρωσης της οικονομίας.

Το Σεπτέμβριο 2017 υπήρξε υποτίμηση του νομίσματος κατά 50% και χαλάρωση των συναλλαγματικών περιορισμών, ώστε να καταπολεμηθεί η μαύρη αγορά, να διευκολυνθεί η πρόσβαση των επιχειρήσεων σε συνάλλαγμα και να βελτιωθεί το επενδυτικό κλίμα.

Διαχρονικά παρατηρείται μείωση του μεριδίου της γεωργίας ως ποσοστού του ΑΕΠ (από 32,4% το 1995 σε 17,6% το 2016), καθώς οι υπηρεσίες και η μεταποίηση αναπτύσσονται ταχύτερα. Η γεωργική παραγωγή αποτελείται κυρίως από βαμβάκι, φρούτα και λαχανικά, δημητριακά και κτηνοτροφικά προϊόντα

Το ποσοστό της μεταποίησης στην ίδια περίοδο αυξήθηκε από 27,8% το 1995 σε 32,9% το 2016. Στο δευτερογενή τομέα κυριαρχούν τα κλωστοϋφαντουργικά, τρόφιμα, μηχανήματα, μέταλλα, ορυκτά, εξόρυξη υδρογονανθράκων και χημικά.

Το Ουζμπεκιστάν κληρονόμησε από τη σοβιετική εποχή μια αξιόλογη υποδομή σε κλάδους όπως η μεταλλουργία, η χημική βιομηχανία και η αεροναυπηγική, τους οποίους επιδιώκει να αναπτύξει και να εκσυγχρονίσει.

Οι υπηρεσίες παρουσιάζουν την ταχύτερη αύξηση του μεριδίου τους (από 39,8% το 1995 σε 49,5% το 2016). Ο τριτογενής τομέας είναι ο πλέον δυναμικός της οικονομίας και έχει τη μεγαλύτερη συνεισφορά στην ανάπτυξη και την απασχόληση.

Οι εξαγωγές ανέρχονται σε \$ 12,18 δισ., έναντι εισαγωγών \$ 12,13 δισ., με αποτέλεσμα ένα ελαφρά πλεονασματικό εμπορικό ισοζύγιο ύψους \$ 48 εκατ.

Οι κυριότερες εξαγωγές είναι βάμβακας, προϊόντα ενέργειας, χρυσός, λιπάσματα, σιδηρομεταλλεύματα και τα μη σιδηρούχα μεταλλεύματα και τρόφιμα. Αντίστοιχα, οι σημαντικότερες εισαγωγές είναι μηχανήματα, τρόφιμα, χημικά και μέταλλα.

Οι σημαντικότεροι πελάτες είναι η Ελβετία, η Κίνα, η Τουρκία και το Καζακστάν και η Ρωσία, ενώ οι σημαντικότεροι προμηθευτές είναι η Κίνα, η Ρωσία και η Νότια Κορέα, το Καζακστάν, η Τουρκία και η Γερμανία.

Η εμπορική πολιτική του Ουζμπεκιστάν είναι προστατευτική και χαρακτηρίζεται από πληθώρα εμποδίων και υψηλούς δασμούς στις εισαγωγές. Η κυβέρνηση ασκεί πολιτική περιορισμού των εισαγωγών και υποκατάστασής τους από εγχώρια παραγόμενα προϊόντα. Όμως, τα τελευταία χρόνια παρατηρείται μια σταδιακή απελευθέρωση του εξωτερικού

εμπορίου, οι ροές του οποίου καθορίζονται σε μεγάλο βαθμό από τις διεθνείς τιμές βάμβακος, χρυσού και βασικών εμπορευμάτων.

Η ΕΕ παρέχει αναπτυξιακή βοήθεια μέσω προγραμμάτων για την ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και τη μεταρρύθμιση κρίσιμων τομέων, όπως η δικαιοσύνη, η εκπαίδευση, η υγεία, η κοινωνία των πολιτών, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, κλπ.

Οι σχέσεις ΕΕ – Ουζμπεκιστάν διέπονται από την Partnership and Cooperation Agreement (PCA), με βάση την οποία ισχύει η ρήτρα του πλέον ευνοούμενου κράτους (MFN) για το διμερές εμπόριο και προβλέπεται η άρση των ποσοτικών περιορισμών στις εισαγωγές.

Παράλληλα το Ουζμπεκιστάν επωφελείται από το Σύστημα Γενικευμένων Προτιμήσεων (Generalised System of Preferences - GSP), το οποίο προβλέπει τη μονομερή χορήγηση χαμηλότερων δασμών σε αναπτυσσόμενες χώρες.

Το Ουζμπεκιστάν δεν είναι μέλος του ΠΟΕ, συμμετέχει στον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας (ECO), ενώ αρνήθηκε τη συμμετοχή του στην Ευρασιατική Ένωση.

Η μελλοντική επανασύσταση του «δρόμου του μεταξιού» θα ωφελήσει τα μέγιστα το Ουζμπεκιστάν, λόγω της στρατηγικής σημασίας της τοποθεσίας του για την πρόσβαση μεταξύ Ευρώπης και Κίνας.

Μεταξύ των σημαντικότερων παραγόντων που δυσχεραίνουν την οικονομική ανάπτυξη είναι η αντίδραση τοπικών Αρχών σε υλοποίηση μεταρρυθμίσεων (νύξεις για εκτεταμένη διαφθορά), οι σοβαρές ελλείψεις σε υποδομές, ιδίως στον ενεργειακό τομέα, παρά τα τεράστια αποθέματα χώρας η περιοριστική νομοθεσία, ιδίως για μικρομεσαίες επιχειρήσεις, η ανάγκη δημιουργίας κουλτούρας ιδιωτικής πρωτοβουλίας, η έλλειψη τεχνογνωσίας παρά το άφθονο, φθηνό και σχετικώς κατηρητισμένο εργατικό δυναμικό.

Σχέσεις Ελλάδας – Ουζμπεκιστάν

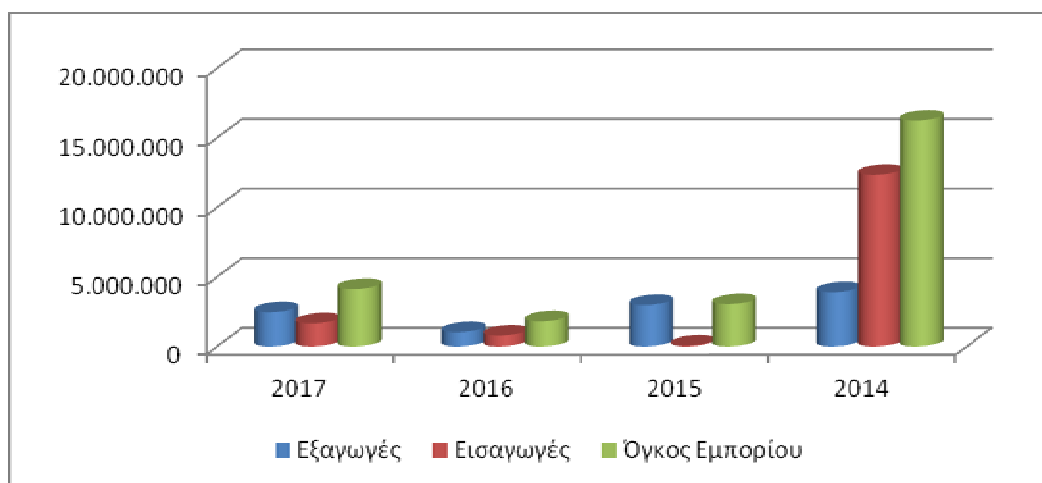
Διμερές Εμπόριο

Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής για το 2017, η αξία των ελληνικών εξαγωγών στο Ουζμπεκιστάν ανήλθε στα 2,46 εκ. Ευρώ, ενώ η αξία των εισαγωγών από το Ουζμπεκιστάν διαμορφώθηκε στα 1,66 εκ. Ευρώ. Έτσι, το ισοζύγιο ήταν πλεονασματικό για τη Χώρα μας κατά 800 χιλιάδες Ευρώ.

Διμερείς Εμπορικές Συναλλαγές Ελλάδος-Ουζμπεκιστάν 2014-2017

σε Ευρώ	2017	2016	Μεταβολή 2017/2016	2015	2014
Εξαγωγές	2.462.146	1.030.286	138,97%	2.975.333	3.902.283
Εισαγωγές	1.661.938	781.715	112,60%	62.364	12.331.431
Όγκος Εμπορίου	4.124.084	1.812.001	127,59%	3.037.697	16.233.714

Η εξέλιξη του διμερούς εμπορίου στο διάστημα 2014-2017 απεικονίζεται στο ακόλουθο διάγραμμα:

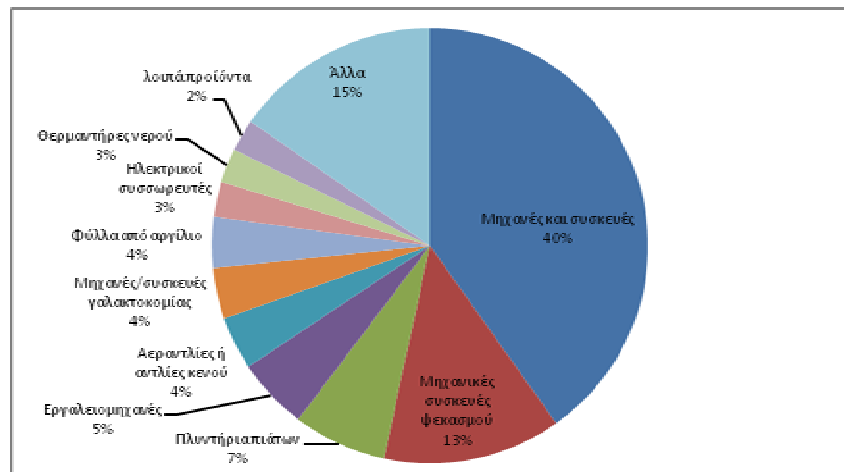


Οι τετραψήφιοι κωδικοί Συνδυασμένης Ονοματολογίας στους οποίους παρατηρείται η μεγαλύτερη αξία ελληνικών εξαγωγών στο Ουζμπεκιστάν είναι οι ακόλουθοι:

Κωδικός (CN4)	Περιγραφή	Αξία σε Ευρώ	Ποσότητα σε Κιλά
8438	Μηχανές και συσκευές	989.320	53.883
8424	Μηχανικές συσκευές, έστω και χειροκίνητες, για τη διασπορά, εκτόξευση ή ψεκασμό υγρών ή σκόνης	325.108	34.541
8422	Πλυντήρια πιάτων.	170.372	9.365
8462	Εργαλειομηχανές	131.000	2.700
8414	Αεραντλίες ή αντλίες κενού	97.157	2.196
8434	Μηχανές αρμέγματος και άλλες μηχανές και συσκευές γαλακτοκομίας	93.321	7.679
7607	Φύλλα και λεπτές ταινίες, από αργίλιο	92.925	19.047
8507	Ηλεκτρικοί συσσωρευτές,	64.294	18.828
8516	Θερμαντήρες νερού και θερμοσυσκευές	62.328	4.940

99SS	Λοιπά προϊόντα	58.865	8.811
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΑ 10 ΠΡΩΤΩΝ ΚΩΔΙΚΩΝ		2.084.690 (85% του συνόλου)	

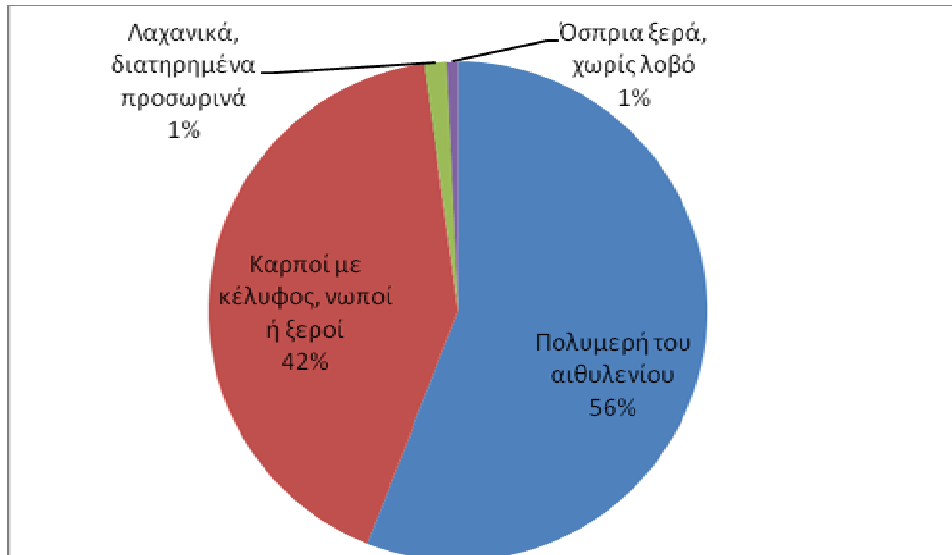
Η διάρθρωση των εξαγωγών μας απεικονίζεται ως εξής:



Οι τετραψήφιοι κωδικό Συνδυασμένης Ονοματολογίας στους οποίους καταγράφηκαν εισαγωγές από το Ουζμπεκιστάν είναι οι ακόλουθοι:

Κωδικός (CN4)	Περιγραφή	Αξία σε Ευρώ	Ποσότητα σε Κιλά
3901	Πολυμερή του αιθυλενίου	928.549	1.002.000
0802	Καρποί με κέλυφος, νωποί ή ξεροί	698.117	108.480
0711	Λαχανικά, διατηρημένα προσωρινά	23.526	14.400
0713	Όσπρια ξερά, χωρίς λοβό	11.746	8.500
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΑ		1.661.938 (100% του συνόλου)	

Η διάρθρωση των εισαγωγών μας απεικονίζεται ως εξής:



Επενδύσεις – Επιχειρηματικές Συνεργασίες

Στο Ουζμπεκιστάν δραστηριοποιούνται περί τις 12 επιχειρήσεις ελληνικών συμφερόντων, στους τομείς της επεξεργασίας βάμβακος, δερμάτων και κατασκευαστικών υλικών, μεταξύ αυτών Όμιλος Βαρδινογιάννη, Σπύρου, Γερμανός, ΕΜΚΑΤ, Παπασάββας Α.Ε., Κένταυρος, European Profiles (του κ. Δ. Μπακόλα) κ.α.

Εξάλλου, στο πλαίσιο του Προγράμματος TACIS, ελληνικές εταιρείες και οργανισμοί, όπως οι 'Kantor', 'Hellenic Investments', 'European Profiles', 'Papasavas S.A', 'Remaco', 'Infogroup', 'LDK', 'Trademco', 'Eurocome Expertise' έχουν συμμετάσχει σε χρηματοδοτούμενα έργα στο Ουζμπεκιστάν.

Προοπτικές Συνεργασίας Ελλάδος – Ουζμπεκιστάν

Στις 12 Μαρτίου 2018 πραγματοποιήθηκε το δεύτερο Uzbek - Greek Business Forum στην Αθήνα (Divani Caravel Hotel), κατά τη διάρκεια του οποίου υπογράφηκε συμφωνία συνεργασίας του Ουζμπεκικού Επιμελητηρίου με το ΕΒΕΑ.

Τριάντα επιχειρηματίες από την Τασκένδη και τη Σαμαρκάνδη έλαβαν μέρος στη FOOD EXPO 2018 η οποία διοργανώθηκε στην Αθήνα και στην οποία το Ουζμπεκιστάν είχε εθνικό περίπτερο.

Στο τέλος Σεπτεμβρίου του 2017 πραγματοποιήθηκε αποστολή 25 ελληνικών επιχειρήσεων στο Ουζμπεκιστάν, που συνδυάστηκε με τη διοργάνωση επιχειρηματικού φόρουμ στην Τασκένδη και Β2Β συναντήσεις.

Υφίσταται αμοιβαία θέληση των δύο χωρών για σύγκληση ΜΔΕ μέχρι του στο τέλος του 2018 ή αρχές του 2019 στην Τασκένδη, με ταυτόχρονη πραγματοποίηση Business Forum. Η ουζμπεκική πλευρά δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη συνεργασία στον τουρισμό, προτείνοντας απλοποίηση της διαδικασίας θεωρήσεων και επαναλειτουργία της απευθείας αεροπορικής σύνδεσης Αθήνας – Τασκένδης. Το Φθινόπωρο 2018 αναμένεται να διοργανωθεί στην Τασκένδη επιχειρηματικό φόρουμ για τον τουρισμό, στο οποίο θα προσκληθεί να

συμμετάσχει και η Υπουργός Τουρισμού, κα. Κουντουρά. Η Ελλάδα εντάχθηκε στον κατάλογο των χωρών για τις οποίες ισχύει απλοποιημένη διαδικασία έκδοσης βίζας εκ μέρους του Ουζμπεκιστάν.

Οι σημαντικότερες προοπτικές συνεργασίας εντοπίζονται στους ακόλουθους τομείς:

- Ενίσχυση των ελληνικών εξαγωγών σε δομικά υλικά, περιβάλλον, προϊόντα αλουμινίου, φάρμακα, γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα.
- Μεταφορά τεχνογνωσίας στον τομέα της γεωργίας, των τροφίμων και του τουρισμού, οι οποία όμως πρέπει να συνδυασθεί με δημιουργία μεικτών επιχειρήσεων, ώστε να υπάρχει αμοιβαίο όφελος.
- Ανάληψη έργων από ελληνικές κατασκευαστικές επιχειρήσεις π.χ. μεγάλα έργα υποδομής, κατασκευή βιομηχανικών εγκαταστάσεων, ηλιακά πάρκα, κλπ. (127 από αρχή).

Οι σχέσεις ΕΕ – Ουζμπεκιστάν εδράζονται στην Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας από το 1999, η οποία καθιερώνει διεξαγωγή τακτικού πολιτικού διαλόγου και στοχεύει στην ενίσχυση της δημοκρατίας, της οικονομικής ανάπτυξης και της συνεργασίας σε τομείς όπως η εκπαίδευση, το κράτος δικαίου και η αειφόρος ανάπτυξη.

4.2 Π. ΤΑΤΖΙΚΙΣΤΑΝ

Προφίλ οικονομίας

Πληθυσμός χώρας	8,8 εκ. (2017)
Πρωτεύουσα	Ντουσαμπέ
Ηλικιακή διάρθρωση πληθυσμού	0-14: 32,3% (2017) 15-24: 18,6% 25-54: 40,1% 55-64: 5,6% 65+: 3,4%
Ομιλούμενες γλώσσες	Τατζικική, Ρωσική, Αγγλική, Ουζμπεκική
Πρώτες ύλες (αγροτικές και μεταλλεύματα)	Αιγοπρόβατα, Βοοειδή, Λαχανικά, Σταφύλια, Φρούτα, Σιτηρά, Βαμβάκι, Χρυσός, Ασήμι, Βολφράμιο, Αντιμόνιο, Ψευδάργυρος, Μόλυβδος, Λιγνίτης, Υδράργυρος, Ουράνιο, Πετρέλαιο
Εθνικό νόμισμα και συναλλαγματική ισοτιμία με Ευρώ	Somoni (TJS) 1 Ευρώ = 10 TJS (Οκτώβριος 2017)
Αξία ΑΕΠ (δισ. δολάρια)	7,2 (2017)
Αξία ΑΕΠ/κεφαλή (\$)	818 (2017)
Διάρθρωση ΑΕΠ (%)	Γεωργία / Δασοκομία / Αλιεία: 20,7% (2017) Εμπόριο / Εστίαση / Ξενοδοχεία: 14% Μεταλλευτική Βιομηχανία: 15,1% Κατασκευές: 11,2% Μεταφορές / Εφοδιασμός /επικοινωνίες: 11,5% Υπηρεσίες 3,4%, Λοιπά 24%
Μέσος μηνιαίος μισθός (δολάρια)	90 (2016)
Πληθωρισμός	8,9% (2017)
Ανεργία	2,3% (2015)
Δημοσιονομικό Έλλειμμα (αξία ως % του ΑΕΠ)	-6,5% (2017)
Δημόσιο Χρέος (αξία ως % του ΑΕΠ)	52,4% (2017)
Απόθεμα Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στη χώρα (αξία σε \$)	2,4 δισ. (2016)
Κύριες χώρες προέλευσης ΑΞΕ	Ρωσία, Κίνα, κ-μ ΕΕ, Ιράν, ΗΠΑ
Κύριοι τομείς ΑΞΕ	Μεταποιητική βιομηχανία, Εξόρυξη - Γεωλογική Εξερεύνηση, Γεωργία, Επικοινωνίες

Αξία εξαγωγών (\$)	0,9 δισ. (2016)
Αξία εξαγωγών στην ΕΕ (\$)	0,06 δισ. (2016)
Αξία εισαγωγών (\$)	3 δισ. (2016)
Αξία εισαγωγών από ΕΕ (\$)	0,16 δισ. (2015)
Κυριότερα εισαγόμενα προϊόντα	Μηχανήματα και Εξοπλισμός, Μέσα μεταφοράς, Ορυκτά Προϊόντα, Μη πολύτιμα μέταλλα και τεχνουργήματα από αυτά, Χημικά Προϊόντα, τρόφιμα, Ξύλο και προϊόντα από ξύλο
Κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα	Ορυκτά προϊόντα, μη πολύτιμα μέταλλα, υφάσματα, πολύτιμα μέταλλα, μηχανήματα.
Κυριότεροι προμηθευτές	Ρωσία, Κίνα, Καζακστάν, Τουρκία, Ιράν, Τουρκμενιστάν, Ελβετία, Λιθουανία, Αφγανιστάν, Γερμανία, Ουκρανία
Κυριότεροι εξαγωγικοί προορισμοί	Τουρκία, Ελβετία, Καζακστάν, Ρωσία, Αφγανιστάν, Κίνα, Ιράν, Πακιστάν.

Το Τατζικιστάν χαρακτηρίζεται από πολιτική σταθερότητα, με διαρκή όμως τον φόβο ενδυνάμωσης μιας ισλαμοκεντρικής αντιπολίτευσης, δεδομένων και των κοινών συνόρων με το Αφγανιστάν. Οικονομικώς, το Τατζικιστάν είναι πολύ ασθενές (το κατά κεφαλήν ΑΕΠ διαμορφώθηκε το 2017 σε 817 δολάρια ΗΠΑ), μεταξύ άλλων λόγω και έλλειψης φυσικών πόρων, πέραν των υδάτινων.

Στην ετήσια έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας Doing Business 2017, το Τατζικιστάν σημείωσε βελτίωση της θέσης κατάταξης του κατά 5 θέσεις (123^η θέση από 128^η), χάριν της αύξησης του ελάχιστου ποσού των εσόδων για υποχρεωτική καταγραφή καταβολής του ΦΠΑ, της διευκόλυνσης καταγραφή ακίνητης περιουσίας και της μείωσης του κόστους μεταβίβασης ακίνητης περιουσίας.

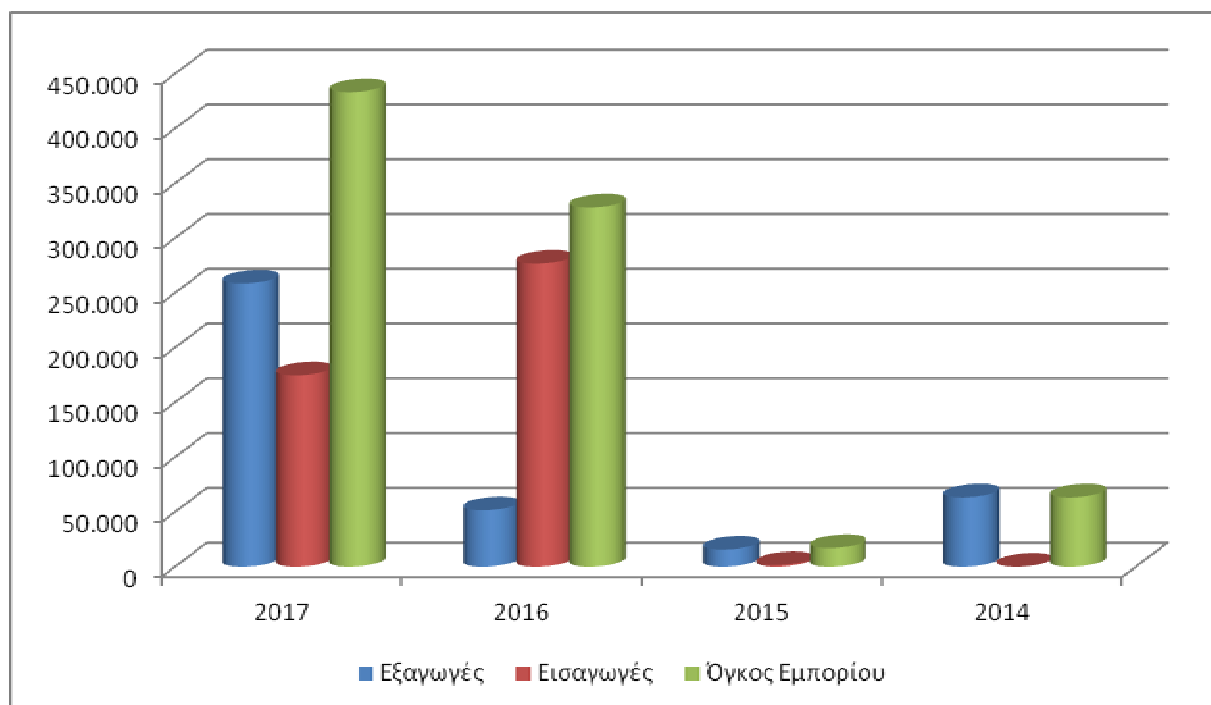
Σχέσεις Ελλάδας – Τατζικιστάν

Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής για το 2017, η αξία των ελληνικών εξαγωγών στο Τατζικιστάν ανήλθε στις 258 χιλιάδες Ευρώ, ενώ η αξία των εισαγωγών από το Τατζικιστάν διαμορφώθηκε στις 174 χιλιάδες Ευρώ. Έτσι, το ισοζύγιο ήταν πλεονασματικό για τη Χώρα μας κατά 83 χιλιάδες Ευρώ.

Διμερείς Εμπορικές Συναλλαγές Ελλάδος-Τατζικιστάν 2014-2017

<i>σε Ευρώ</i>	2017	2016	Μεταβολή 2017/2016	2015	2014
Εξαγωγές	258.456	51.369	403,13%	15.498	63.245
Εισαγωγές	174.697	276.521	-36,82%	1.392	0
Όγκος Εμπορίου	433.153	327.890	32,10%	16.890	63.245
Εμπορικό Ισοζύγιο	83.759	- 225.152		14.106	63.245

Η εξέλιξη του διμερούς εμπορίου στο διάστημα 2014-2017 απεικονίζεται στο ακόλουθο διάγραμμα:



Οι τετραψήφιοι κωδικοί Συνδυασμένης Ονοματολογίας στους οποίους καταγράφηκαν ελληνικές εξαγωγές στο Τατζικιστάν είναι οι ακόλουθοι:

Κωδικός (CN4)	Περιγραφή	Αξία σε Ευρώ	Ποσότητα σε Κιλά
2710	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλούχα ορυκτά	60.714	48.121
6802	Πέτρες κατάλληλες για λάξευση ή για την οικοδομική	195.819	207.825
8414	Αεραντλίες ή αντλίες κενού	1.923	19
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΑ		258.456 (100% του συνόλου)	

Η εικόνα της διάρθρωσης των εξαγωγών ήταν η ακόλουθη:



Οι τετραψήφιοι κωδικοί Συνδυασμένης Ονοματολογίας στους οποίους καταγράφηκαν **εισαγωγές από το Τατζικιστάν** είναι οι ακόλουθοι:

Κωδικός (CN4)	Περιγραφή	Αξία σε Ευρώ	Ποσότητα σε Κιλά
5201	Βαμβάκι, μη λαναρισμένο ούτε χτενισμένο	174.697	99.746
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΑ		174.697	(100% του συνόλου)

Προοπτικές Συνεργασίας Ελλάδος – Τατζικιστάν

Το διμερές θεσμικό πλαίσιο με το Τουρκμενιστάν είναι ιδιαίτερα περιορισμένο.

Εξαιτίας της κεντρικά οργανωμένης αγοράς ενδείκνυται η συμφωνία οικονομικής συνεργασίας, για την οποία συζητήσεις είχαν ήδη γίνει το 2009 και συνακόλουθα η σύγκληση Μεικτής Διπλωματικής Επιτροπής, ώστε να προσδιορισθούν ειδικότεροι τομείς συνεργασίας.

Περιθώρια οικονομικής συνεργασίας υφίστανται στους τομείς τυποποίησης αγροτικών προϊόντων, ανταλλαγής τεχνογνωσίας σε τουρισμό, κατασκευής και εκσυγχρονισμού υδροηλεκτρικού δικτύου (η πρωτεύουσα Dushanbe φιλοδοξεί να καταστεί εξαγωγέας ηλεκτρικής ενέργειας σε Κεντρική Ασία αλλά και Πακιστάν) και ανάπτυξης του οδικού δικτύου.

Μεταξύ Τατζικιστάν και ΕΕ υφίσταται Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας (PCA).

4.3 ΤΟΥΡΚΜΕΝΙΣΤΑΝ

Προφίλ οικονομίας

Πληθυσμός χώρας	5,5 εκ. (2017)
Πρωτεύουσα	Ασγκαμπάτ
Ηλικιακή διάρθρωση πληθυσμού	0-14: 25,8% (2017) 15-24: 18,4% 25-54: 43,2% 55-64: 7,9% 65+: 4,7 %
Ομιλούμενες γλώσσες	Τουρκμενική, Ρωσική, Αγγλική
Πρώτες ύλες (αγροτικές και μεταλλεύματα)	Βαμβάκι, Δημητριακά, Φρούτα/Λαχανικά, Βοοειδή, Φυσικό Αέριο, Πετρέλαιο, Ιώδιο, Βρώμιο, Άλας, Θείο
Παραγωγή φυσικού αερίου (δισ. κ. μ.)	66,8 (2016)
Παραγωγή πετρελαίου (δισ. κ.μ.)	261 (2016)
Εθνικό νόμισμα και συναλλαγματική ισοτιμία με Ευρώ	Manat (TMT) 1 Ευρώ = 4 TMT (Οκτώβριος 2017)
Αξία ΑΕΠ (δισ. δολάρια)	41,7 (2017)
Αξία ΑΕΠ/κεφαλή (\$)	7.522 (2017)
Διάρθρωση ΑΕΠ (%)	Μεταλλεία / Βιομηχανία: 42,5% (2015), Γεωργία / Δασοκομία / Αλιεία: 13,4%, Κατασκευές: 8,5%, Μεταφορές / Εφοδιασμός / επικοινωνίες: 6,4%, Εμπόριο / Εστίαση / Ξενοδοχεία: 4,2%
Μέσος μηνιαίος μισθός (δολάρια)	150-280 (2016)
Πληθωρισμός	6% (2017)
Δημόσιο Χρέος (αξία ως % του ΑΕΠ)	25,9% (2017)
Απόθεμα Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στη χώρα (αξία σε \$)	36,2 δισ. (2016)
Κύριες χώρες προέλευσης ΑΞΕ	Κίνα, Τουρκία, ΗΑΕ, Ρωσία, Μαλαισία, Ιταλία
Κύριοι τομείς ΑΞΕ	Τομέας Πετρελαίου / Φυσικού Αερίου, Μεταφορές / Επικοινωνίες, Κατασκευές Κτιρίων
Αξία εξαγωγών (\$)	7,5 δισ. (2016)
Αξία εξαγωγών στην ΕΕ (\$)	0,6 δισ. (2016)
Αξία εισαγωγών (\$)	13,1 δισ. (2016)
Αξία εισαγωγών από ΕΕ (\$)	1,16 δισ. (2016)
Κυριότερα εισαγόμενα προϊόντα	Μηχανήματα και Εξοπλισμός, Μέταλλα και

Κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα	προϊόντα από αυτά, Πλαστικά και προϊόντα αυτών, Προϊόντα από καουτσούκ, Χημικά και συναφή προϊόντα, Δομικά υλικά, Μεταφορικά Μέσα
Κυριότεροι προμηθευτές	Φυσικό Αέριο, Πετρέλαιο, Προϊόντα Πετρελαίου, Βαμβάκι, Ηλ. Ρεύμα
Κυριότεροι εξαγωγικοί προορισμοί	Τουρκία, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Κίνα, Ρωσία, Ιράν
	Κίνα, Ιράν, Ιταλία, Ρωσία, Αφγανιστάν, Τουρκία

Πρόκειται για μικρή πληθυσμιακά χώρα , η οποία ακολουθεί πολιτική αυστηρής ουδετερότητας. Αξίζει να σημειωθεί ότι το τουρκμενικό σύστημα εξουσίας είναι άκρως συγκεντρωτικό, με αποτέλεσμα αποφάσεις να λαμβάνονται σε υψηλό πολιτικό. Σε οικονομικό επίπεδο, η χώρα ενώ φαίνεται να διαθέτει υψηλό κατά κεφαλήν εισόδημα χάρη στα έσοδα από σημαντικά κοιτάσματα υδρογονανθράκων, εντούτοις, αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα, λόγω πτώσης των τιμών και διακοπής, από ρωσικής πλευράς, αγορών τουρκμενικού φυσικού αερίου. Πέραν του ορυκτού πλούτου η χώρα διαθέτει και μεγάλη παραγωγή βάμβακος. Σημαντική είναι έλλειψη υποδομών και αδυναμίες του θεσμικού πλαισίου.

Σύμφωνα με ανακοίνωση του ΔΝΤ από 09.03.2018 (βλ <http://www.imf.org/en/News/Articles/2018/03/09/pr1881-imf-staff-concludes-article-iv-consultation-visit-to-turkmenistan?cid=em-COM-123-36736>), η οικονομία συνεχίζει την προσαρμογή της. Το ΑΕΠ το 2017 αυξήθηκε κατά 6,5% υποστηριζόμενο από αυξημένες εξαγωγές φυσικού αερίου, προγράμματα υποκατάστασης εισαγωγών και επεκτατική πιστωτική πολιτική. Ο πληθωρισμός ανήλθε σε +8% εξαιτίας της πολιτικής των επιδοτήσεων και της αύξησης των επενδύσεων. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκε έναντι του 2016 και ανήλθε σε 11,5% επί του ΑΕΠ.

Για το 2018 η οικονομική ανάπτυξη θα βασισθεί στις υποδομές και σε μεγάλα κατασκευαστικά έργα. Το νέο επταετές αναπτυξιακό πλάνο προσφέρει την ευκαιρία για περαιτέρω διαρθρωτικές αλλαγές, διαφοροποίηση της οικονομίας, ιδιωτικοποιήσεις, προσέλκυση ξένων επενδύσεων, ενίσχυση των τομέων της υγείας και εκπαίδευσης, τραπεζικού θεσμικού πλαισίου και λοιπών φορολογικών, νομισματικών και χρηματοοικονομικών αλλαγών.

Το 2017 οι εξαγωγές πετρελαίου (σημαντικότερο εξαγωγικό προϊόν) αυξήθηκαν κατά 36,3% έναντι του 2016, συμπεριλαμβανομένων της γκαζολίνης, κιροζίνης, λαδιών, πετρελαίου και λοιπών πετροχημικών προϊόντων.

Ο τομέας της ενέργειας είναι ιδιαίτερα σημαντικός για τη χώρα και ελέγχεται από το δημόσιο. Το 99,6% της χώρας τροφοδοτείται με ηλεκτρική ενέργεια, η οποία παράγεται από 8 σταθμούς παραγωγής ενέργειας συνολικής δυναμικότητας 3,3 GW. Η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας κατανέμεται κατά 31,8% στη γεωργία, 36% στη βιομηχανία, 2,6% μεταφορές και λοιπές χρήσεις με 21%. Το 72,4% της ενέργειας προέρχεται από φυσικό αέριο και 27,6% από πετρέλαιο. Η τιμή κατανάλωσης ηλεκτρικού ρεύματος είναι από τις χαμηλότερες παγκοσμίως.

Ο τομέας της ενέργειας αντιμετωπίζει σημαντικά προβλήματα υποδομών τόσο στην παραγωγή όσο και στη διανομή. Παρά τα σημαντικά αποθέματα που διαθέτει η χώρα (600 εκ. βαρέλια πετρελαίου) η αξιοποίησή τους είναι μερική εξαιτίας των κακών υποδομών.

Δύο σημαντικοί για την οικονομία της χώρας αγωγοί αντιμετωπίζουν προβλήματα. Ο αγωγός Trans Caspian Pipeline (μήκους 300 χλμ, από την Κασπία στο Μπακού, ο οποίος εάν πραγματοποιούνταν θα συνδεόταν με τον Southern Gas Corridor για μεταφορά αερίου στην Ευρώπη μέσω Τουρκίας) εξαρτάται από την υπογραφή σύμβασης για το status της Κασπίας και τις συνακόλουθες διμερείς συμβάσεις. Η Ρωσία και το Ιράν αντιστέκονται προβάλλοντας περιβαλλοντικά επιχειρήματα.

Ο αγωγός TAPI (Turkmenistan – Afganistan – Pakistan – India) κόστους 10 δις δολ., ο οποίος χρηματοδοτείται κατά 85% από το Τουρκμενιστάν έχει μόλις ξεκινήσει στο Αφγανιστάν και ίσως αντιμετωπίσει προβλήματα για λόγους ασφαλείας. Η κυβέρνηση πιέζεται ιδιαίτερα για επίτευξη προόδου ώστε να εξασφαλιστεί αύξηση των εξαγωγών φυσικού αερίου.

Το Τουρκμενιστάν έχει σύμβαση πώλησης φυσικού αερίου προς την Κίνα μέχρι το 2019. Εξαιτίας μειώσεων των διεθνών τιμών η Κίνα διαπραγματεύεται με σκοπό τη μείωση της συμφωνημένης τιμής, την οποία η κυβέρνηση της χώρας επιθυμεί να διατηρήσει. Το 2017 οι εξαγωγές φυσικού αερίου προς Κίνα ανήλθαν σε 34 δις. κμ έναντι 29 δις κμ το 2016, οι οποίες είναι πολύ χαμηλότερες από τις αναμενόμενες εκ μέρους του Τουρκμενιστάν.

Δεύτερη σημαντικότερη χώρα πελάτης είναι το Ιράν, με το οποίο όμως υπάρχουν διαφορές λόγω υφιστάμενου υψηλού χρέους, με αποτέλεσμα να σταματήσουν οι εξαγωγές στις αρχές του 2018.

Σχέσεις Ελλάδας – Τουρκμενιστάν

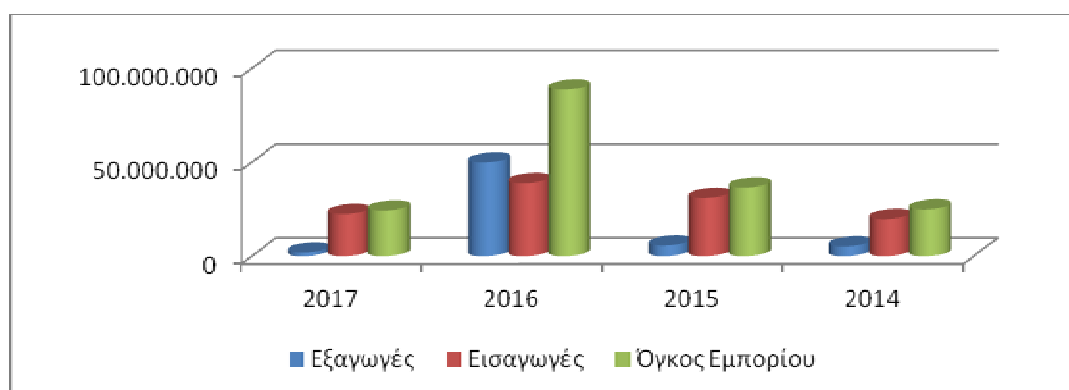
Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής για το 2017, η αξία των ελληνικών εξαγωγών στο Τουρκμενιστάν ανήλθε στα 1,9 εκ. Ευρώ, ενώ η αξία των εισαγωγών από το Τουρκμενιστάν διαμορφώθηκε στα 22,3 εκ. Ευρώ. Έτσι, το ισοζύγιο ήταν ελλειμματικό για τη Χώρα μας κατά 20,4 εκ. Ευρώ.

Διμερείς Εμπορικές Συναλλαγές Ελλάδος-Τουρκμενιστάν 2014-2017

σε Ευρώ	2017	2016	Μεταβολή 2017/2016	2015	2014
Εξαγωγές	1.902.246	49.848.239	-96,18%	5.575.552	5.110.031
Εισαγωγές	22.354.381	38.862.691	-42,48%	30.954.081	19.755.717
Όγκος Εμπορίου	24.256.627	88.710.930	-72,65%	36.529.633	24.865.748
Εμπορικό Ισοζύγιο	-20.452.135	10.985.548		25.378.529	14.645.686

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (προσωρινά στοιχεία), Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μόσχας

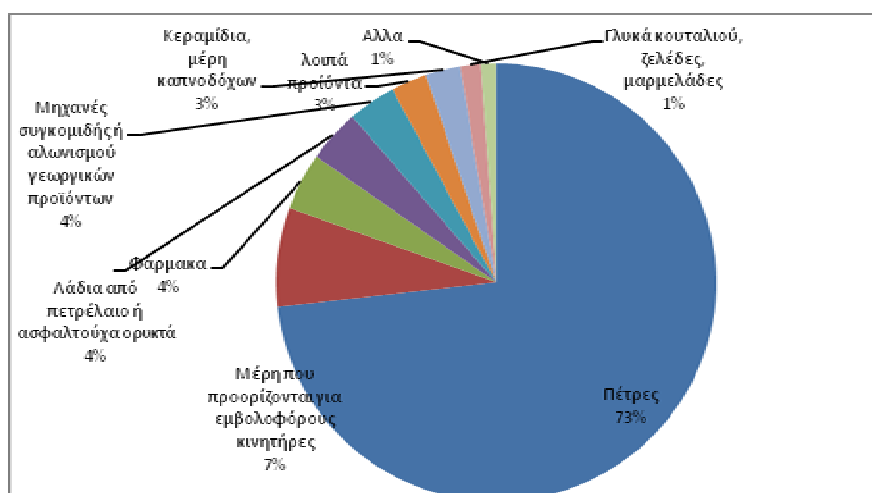
Η εξέλιξη του διμερούς εμπορίου στο διάστημα 2014-2017 απεικονίζεται στο ακόλουθο διάγραμμα:



Οι τετραψήφιοι κωδικοί Συνδυασμένης Ονοματολογίας στους οποίους παρατηρείται η μεγαλύτερη αξία **ελληνικών εξαγωγών στο Τουρκμενιστάν** είναι οι ακόλουθοι:

Κωδικός (CN4)	Περιγραφή	Αξία σε Ευρώ	Ποσότητα σε Κιλά
6802	Πέτρες κατάλληλες για λάξευση ή για την οικοδομική	1.392.682	3.250.112
8409	Μέρη που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κύρια για εμβολοφόρους κινητήρες	138.666	850
3004	Φάρμακα	80.292	1.424
2710	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά	74.229	47.160
8433	Μηχανές και συσκευές για τη συγκομιδή ή τον αλωνισμό γεωργικών προϊόντων	67.299	10.051
99SS	λοιπά προϊόντα	50.196	6.327
6905	Κεραμίδια, μέρη καπνοδόχων, αγωγοί καπνού, αρχιτεκτονικές διακοσμήσεις	48.738	546.093
2007	Γλυκά κουταλιού, ζελέδες, μαρμελάδες, πολτοί και πάστες καρπών και φρούτων	28.749	36.894
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΑ		1.880.851 (99% του συνόλου)	

Η εικόνα της διάρθρωσης των εξαγωγών ήταν η εξής:



Οι τετραψήφιοι κωδικοί Συνδυασμένης Ονοματολογίας στους οποίους καταγράφηκαν **εισαγωγές από το Τουρκμενιστάν** είναι οι ακόλουθοι:

Κωδικός (CN4)	Περιγραφή	Αξία σε Ευρώ	Ποσότητα σε Κιλά
2709	Λάδια ακατέργαστα, από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (ακατέργαστο πετρέλαιο)	13.736	41.887
2710	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (εκτός από ακατέργαστα λάδια). Παρασκευάσματα περιεκτικότητας κατά βάρος $\geq 70\%$ σε λάδια από πετρέλαιο ή σε ασφαλτούχα ορυκτά και στα οποία τα λάδια αυτά αποτελούν το βασικό συστατικό, π.δ.κ.α.	22.207.422	63.411.906
6302	Πανικά κρεβατιού, τραπεζιού, καθαριότητας του σώματος και κουζίνας, από υφαντουργικά προϊόντα παντός τύπου (εκτός από πανιά για τον καθαρισμό και το γυάλισμα πατωμάτων, σφουγγαρόπανα και ξεσκονόπανα)	133.223	11.875
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΑ		22.354.381 (100% του συνόλου)	

Η εικόνα της διάρθρωσης των εισαγωγών ήταν η εξής:



Προοπτικές Συνεργασίας Ελλάδος – Τουρκμενιστάν

Το θεσμικό πλαίσιο Ελλάδος-Τουρκμενιστάν είναι ιδιαίτερα περιορισμένο και συνίσταται σε κοινό ανακοινωθέν σύναψης διπλωματικών σχέσεων (1992).

Η πρόωθηση σύναψης μιας περιεκτικής συμφωνίας οικονομικής συνεργασίας και η σύγκληση Μεικτής Διπλωματικής Επιτροπής είναι μεταξύ των δράσεων που θα τόνωναν τις διμερείς σχέσεις. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον εκτιμάται ότι παρουσιάζουν οι τομείς της επεξεργασίας πετρελαιοειδών, ενέργειας, μεταφοράς τεχνογνωσίας, γεωργικού και αγροτικού εξοπλισμού (πχ. συντήρηση νωπών προϊόντων, κατασκευή θερμοκηπίων, τεχνικές άρδευσης κλπ.). Στον αγρο-διατροφικό τομέα υφίσταται ενδιαφέρον για γαλακτοκομικά, ποτά (οινοπνευματώδη και μη), αλιεύματα ενώ άλλοι τομείς είναι οι για ιατρικές υπηρεσίες, προϊόντα προσωπικής φροντίδας, έπιπλα, ενδύματα/υποδήματα.

Δυνατότητες υφίστανται και για δραστηριοποίηση στα έργα υποδομής ειδικά στο πλαίσιο One Belt One Road Initiative.

Η Ε.Ε. συνδέεται με το Τουρκμενιστάν μόνο μέσω της Ενδιάμεσης Συμφωνίας, εν αναμονή κύρωσης Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας (PCA), από Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και εθνικά Κοινοβούλια, κυρίως, λόγω κατάστασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη χώρα, και από Μνημόνιο Κατανόησης για συνεργασία στον ενεργειακό τομέα (2008).

4.4 ΛΕΥΚΟΡΩΣΙΑ

Προφίλ οικονομίας

Πληθυσμός χώρας	9,5 εκ. (2017)
Πληθυσμός πρωτεύουσας	Μίνσκ
Ηλικιακή διάρθρωση πληθυσμού	0-14: 15,8% (2017) 15-24: 10,3% 25-54: 44,8% 55-64: 14,2% 65+: 15%
Ομιλούμενες γλώσσες	Ουζμπεκική, Ρωσική, Αγγλική
Πρώτες ύλες (αγροτικές και μεταλλεύματα)	Δημητριακά, πατάτες, λαχανικά, ζαχαρότευτλα, βοοειδή, γάλα, ξυλεία, χαλίκια, άμμος, ασβέστης, γρανίτη, πετρέλαιο, φυσικό αέριο, τύρφη.
Εθνικό νόμισμα και συναλλαγματική ισοτιμία με Ευρώ	Ρούβλι Λευκορωσίας (BYN) 1 Ευρώ = BYN 2,202 (Οκτώβριος 2017)
Αξία ΑΕΠ (δισ. δολάρια)	52,8 (2017)
Αξία ΑΕΠ/κεφαλή (\$)	5.585 (2017)
Διάρθρωση ΑΕΠ (%)	Γεωργία / κτηνοτροφία / αλιεία: 6,8% (2017), Ορυχεία 0,6%, μεταποίηση 19,7%, Ενέργεια 3,9%, Κατασκευές 6,3% Εμπόριο 10,8%, Μεταφορές / επικοινωνίες: 5,7% Άλλα: 45,5 %
Πληθωρισμός	8% (2017)
Δημοσιονομικό Έλλειμμα (αξία ως % του ΑΕΠ)	-5,6% (2017)
Δημόσιο Χρέος (αξία ως % του ΑΕΠ)	58,8% (2017)
Απόθεμα Άμεσων Ξένων Επενδύσεων στη χώρα (αξία σε \$)	18.650 εκ (2017)
Κύριες χώρες προέλευσης ΑΞΕ	Ρωσία, Κύπρος, Αυστρία, Ολλανδία, Γερμανία, Ιράν, ΗΒ, Ελβετία.
Αξία εξαγωγών (\$)	29,2 δισ.
Αξία εξαγωγών στην ΕΕ (\$)	2,94 δισ.
Αξία εισαγωγών (\$)	34.2 δισ.
Αξία εισαγωγών από ΕΕ (\$)	4,98 δισ.

Κυριότερα εισαγόμενα προϊόντα	Πετρέλαιο (14,4%), τρόφιμα (12,6%), φυσικό αέριο (9,5%), μηχανές (9,1%), σίδηρος, ατσάλι (3,8%)
Κυριότερα εξαγόμενα προϊόντα	Πετροχημικά (17,2%), τρόφιμα (16,3%), λιπάσματα (10,3%), μηχανές (6,5%), οχήματα, μέρη οχημάτων (5,8%).
Κυριότεροι προμηθευτές	Ρωσία (54,2%), Κίνα (7,7%), Γερμανία (94,8%), Πολωνία (4,3%), Ουκρανία (3,5%), Τουρκία (2,6%), Ιταλία (2,1%).
Κυριότεροι εξαγωγικοί προορισμοί	Ρωσία (46,3%), Ουκρανία (12%), Γερμανία, Ολλανδία, Πολωνία, Λιθουανία

Κατά την Παγκόσμια Τράπεζα, η Λευκορωσία ακολουθεί εδώ και χρόνια μια σταδιακή διαδικασία μετάβασης στην οικονομία της αγοράς, η οποία χαρακτηρίζεται από την υλοποίηση περιορισμένων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και τη μετριοπαθή αναδιοργάνωση των σοβιετικών δικτύων παραγωγής. Αντί των ιδιωτικοποιήσεων και της εξάρτησης από τον ιδιωτικό τομέα για την υποστήριξη της οικονομικής μεγέθυνσης, έχει δοθεί έμφαση στην αναβάθμιση των μεγάλων επιχειρήσεων που ελέγχονται από το κράτος. Η μεγέθυνση έχει συνδυαστεί με την αξιοσημείωτη μείωση του αριθμού των νοικοκυριών που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας και με την αύξηση του εισοδήματος των νοικοκυριών που συγκαταλέγονται στο φτωχότερο 40%. Δυστυχώς, οι παράγοντες που διευκόλυναν την πρόοδο της λευκορωσικής οικονομίας στο πρόσφατο παρελθόν δεν υφίστανται πλέον. Η κατανάλωση δεν είναι πλέον δυνατό να χρηματοδοτηθεί με εξωτερικό δανεισμό χωρίς να επιβαρύνεται άμεσα το εξωτερικό χρέος. Κατά συνέπεια, η διατήρηση του υψηλότερου (σε σχέση με το παρελθόν) βιοτικού επιπέδου θα πρέπει να υποστηριχθεί από την επίτευξη υψηλότερης παραγωγικότητας και μεγαλύτερης οικονομικής αποτελεσματικότητας. Προϋποθέσεις για τις τελευταίες είναι, μεταξύ άλλων, η συνέχιση των οικονομικών, κοινωνικών και θεσμικών μεταρρυθμίσεων, η ενίσχυση του ρόλου των ιδιωτικών επιχειρήσεων και της αγοράς και η αναβάθμιση των δεξιοτήτων του πληθυσμού.

Το ΑΕΠ της χώρας για το 2017 σημείωσε αύξηση κατά 2,4%, μετά από διετή ύφεση. Για το 2018 οι αρχές της χώρας εκτιμούν περαιτέρω αύξηση +3,5% ενώ το ΔΝΤ προβλέπει +1,7%. Η βιομηχανική παραγωγή αυξήθηκε κατά 6,1% το 2017. Υποβοηθούμενες από την ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας στη Ρωσία και τη σταδιακή μείωση των τιμών των βασικών εμπορευμάτων, οι εξαγωγές (κυρίως μηχανολογικού εξοπλισμού και πετρελαιοειδών) αυξήθηκαν κατά 21,7% το 2017. Έτσι, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών περιορίστηκε στο 1,7% του ΑΕΠ, από 3,5% το 2016. Οι αυξήσεις των πραγματικών μισθών οδήγησαν σε αύξηση της κατανάλωσης των νοικοκυριών κατά 6% στο γ' τρίμηνο του 2017, έναντι μείωσης 6,5% στην αντίστοιχη περίοδο του 2016. Πάντως, ο ρυθμός αύξησης των μισθών (6,2%) ξεπέρασε το ρυθμό αύξησης της παραγωγικότητας (3,6%) στο σύνολο του 2017.

Σύμφωνα με την εθνική στατιστική υπηρεσία ο πληθωρισμός το 2017 διαμορφώθηκε σε 4,5% ενώ για το 2018 η πρόβλεψη ανέρχεται σε 6%. Το επιτόκιο δανεισμού αναμένεται στο τέλος του 2018 να διαμορφωθεί σε 10% (από 10,5% το Φεβρουάριο του 2018 και 11% τον Οκτώβριο του 2017).

Στις 23.11.2017 σύμφωνα με προεδρικό διάταγμα (No. 7) αποφασίστηκαν μια σειρά μέτρων με σκοπό τη διευκόλυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Για 19 επιχειρηματικές δραστηριότητες (παραγωγή ένδυσης, υπόδυσης, υφασμάτων, επεξεργασία ξύλου, παραγωγή τροφίμων, επίπλων, υλικών συσκευασίας, οικοδομικών υλικών, γεωργία και ψάρεμα) δεν απαιτείται πλέον αδειοδότηση αλλά απλή ενημέρωση των αρχών από τον επιχειρηματία.

Μέχρι το 2020 δεν θα εισαχθούν νέοι φόροι ούτε θα αυξηθούν οι υφιστάμενοι με εξαίρεση αυτούς που προκύπτουν από διεθνή συμβόλαια.

Τα διεθνή συναλλαγματικά αποθέματα της χώρας στο τέλος του 2017 ανήλθαν σε 7,3 δις δολ. σύμφωνα με την κεντρική Τράπεζα. Κατά τη διάρκεια του 2017 η κεντρική τράπεζα διέθεσε ομολογιακό δάνειο ύψους 1,4 δις δολ. με σκοπό την επαναχρηματοδότηση αναγκών της μέσω των τραπεζών Citigroup και Raiffeisen Bank.

Στις 12.02.2018 συμπληρώθηκε ένα έτος από την κατάργηση υποχρέωσης βίζας για ταξιδιώτες εθνικότητας 70 χωρών (μεταξύ των οποίων και η ΕΕ) για σύντομα ταξίδια (5 ημέρες) στην περιοχή του Μινσκ. Από 01/01/2018 προστέθηκαν και άλλες λευκορώσικες περιοχές (Brest, Grodno) για τις οποίες δεν απαιτείται βίζα και για ταξίδια μέχρι 10 ημέρες, για τουρίστες προερχόμενους από 77 χώρες. Εκτιμάται ότι με το εν λόγω μέτρο θα αυξηθεί η τουριστική κίνηση κατά 30%.

Η Λευκορωσία δεν ανήκει στο ΠΟΕ αλλά έχει εκδηλώσει ισχυρό ενδιαφέρον ένταξης προκειμένου να ενσωματωθεί στο παγκόσμιο οικονομικό – εμπορικό σύστημα. Σημειώνουμε ότι είναι η μόνη χώρα - μέλος της ευρασιατικής οικονομικής συνεργασίας που δεν είναι μέλος του ΠΟΕ.

Ο μέσος ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσης του ΑΕΠ δύσκολα θα ξεπεράσει το 3% τα επόμενα χρόνια. Η ανάπτυξη αναμένεται να υποστηριχθεί από την ενισχυμένη κατανάλωση των νοικοκυριών και την επενδυτική δραστηριότητα, παράλληλα με την αύξηση των εξαγωγών.

Σχέσεις Ελλάδας – Λευκορωσίας

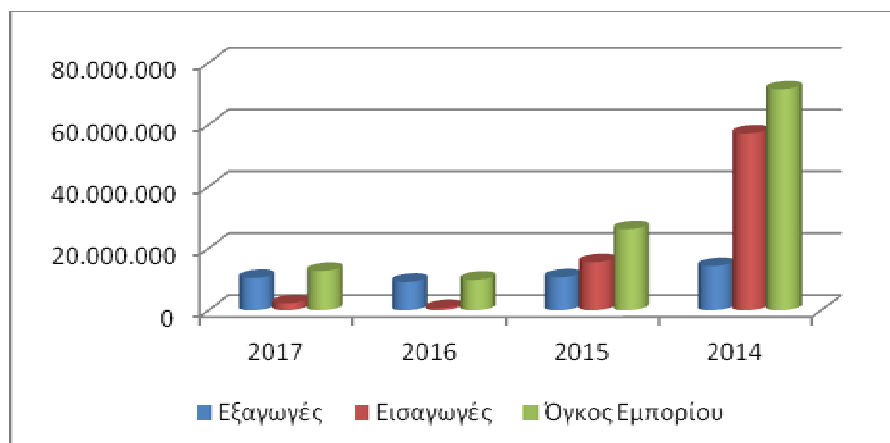
Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής για το 2017, η αξία των ελληνικών εξαγωγών στη Λευκορωσία ανήλθε στα 10,44 εκ. Ευρώ, ενώ η αξία των εισαγωγών από τη Λευκορωσία διαμορφώθηκε στα 2,27 εκ. Ευρώ. Έτσι, το ισοζύγιο ήταν πλεονασματικό για τη Χώρα μας κατά 8,16 εκ. Ευρώ.

Διμερείς Εμπορικές Συναλλαγές Ελλάδος-Λευκορωσίας 2014-2017

σε Ευρώ			Μεταβολή		
	2017	2016	2017/2016	2015	2014
Εξαγωγές	10.443.989	9.176.196	13,82%	10.658.705	14.285.409
Εισαγωγές	2.275.337	697.543	226,19%	15.568.567	57.171.173
Όγκος Εμπορίου	12.719.326	9.873.739	28,82%	26.227.272	71.456.582
Εμπορικό Ισοζύγιο	8.168.652	8.478.653	-3,65%	4.909.862	42.885.764

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (προσωρινά στοιχεία), Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μόσχας

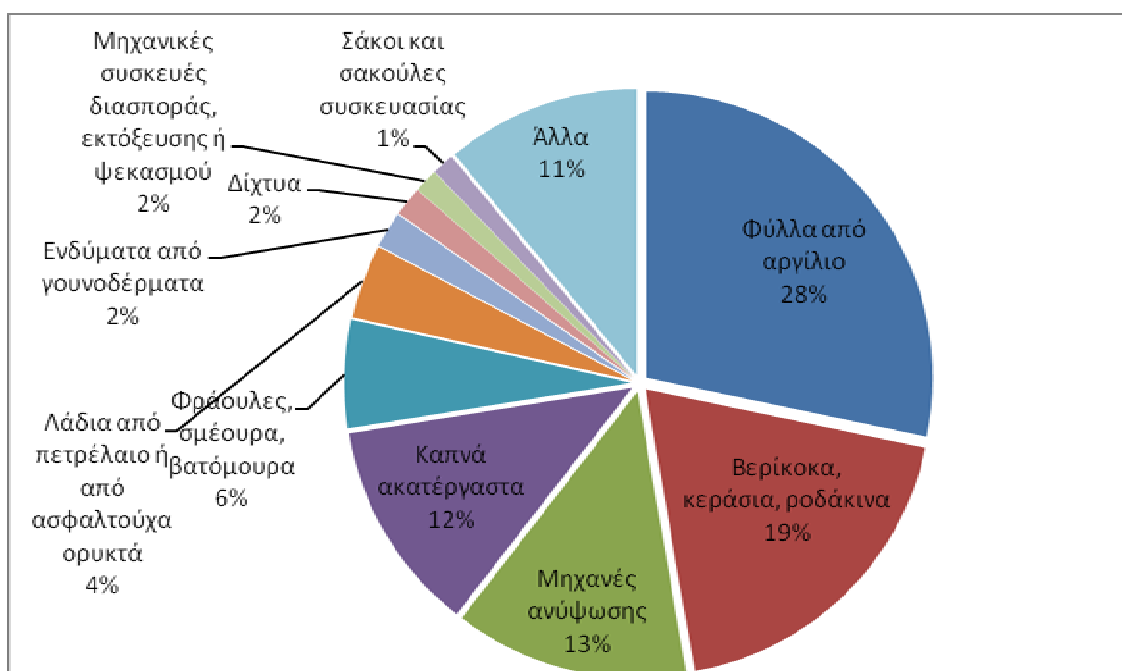
Η εξέλιξη του διμερούς εμπορίου στο διάστημα 2014-2017 απεικονίζεται στο ακόλουθο διάγραμμα:



Οι τετραψήφιοι κωδικοί Συνδυασμένης Ονοματολογίας στους οποίους παρατηρείται η μεγαλύτερη αξία **ελληνικών εξαγωγών στη Λευκορωσία** είναι οι ακόλουθοι:

Κωδικός (CN4)	Περιγραφή	Αξία σε Ευρώ	Ποσότητα σε Κιλά
7607	Φύλλα και λεπτές ταινίες, από αργίλιο	2.955.496	1.239.277
0809	Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα	1.980.009	4.160.200
8428	Μηχανές και συσκευές για την ανύψωση, τη φόρτωση, την εκφόρτωση ή τη μετακίνηση	1.382.399	297.590
2401	Καπνά ακατέργαστα	1.249.876	412.939
0810	Φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, φραγκοστάφυλα	635.718	613.756
2710	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά	436.275	783.736
4303	Ενδύματα, εξαρτήματα της ένδυσης και άλλα είδη από γουνοδέρματα	211.394	525
5608	Δίχτυα με δεμένους κόμπους	174.720	53.520
8424	Μηχανικές συσκευές, έστω και χειροκίνητες, για τη διασπορά, εκτόξευση ή ψεκάσμο υγρών ή σκόνης	140.000	13.750
6305	Σάκοι και σακούλες συσκευασίας	133.057	37.177
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΑ 10 πρώτων κωδικών		9.298.944 (89% του συνόλου)	

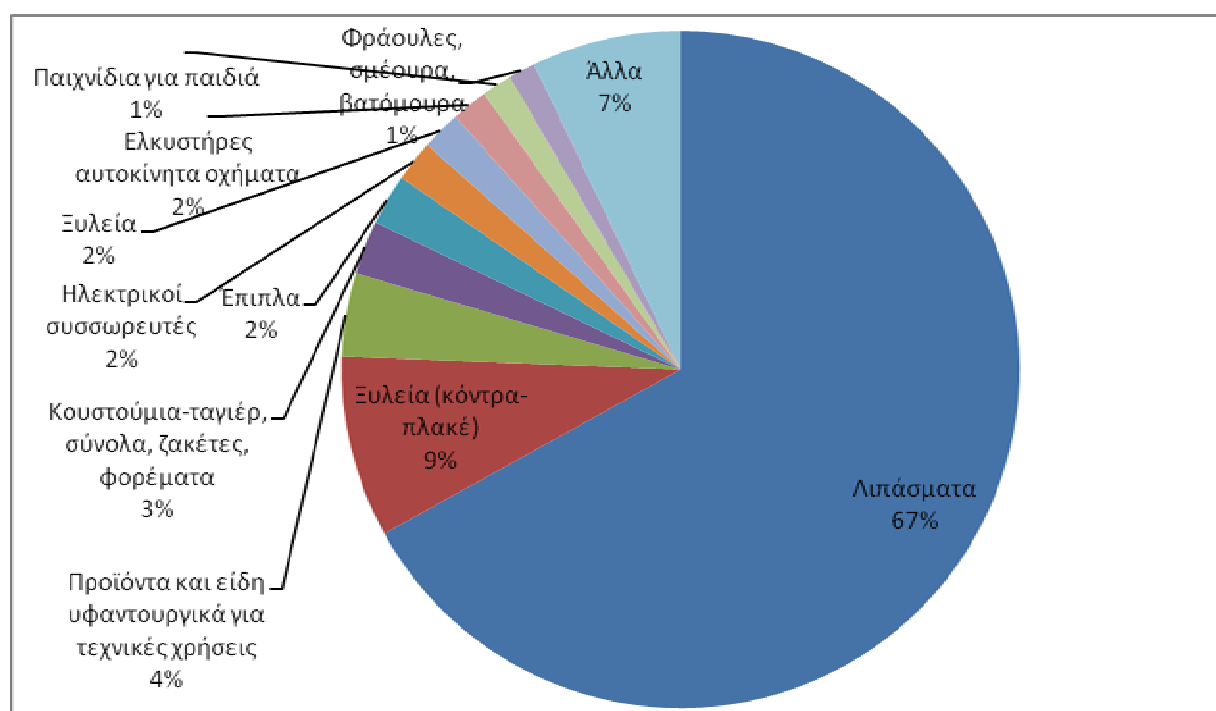
Η διάρθρωση των εξαγωγών απεικονίζεται στο ακόλουθο διάγραμμα:



Οι τετραψήφιοι κωδικοί Συνδυασμένης Ονοματολογίας στους οποίους παρατηρείται η μεγαλύτερη αξία εισαγωγών από τη Λευκορωσία είναι οι ακόλουθοι:

Κωδικός (CN4)	Περιγραφή	Αξία σε Ευρώ	Ποσότητα σε Κιλά
3104	Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά καλιούχα	1.523.222	5.991.513
4412	Ευλεία σε φύλλα πολύστρωτα αντικολλητά (κόντρα-πλακέ)	197.153	388.660
5911	Προϊόντα και είδη υφαντουργικά για τεχνικές χρήσεις	90.623	26.570
6204	Κουστούμια-ταγιέρ, σύνολα, ζακέτες, φορέματα	58.253	247
9403	Έπιπλα	55.167	11.166
8507	Ηλεκτρικοί συσσωρευτές	44.707	20.568
4407	Ευλεία	42.721	155.750
8701	Ελκυστήρες αυτοκίνητα οχήματα	39.468	8.853
9503	Παιχνίδια για παιδιά	32.626	6.334
0810	Φράουλες, σμέουρα, βατόμουρα, φραγκοστάφυλα κάθε είδους	29.437	20.190
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΑΞΙΑ 10 πρώτων κωδικών		2.113.377 (93% του συνόλου)	

Η διάρθρωση των εισαγωγών απεικονίζεται στο ακόλουθο διάγραμμα:



Επενδύσεις

Η Ελλάδα βρίσκεται στις τελευταίες θέσεις μεταξύ των ξένων επενδυτών, με υπολογιζόμενο επενδυμένο κεφάλαιο ύψους περίπου \$ 600.000 (σύμφωνα με στοιχεία των επενδυτών), ποσό πολύ μικρότερο από αυτό άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Οι επενδύσεις ελληνικών εταιρειών αφορούν στους τομείς της ξυλείας, του μαρμάρου και των γουναρικών. Στο ανωτέρω ποσό δεν περιλαμβάνονται οι επενδύσεις της 3E Hellenic Bottling Company, η οποία έχει επενδύσει σημαντικά κεφάλαια μέσω Ολλανδίας.

Στη Λευκορωσία υπάρχουν 3.800 επιχειρήσεις με ξένο κεφάλαιο και από αυτές, σύμφωνα με πηγές του λευκορωσικού Υπουργείου Οικονομίας, μόνο 6 είναι με ελληνικό κεφάλαιο, κυρίως προσανατολισμένες στην παραγωγή ξυλείας και μαρμάρου. Ωστόσο, δραστηριοποιούνται συνολικά 14 επιχειρήσεις συμπεριλαμβανομένων και των συμφερόντων Ελλήνων ομογενών. Μεταξύ των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων Ελλήνων ομογενών διακρίνονται οι αδελφοί Τοπουζίδη, οι οποίοι είναι ιδιοκτήτες μεγάλου εμπορικού κέντρου στο Μίνσκ, με την επωνυμία “KORONA”, έκτασης 20.000 τ.μ., του Ομίλου “TABAK INVEST” (η μοναδική καπνοβιομηχανία της χώρας), σημαντικής μεταλλουργικής μονάδας κλπ.

Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Λευκορωσίας, το συνολικό απόθεμα ΑΞΕ της Λευκορωσίας στην Ελλάδα ανερχόταν την 01.01.2017 σε 200.000 δολάρια ΗΠΑ, ενώ το συνολικό απόθεμα ελληνικών ΑΞΕ στην Λευκορωσία έφτανε τα 4,6 εκ. δολάρια ΗΠΑ.

Προοπτικές Συνεργασίας Ελλάδος – Λευκορωσία

Η Λευκορωσία έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον για τη σύγκληση της 1^{ης} ΜΔΕ με την Ελλάδα. Ευκαιρίες υφίστανται στους τομείς της γεωργίας, κατασκευών, τουρισμού και ενέργειας.

5 Παράρτημα

5.1 Επιθεώρηση κυρώσεων Ε.Ε., Η.Π.Α., Ρωσίας

Κυρώσεις εκ μέρους της ΕΕ :

Οι κυρώσεις επιβλήθηκαν ως μέσο πίεσης της Ρωσίας για την προσάρτηση της Κριμαίας.

17.03.2014: με την απόφαση 2014/145/ΚΕΠΠΑ και την Οδηγία ΕΕ/269/2014 επιβάλλονται ταξιδιωτικοί περιορισμοί και πάγωμα των λογαριασμών συγκεκριμένων ρώσων πολιτών. Οι περιορισμοί ισχύουν σήμερα για συνολικά 151 άτομα και 37 οργανισμούς.

23.06.2014 : με την Οδηγία ΕΕ/692/2014 επιβάλλονται εμπορικοί περιορισμοί για εμπορεύματα προέλευσης Κριμαίας και Σεβαστούπολης.

31.07.2014 : με την Οδηγία ΕΕ/825/2014 επιβάλλεται απαγόρευση εισαγωγών και επενδύσεων σε συγκεκριμένους τομείς, απαγόρευση χρήσης φυσικών πόρων και απαγόρευση εξαγωγών για σημαντικούς εξοπλισμούς και τεχνολογίες σε συγκεκριμένους τομείς.

18.12.2014 : με την Οδηγία ΕΕ/1351/2014 επιβάλλονται απαγορεύσεις στον τομέα των τουριστικών υπηρεσιών και επεκτείνονται οι υφιστάμενες κυρώσεις.

31.07.2014 : με την απόφαση 2014/512/ΚΕΠΠΑ και την Οδηγία ΕΕ/833/2014 αποφασίστηκαν περιορισμοί στην εμπορία όπλων, αγαθών διπλής χρήσης (dual use) και στην πρόσβαση ρωσικών τραπεζικών ιδρυμάτων σε κεφαλαιαγορές.

08.09.2014 : με την Οδηγία ΕΕ/960/2014 επιβλήθηκε απαγόρευση για υπηρεσίες στον ενεργειακό τομέα και στις 04.12.2014 η εν λόγω Οδηγία εξειδικεύθηκε περισσότερο.

Εκτοτε με αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου τα ανωτέρω μέτρα επεκτείνονται. Στις 19.06.2017 το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφάσισε την επέκταση των κυρώσεων μέχρι 23.06.2018.

Κυρώσεις εκ μέρους των ΗΠΑ :

06.03.2014 : με την εκτελεστική πράξη 13660 επιβάλλονται περιορισμοί στην μετακίνηση ατόμων.

24.12.2014 : με την εκτελεστική πράξη 13685 τίθενται κυρώσεις έναντι 14 ρωσικών εταιρειών του αμυντικού τομέα, έξι ρωσικών τραπεζικών ιδρυμάτων και τεσσάρων ενεργειακών εταιρειών με σκοπό τον περιορισμό πρόσβασής τους στις διεθνείς κεφαλαιαγορές. Επιπλέον αναστάθηκαν προγράμματα εξαγωγικών πιστώσεων και αναπτυξιακών projects στους τομείς της εξερεύνησης υπόγειων υδάτων με σκοπό την εξόρυξη πετρελαίου.

16.06.2017 : με τη νομοθετική πράξη 3364 κωδικοποιήθηκαν υφιστάμενες κυρώσεις προβλέφθηκαν νέες και ήρθαν άλλες βάσει συγκεκριμένων προϋποθέσεων, μεταξύ των οποίων και οι κυρώσεις εξωεδαφικού χαρακτήρα.

27.10.2017 : ανακοινώθηκε κατάλογος 39 ρωσικών εταιρειών στους τομείς της άμυνας και πληροφοριών με σκοπό την απαγόρευση χρηματοοικονομικών συναλλαγών.

29.01.2018 το αμερικανικό ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών δημοσιοποίησε τον κατάλογο που συνοδεύει τη λεγόμενη “Kremlin Report”, που υποβλήθηκε στο Κογκρέσο σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην CAATSA (*Countering America’s Adversaries Through Sanctions Act* του 2017). Ο επίμαχος κατάλογος (βλ. <http://prod-upp-image-read.ft.com/40911a30-057c-11e8-9650-9c0ad2d7c5b5>) εικάζεται ότι θα χρησιμεύσει ως βάση για τη λήψη μελλοντικών αποφάσεων σχετικά με την επιβολή νέων αμερικανικών κυρώσεων σε βάρος πολιτικών προσώπων, υψηλόβαθμων στελεχών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων των τομέων ενέργειας, άμυνας και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών. Η λίστα περιλαμβάνει 114 πολιτικά πρόσωπα (*senior political figures*) και 96 Ρώσους ολιγάρχες. Από τα πολιτικά πρόσωπα, 43 είναι υψηλόβαθμα στελέχη της ρωσικής Προεδρίας, 31 είναι μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου (συμπεριλαμβανομένων του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εξωτερικών) και 40 χαρακτηρίζονται ως «άλλοι υψηλόβαθμοι πολιτικοί αξιωματούχοι» (*other senior political leaders*). Στην τελευταία κατηγορία έχουν ενταχθεί και οι επικεφαλής των σημαντικότερων κρατικών επιχειρήσεων (Gazprom, Rosneft, Rostec, Rosatom, Aeroflot, Bashneft, RusHydro, ALROSA, Sakhalin Energy, United Aircraft Corporation, VTB, Sberbank, VEB). Όσον αφορά τους ολιγάρχες, δηλαδή επιχειρηματίες με περιουσία η αξία της οποίας υπερβαίνει το \$ 1 δισ. (σύμφωνα με στοιχεία του Forbes), ξεχωρίζουν οι Alisher Usmanov, Roman Abramovich, Suleiman Kerimov, Eugene Kaspersky, Pyotr Aven, Vladimir Potanin, Arkady και Boris Rotenberg, Gennady Timchenko, Oleg Tinkov, Viktor Vekselberg και Vadim Yakunin.

Κυρώσεις εκ μέρους της Ρωσίας :

06.08.2014 : με την προεδρική απόφαση Νο. 560, η Ρωσία, σε απάντηση των κυρώσεων της ΕΕ, επέβαλλε περιορισμούς στις εισαγωγές αγροτικών προϊόντων και τροφίμων από τις χώρες – μέλη και απαγόρευση εισόδου σε 89 άτομα (πολιτικούς και στρατιωτικούς)

13.08.2015 : οι ρωσικές κυρώσεις επεκτάθηκαν σε τρόφιμα προερχόμενα από άλλες χώρες. Σήμερα στον κατάλογο απαγορευσεων περιλαμβάνονται οι ΗΠΑ, Ε.Ε., Καναδά, Αυστραλίας, Νορβηγίας, Ουκρανίας, Αλβανίας, Μαυροβουνίου, Ισλανδίας και Λιχτενστάιν.

27.05.2016 : η Ρωσία χαλάρωσε τους περιορισμούς των κυρώσεων για τρόφιμα τα οποία χρησιμοποιούνται για την παραγωγή παιδικών τροφών.

30.06.2017 : οι κυρώσεις επεκτάθηκαν μέχρι τις 31.12.2018 με την προεδρική απόφαση Νο. 608.

31.10.2017 : η ρωσική πλευρά ενέταξε στον κατάλογο των κυρώσεων και άλλα προϊόντα εξαιτίας των νέων αμερικανικών κυρώσεων έναντι ρωσικών ενεργειακών και τεχνολογικών εταιρειών .

Στις 12.07.2018 οι ρωσικές κυρώσεις (on extending the effect of certain special economic measures aimed at ensuring the security of the Russian federation) παρατάθηκαν μέχρι 31.12.2019.

Ο πλήρης κατάλογος των κυρώσεων όσον αφορά σε απαγόρευση εισαγωγών προϊόντων περιλαμβάνει τα εξής :

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗΣ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

προέλευσης ΗΠΑ, Ε.Ε., Καναδά, Αυστραλίας, Νορβηγίας, Ουκρανίας, Αλβανίας, Μαυροβουνίου, Ισλανδίας και Λιχτενστάιν

στη Ρωσική Ομοσπονδία μέχρι και την 31^η Δεκεμβρίου 2018

Κωδικός Συνδυασμένης Ονοματολογίας	Περιγραφή εμπορεύματος * / ***
0103 (εξαιρείται ο κωδικός 0103 10 0000)	Ζώντες χοίροι
0201	Κρέατα βοοειδών, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
0202	Κρέατα βοοειδών, κατεψυγμένα
0203	Κρέατα χοιροειδών, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα
0207	Κρέατα και παραπροϊόντα βρώσιμα, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα, πουλερικών της κλάσης 0105
0206 εξαιρούνται οι κωδικοί 0206 10 1000, 0206 22 0001, 0206 29 1000, 0206 30 0001, 0206 30 0003, 0206 41 0001, 0206 49 0001, 0206 80 1000, 0206 90 1000.****	Παραπροϊόντα σφαγίων βρώσιμα, βοοειδών, χοιροειδών, προβατοειδών, αιγοειδών, αλόγων, γαϊδουριών ή μουλαριών, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα

0210**	Κρέατα αλατισμένα ή σε άρμη, αποξηραμένα ή καπνιστά
0301	Ψάρια ζωντανά (πέστροφες, χέλια, κυπρίνοι, σολομοί)
0302	Ψάρια νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη, με εξαίρεση τα φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών της κλάσης 0304, δηλαδή σολομοειδή (πέστροφες, σολομοί), πλατύψαρα (γλωσσοειδή) τόνοι, ρέγγες, μπακαλιάροι, άλλα ψάρια (σαρδέλες, γάδοι, σκουμπριά, χέλια, γαύροι, λιθρίνια, φαγκριά, ξιφίας, σαυρίδια λαυράκια, τσιπούρες
0303	Ψάρια κατεψυγμένα, με εξαίρεση τα φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών της κλάσης 0304, δηλαδή σολομοί, άλλα σολομοειδή (πέστροφες), πλατύψαρα (γλωσσοειδή), τόνοι, ρέγγες, μπακαλιάροι, άλλα ψάρια (σαρδέλες, γάδοι, σκουμπριά, χέλια, γαύροι, λιθρίνια, φαγκριά, ξιφίας, σαυρίδια λαυράκια, συκώτια, αυγά και σπέρματα
0304	Φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών (έστω και αλεσμένα), νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα
0305	Ψάρια αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Ψάρια καπνιστά έστω και ψημένα πριν ή κατά τη διάρκεια του καπνίσματος. Αλεύρια, σκόνες και συσσωματωμένα προϊόντα με μορφή σβόλων (πελέτες ψαριών, κατάλληλα για τη διατροφή ανθρώπων) δηλαδή αλεύρια, συκώτια, αυγά και σπέρματα ψαριών, φιλέτα ψαριών αποξηραμένα, ψάρια καπνιστά, ψάρια αλατισμένα
0306	Μαλακόστρακα, έστω και χωρίς το όστρακό τους, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Μαλακόστρακα με το όστρακό τους, βρασμένα σε νερό ή ατμό, έστω και διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Αλεύρια, σκόνες και συσσωματωμένα προϊόντα με μορφή σβόλων μαλακοστράκων κατάλληλα για τη διατροφή των ανθρώπων (καραβίδες, αστακοί, γαρίδες, καβούρια
0307	Μαλάκια, έστω και χωρισμένα από το κοχύλι τους, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Ασπόνδυλα υδρόβια, άλλα από τα μαλακόστρακα και τα μαλάκια, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Αλεύρια, σκόνες και συσσωματωμένα προϊόντα με μορφή σβόλων (πελέτες) ασπόνδυλων υδρόβιων άλλων από τα μαλακόστρακα, κατάλληλα για τη διατροφή των ανθρώπων (στρείδια, χτένια, μύδια, σουπιές, χταπόδια, σαλιγκάρια).
0308	Ασπόνδυλα υδρόβια, άλλα μαλακόστρακα και μαλάκια, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Ασπόνδυλα υδρόβια, άλλα από τα μαλακόστρακα και τα μαλάκια, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Αλεύρια, σκόνες και συσσωματωμένα προϊόντα με μορφή σβόλων (πελέτες) ασπόνδυλων υδρόβιων άλλων από τα μαλακόστρακα, κατάλληλα για τη διατροφή των ανθρώπων (Ολοθούρια,

	αχινοί, Μέδουσες).
0401	Γάλα και κρέμα γάλακτος (ανθόγαλα) που δεν είναι συμπυκνωμένα και δεν περιέχουν ζάχαρη ή άλλα γλυκαντικά.
0402	Γάλα και κρέμα γάλακτος(ανθόγαλα), συμπυκνωμένα ή με προθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών.
0403	Βουτυρόγαλα, πηγμένο γάλα και πηγμένη κρέμα, γιαούρτι, κεφίρ και άλλα γάλατα και κρέμες που έχουν υποστεί ζύμωση ή έχουν καταστεί όξινα, έστω και συμπυκνωμένα ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ή αρωματισμένα ή με προσθήκη φρούτων ή κακάου.
0404	Ορός γάλακτος, έστω και συμπυκνωμένος ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών. Προϊόντα που αποτελούνται από φυσικά συστατικά του γάλακτος, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού.
0405	Βούτυρα και άλλες λιπαρές ουσίες προερχόμενες από το γάλα. Γαλακτικές λιπαρές ύλες για επάλειψη.
0406	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί
0701	Πατάτες νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη
0702 00 000	Ντομάτες νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη
0703	Κρεμμύδια, ασκαλώνια, σκόρδα, πράσα και άλλα παρόμοια λαχανικά, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
0704	Κράμβες, κουνουπίδια, κράμβες σγουρές, γογυλοκράμβες και παρόμοια βρώσιμα προϊόντα του γένους Brassica, νωπά η διατηρημένα με απλή ψύξη
0705	Μαρούλια (<i>Lactuca sativa</i>) και ραδίκια (<i>Cichorium spp.</i>), νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
0706	Καρότα, γογγύλια, κοκκινογούλια για σαλάτα, λαγόχορτο (σκουλί), ραπανοσέλινα, ραπάνια και παρόμοιες βρώσιμες ρίζες, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
0707 00	Αγγούρια και αγγουράκια, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
0708	Λαχανικά λοβοφόρα, με ή χωρίς λοβό, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
0709	Άλλα λαχανικά, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (αγκινάρες, σπαράγγια μελιτζάνες, σέλινα μανιτάρια και τρούφες, πιπεριές, σπανάκια, ΕΛΙΕΣ, κάππαρη, μάραθο, κολοκυθάκια)
0710	Λαχανικά άβραστα ή βρασμένα στο νερό ή στον ατμό, κατεψυγμένα
0711	Λαχανικά διατηρημένα προσωρινά (π.χ. με διοξειδίο του θείου ή σε άρμη, θειωμένο νερό ή σε νερό στο οποίο έχουν προστεθεί άλλες ουσίες που

	χρησιμεύουν για να εξασφαλισθεί προσωρινά η διατήρησή τους), αλλά ακατάλληλα για διατροφή στην κατάσταση που βρίσκονται (Ελιές, Κάππαρη, αγγούρια, μανιτάρια και τρούφες, άλλα λαχανικά)
0712	Λαχανικά ξερά, έστω και κομμένα σε τεμάχια ή σε φέτες ή και τριμμένα ή σε σκόνη, αλλά όχι αλλιώς παρασκευασμένα
0713	Όσπρια ξερά, χωρίς λοβό, έστω και ξεφλουδισμένα ή σπασμένα
0714	Ρίζες μανιόκας, αραρούτης ή σαλεπιού, κόνδυλοι ηλιανθού (ψευδοκολοκάσια), γλυκοπατάτες και παρόμοιες ρίζες και κόνδυλοι με υψηλή περιεκτικότητα σ άμυλο ή ινουλίνη, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα ή αποξηραμένα, έστω και κομμένα σε τεμάχια ή συσσωματωμένα σε μορφή σβόλων)
0801	Καρύδια κοκοφοινίκων, καρύδια Βραζιλίας και καρύδια ανακαρδιοειδών, νωπά ή ξερά, έστω και χωρίς το κέλυφος ή τη φλούδα τους
0802	Άλλοι καρποί με κέλυφος, νωποί ή ξεροί, έστω και χωρίς το κέλυφος ή τη φλούδα τους
0803	Μπανάνες, στις οποίες περιλαμβάνονται και του είδους των Αντιλλών, νωπές ή ξερές
0804	Χουρμάδες, σύκα, ανανάδες, αχλάδια των ποικιλιών avocats και goyaves, μάγγες και μαγγούστες, νωπά ή ξερά
0805	Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά
0806	Σταφύλια, νωπά ή ξερά
0807	Πεπόνια (στα οποία περιλαμβάνονται και τα καρπούζια) και καρποί παπαίας, νωπά
0808	Μήλα, αχλάδια και κυδώνια, νωπά
0809	Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα (στα οποία περιλαμβάνονται και τα brugnonis και nectarines), δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα, νωπά
0810	Άλλοι καρποί και φρούτα νωπά
0811	Καρποί και φρούτα, άψητα ή ψημένα στον ατμό ή βρασμένα στο νερό, κατεψυγμένα, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών
0813	Καρποί και φρούτα αποξηραμένα, άλλα από εκείνα των κλάσεων 0801 μέχρι και 0806. Μείγματα αποξηραμένων καρπών και φρούτων ή καρπών με κέλυφος του κεφαλαίου αυτού
1501	Χοιρινά λίπη και λίπη πουλερικών
1502	Λίπη βοοειδών, προβατοειδών ή αιγοειδών

1503 00	Στεατίνη, λάδι με την ονομασία «saindoux», ελαιοστεατίνη, ελαιομαργαρίνη και στεατέλαιο, που δεν έχουν γαλακτωματοποιηθεί ούτε αναμειχθεί ούτε αλλιώς παρασκευασθεί
1601 00	Λουκάνικα, σαλάμια και παρόμοια προϊόντα, από κρέας, παραπροϊόντα σφαγίων ή αίμα. Παρασκευάσματα διατροφής με βάση τα προϊόντα αυτά
1901 90 110 0	Εκχυλίσματα βύνης, περιεκτικότητας σε ξερό εκχύλισμα ίσης ή ανώτερης του 90 % κατά βάρος
1901 90 910 0	Άλλα προϊόντα, που δεν περιέχουν λιπαρές ύλες που προέρχονται από το γάλα, ζαχαρόζη, ισογλυκόζη, γλυκόζη, άμυλα κάθε είδους ή που περιέχουν κατά βάρος λιγότερο του 1,5 % λιπαρές ύλες που προέρχονται από το γάλα, λιγότερο του 5 % ζαχαρόζη (συμπεριλαμβανομένου του ιμβερτοποιημένου ζάχαρου) ή ισογλυκόζη, λιγότερο του 5 % γλυκόζη ή άμυλα κάθε είδους, εξαιρουμένων των παρασκευασμάτων διατροφής σε σκόνη από προϊόντα των κλάσεων 0401 μέχρι 0404
2106 90 920 0	Παρασκευάσματα διατροφής που δεν κατονομάζονται αλλού.
2106 90 980 4	
2106 90 980 5	
2106 90 980 9	

* Η εφαρμογή του ως άνω καταλόγου λαμβάνει χώρα σύμφωνα με τους κωδικούς ΣΟ. Η περιγραφή του εμπορεύματος παρατίθεται για λόγους διευκόλυνσης

** Η εφαρμογή του εν λόγω κωδικού λαμβάνει χώρα τόσο βάσει του κωδικού ΣΟ όσο και βάσει της περιγραφής του εμπορεύματος.

*** Με την εξαίρεση προϊόντων που προορίζονται για παιδική διατροφή.

**** Με την εξαίρεση προϊόντων που προορίζονται για παραγωγή φαρμακευτικών προϊόντων

Σημειώνουμε ότι στην ιστοσελίδα <https://sanctionsmap.eu> της ΕΕ υπάρχει χάρτης στον οποίο απεικονίζεται το σύνολο των κυρώσεων παγκοσμίως που έχουν επιβληθεί έναντι εταιρειών, ατόμων και προϊόντων, είτε από την ΕΕ είτε από τον ΟΗΕ. Μάλιστα σε κάθε περίπτωση αναφέρονται αι και πληροφοριακά στοιχεία της νομικής πράξης επιβολής των κυρώσεων.

Συνολικά σύμφωνα με την ΕΕ, οι κυρώσεις επιβαρύνουν τις μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες προοπτικές της ρωσικής οικονομίας προκαλώντας δυσκολίες στην πρόσβαση στα διεθνή κεφάλαια και κατ'επέκταση στη μεταφορά της ξένης τεχνολογίας, γεγονός το οποίο δρα ανασταλτικά στην πραγματοποίηση, μη συμβατικών, πετρελαϊκών επενδύσεων (Αρκτική, θαλάσσιες εξορύξεις μεγάλου βάθους, σχιστολιθικό αέριο, κλπ). Ως προς την διάχυση των επιπτώσεων των κυρώσεων στην οικονομία της ΕΕ, τονίσθηκε ότι η επίδραση επί του ΑΕΠ της ΕΕ ανήλθε μόλις σε -0,1% το 2016, ενώ υπήρξε μηδενική κατά το 2017, έτος όμως κατά το οποίο οι ευρωπαϊκές εξαγωγές προς την Ρωσία αυξήθηκαν κατά 19%, σε σχέση με το προηγούμενο. Επίσης φθίνει σταδιακά η έκθεση των ευρωπαϊκών τραπεζών στην ρωσική οικονομία, η οποία ανέρχεται σήμερα περί τα 100 δις ευρώ, συγκρινόμενη με το ανώτατο επίπεδο των 162 δις, το οποίο είχε σημειωθεί κατά το γ' τρίμηνο του 2014. Τέλος, όσον αφορά στην επίδραση των ρωσικών αντιμέτρων,

επισημάνθηκε ότι οι εξαγωγές αγροτικών προϊόντων προς την Ρωσία μειώθηκαν κατά 45%. Το 2017 ωστόσο καταγράφηκε αυξητική τάση σε σχέση με το προηγούμενο έτος (16%). Επισημάνθηκε δε ότι η πλειονότητα των κατηγοριών των προϊόντων έχει ανακάμψει, με την εξαίρεση των φρούτων και λαχανικών και για τον λόγο αυτό έχει κινητοποιηθεί συνολικά ποσό 100 δις ευρώ από την Ε. Επιτροπή προς υποστήριξη του τομέα αυτού.

5.2 Χρήσιμες διευθύνσεις

Γραφείο	Δ/νση: 4, Leontievsky pereulok, Moscow 25009
Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων	Τηλ.: +7 (495) 539 2970, E-mail: ecocom-moscow@mfa.gr
Μόσχας:	Website: www.agora.mfa.gr

1. Ελληνικές Αρχές

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΕΣΒΕΙΑ

Δ/νση: 4, Leontievsky pereulok, Moscow 125009

Τηλ.: +7(495) 539 2941,

E-mail: gremb.mow@mfa.gr

Website: <http://www.mfa.gr/russia>

ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΜΟΣΧΑ

Δ/νση: 14, Spiridonovka str., Moscow 123001

Τηλ: +7 (495) 539 3840,

E-mail: grgencon.mow@mfa.gr, Website: <http://www.mfa.gr/russia>

ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ

Δ/νση: 17, Chernyshevskogo Prospect, St Petersburg 191123

Τηλ. +7(812) 334 3586,

E-mail: grgencon.spb@mfa.gr

ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΝΟΒΟΡΟΣΣΙΣΚ

Δ/νση: 13, Mira, Novorossisk 353905

Τηλ.: +7 8617 646 452,

E-mail: mailto:grgencon.nov@mfa.gr

2. Ρωσικές Αρχές

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΡΩΣΙΑΣ

4^η Ευρωπαϊκή Δ/νση, Τμήμα Ελλάδα και Κύπρου

Τηλ. +7-499-244 4922,

Website: www.mid.ru

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Δ/νση χωρών Ευρώπης, Βορείου Αμερικής και Διεθνών Οργανισμών,

Τηλ.: +7-495-651-79-38

Υπηρεσία Ξένων Επενδύσεων

Τηλ: +7-495 2098069/2000353/9509263

Website: www.economy.gov.ru

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Τηλ.: +7 495 987 9101,
Website: www.minfin.ru

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων
Τηλ.: +7 495 539 2187,
Website: <http://minpromtorg.gov.ru/>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Τηλ.: 7 (919) 779-98-27,
Website: <https://minenergo.gov.ru/>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Τηλ+7 (495) 771-80-00,
Website: www.minsvyaz.ru

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Τηλ.: +7 499 495 00 00,
Website: www.mintrans.ru

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Τηλ.: ++7 (495) 607-81-10,
Website: <http://mcx.ru/en/>

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΔΗΜΟΣ ΜΟΣΧΑΣ

13, Tverskaya Ulitsa, Moscow 103032
Τηλ.: +7(495) 2296360,
Website: <https://www.mos.ru/en/>

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΔΗΜΟΣ ΑΓ. ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ

Επιτροπή Διεθνών Σχέσεων και Τουρισμού
1 Smolny, St. Petersburg 191060
Τηλ.: (812) 576-41-11,
Website: <https://www.gov.spb.ru/en/>

3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια (ΕΒΕ)**ΕΒΕ ΡΩΣΙΑΣ**

Τηλ. +7 495 620-00-09
E-mail: tpprf@tpprf.ru
Website: www.tpprf.ru

ΕΒΕ ΜΟΣΧΑΣ

Τηλ. +7 495 276 1219
E-mail: mostpp@mostpp.ru
Website: www.mostpp.ru
<mailto:daif@tpprf.ru>

ΕΒΕ ΑΓΙΑΣ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ

Τηλ. +7 812 579 84 52

E-mail: spbcci@spbcci.ru
Website: <http://spbtpp.ru/>

ΕΒΕ ΚΡΑΣΝΟΝΤΑΡ

Τηλ./φαξ +7 861 992 03 27
E-mail: tppkk@tppkuban.ru
Website: <http://kuban.tpprf.ru>

ΕΒΕ ΝΟΒΟΣΙΜΠΡΣΚ

Τηλ. +7(383) 223 8020
E-mail: info@ngtpp.ru
Website : <http://e.ngtpp.ru/>

ΕΒΕ ΤΟΜΣΚ

Τηλ. +7 (3822) 43-31-30,
E-mail: mail@tomsktpp.ru
Website: <http://tpp.tomsk.ru/>

ΕΒΕ ΤΑΓΚΑΝΡΟΓΚ

Τηλ. +7 8634 314 423
E-mail: office@ticci.ru
Website: <http://www.ticci.ru>

ΕΒΕ ΝΙΖΝΙ ΝΟΒΓΚΟΡΟΝΤ

Τηλ. +7 831 419-42-10,
E-mail: tpp@tpp.nnov.ru
Website: <http://www.tpp.nnov.ru/>

ΕΒΕ ΡΟΣΤΩΒ (ROSTOV-ON-DON)

Τηλ. +7 863 268 7600,
E-mail: tpp@tppro.ru
Website: <http://www.tppro.ru/>

ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ

25ης Μαρτίου 71, 154 51, Νέο Ψυχικό, Αθήνα.
Τηλ: +30. 210 69 81 127,
E-mail: info@hrcc.gr
Website: <http://www.hrcc.gr>

4. Κλαδικοί σύνδεσμοι

ΡΩΣΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ (ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ)

Τηλ.: +7 495 663 0404,

E-mail: rspp@rspp.ru

Website: www.rspp.ru

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

European Business Association

Tel.: +7(495) 234 2794,

Email: info@aerbrus.ru

Website: www.aerbrus.ru

All Russia Public Organisation

Τηλ.: +7 (495) 649-18-26

Website Q <https://deloros.ru/>

Email : intdep@deloros.ru

Association of Industrial Parks

Τηλ. +7 495 517 45 68

Website : <http://www.indparks.ru/>

Email : gr@indparks.ru

United Aircraft Corporation

Τηλ. +7(495) 926-1420

Email : office@uacrussia.ru

Website : <http://www.uacrussia.ru/>

Russian Union of Exhibition and Fairs

Website : <http://uefexpo.ru>

5. Τράπεζες

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

Τηλ. +7 495 771 9100,

www.cbr.ru

VTB

Τηλ. +7 495 2317554

www.vtb.ru

SBERBANK

Τηλ. +7 495 5005550
<http://www.sberbank.ru/>

B&N Bank (Ρωσική Τράπεζα με υποκατάστημα στην Ελλάδα - <https://bnbank.gr/>)

Tel: +7-495-755 5075
<https://eng.binbank.ru/>

BANK OF MOSCOW

Τηλ. +(495) 777-4-888
<https://mkb.ru/en/>

ALPHA BANK CYPRUS LTD (ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ)

Moscow Representative Office
<https://www.alphabank.com.cy/english/units.shtm>
Tel.: +7 495 937 5687
mro@alphabank.com.cy

ASSOCIATION OF RUSSIAN BANKS

Τηλ. +7 (495) 691 87 8
<http://arb.ru/>

6. Διοργανωτές Εκθέσεων

ΕΝΩΣΗ ΕΚΘΕΣΙΑΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΡΩΣΙΑΣ

Tel. +7-831-227 5695
<http://www.uefexpo.ru>
email: info@uefexpo.ru

EXPOCENTR

Τηλ. +7 499 707 3799
www.expocentr.ru

ITE GROUP

Τηλ. +7 495 750 08 28
www.ite-expo.ru

VVCENTRE

Τηλ. +7 495 544 3400,
www.vvcentre.ru

CROCUS EXPO

Τηλ. +7 495 727 2626,
www.crocus-expo.ru

KRASNODAREXPO

Τηλ. +7 861 200 12 34

<http://www.krasnodarexpo.ru/>**EXPOFORUM St. Petersburg**

Τηλ. +7 (812) 240 40 40

E-mail: info@expoforum.ru<http://www.expoforum.ru/en>**ITE Siberia**

Τηλ.: +7(383) 363 00 63

<http://www.ite-siberia.ru>**7. Ξενοδοχεία****NATIONAL**

Τηλ. +7 495 258 7000

www.national.ru**METROPOL HOTEL**

Τηλ. +7 495 266 01 68

www.metropol-moscow.ru**MARRIOTT**

Τηλ. +7 495 937 1000

www.marriott.com**BALTSCHUG KEMPINSKI MOSCOW**

Τηλ. +7 495 287 2000

www.kempinski-moscow.com**ARARAT PARK HAYATT MOSCOW**

Τηλ. +7 495 783 1234

www.moscow.park.hyatt.com**MARCO POLO**

Τηλ. +7 495 660 06 06

<http://www.presnja.ru/en/default.html>**GOLDEN RING HOTEL**

Τηλ. +7 495 725 0100

www.hotel-goldenring.ru**RITZ-CARLTON MOSCOW**

Τηλ. +7 495 225 8888

www.ritzcarlton.com**RENAISSANCE MOSCOW HOTEL**

Τηλ. +7 495 931 9000

www.renaissancemoscow.com

8. Διπλωματικές Αποστολές

EMBASSY OF AUSTRIA

www.aussenministerium.at/moskau

EMBASSY OF BELGIUM

<https://diplomatie.belgium.be/en>

EMBASSY OF BULGARIA

www.bolgaria.ru

EMBASSY OF CYPRUS

http://www.mfa.gov.cy/mfa/embassies/embassy_moscow.nsf/index_en/index_en?OpenDocument

EMBASSY OF DENMARK

www.ambmoskva.um.dk

EMBASSY OF ESTONIA

www.estemb.ru

EMBASSY OF FINLAND

www.finemb-moscow.fi

EMBASSY OF FRANCE

<https://ru.ambafrance.org/>

EMBASSY OF GERMANY

www.moskau.diplo.de

EMBASSY OF HUNGARY

<https://hungaria.embassytools.com/>

EMBASSY OF ITALY

www.ambmosca.esteri.it

EMBASSY OF LATVIA

<http://www.mfa.gov.lv/en/moscow/embassy>

EMBASSY OF LITHUANIA

<http://ru.mfa.lt/>

EMBASSY OF LUXEMBOURG

<http://moscou.mae.lu/en>

EMBASSY OF MALTA

https://foreignaffairs.gov.mt/en/Embassies/ME_Moscow/Pages/ME_Moscow.aspx

EMBASSY OF THE NETHERLANDS

<https://www.netherlandsworldwide.nl/countries/russian-federation/about-us/embassy-in-moscow>

EMBASSY OF POLAND

<https://moskwa.msz.gov.pl/pl/>

EMBASSY OF PORTUGAL

<https://www.moscovo.embaixadaportugal.mne.pt/pt/>

EMBASSY OF ROMANIA

[ambahttp://moscova.mae.ro/en](http://moscova.mae.ro/en)

EMBASSY OF SLOVAKIA

<https://www.mzv.sk/web/moskva-en>

EMBASSY OF SLOVENIA

<http://www.moscow.embassy.si/>

EMBASSY OF SPAIN

<http://www.exteriores.gob.es/Embajadas/Moscu/es/Paginas/inicio.aspx>

EMBASSY OF SWEDEN

<https://www.swedenabroad.se/en/embassies/russia-moscow/>

EMBASSY OF THE UNITED KINGDOM

<https://www.gov.uk/world/organisations/british-embassy-moscow>

EMBASSY OF THE UNITED STATES OF AMERICA

<https://ru.usembassy.gov/>

9. Ελληνικές Ομογενειακές Ενώσεις

Σύλλογος Ελλήνων Μόσχας

Τηλέφωνο: + 7-499-236-47-16, E-mail: info@greekmos.ru

<http://www.greekmos.ru/>

Σύλλογος Ελλήνων Βορονέζ

Τηλ./Φαξ: +7 (4732) 71-52-05

Σύλλογος Ελλήνων Εκατερινμπούργκ

κινητό +7 922 181 30 88

E-mail: <http://web.u-greek.ru/kontakty/napisite-nam>

<http://web.u-greek.ru>

Σύλλογος Ελλήνων Ιρκούτσκ

Τηλ.: (3952)383744

E-mail: vv2005@mail.ru

Σύλλογος Ελλήνων Νοβοσιμπίρσκ

Τηλ. 89231246022 / 8(383)22-11-666

E-mail: elpida.hope@mail.ru

Σύλλογος Ελλήνων Κρασνογιάρσκ

Τηλ. 8(3912) 448-716, τηλ/φαξ 227-655, 233-525

Σύλλογος Ελλήνων Όμσκ

Τηλ. /Φαξ: 8 (3812) 24-96-95; e-mail: gago71@mail.ru

Σύλλογος Ελλήνων Τομσκ

Τηλ. (3822) 78-20-73

<http://grek.tomsk.ru/>

Σύλλογος Ελλήνων Γιακούτσκ

Τηλ. (4112) 34-60-03

E-mail: hellas@taatta.ru

Σύλλογος Ελλήνων Ουφά / Δημοκρατία Μπασκορτοστάν

Τηλ.: (3472) 32-616

10. Αντιπροσωπείες διεθνών και ευρωπαϊκών οργανισμών στη Ρωσία

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΣΤΗ ΡΩΣΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Τηλ. +7 495 721 2000, Φαξ: +7 495 721 2020

https://eeas.europa.eu/delegations/russia/719/about-european-union-delegation-russian-federation_en

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ

www.unrussia.ru, email : info@unrussia.ru

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (EBRD)

Τηλ.: +7 (812) 703 5525

<http://www.ebrd.com/cs/Satellite?c=Page&cid=1395236558140&d=Mobile&pagename=EBRD%2FPage%2FCountry>

ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

Tel.: +7(495) 745 7000,

<http://www.worldbank.org/en/country/russia>

ΔΙΕΘΝΕΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Tel.: +7(095) 7059200,

Website: www.imf.org/external/country/rus

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (UNDP)

Website: <http://www.undp.ru/>

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (UNIDO)

Website <http://www.unido.ru/eng/>

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ (WFP)

<http://www.wfp.org/content/moscow>

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ (UNEP)

<http://www.unrussia.ru/en/agencies/united-nations-environment-programme-unep>

10. Άλλες Δημόσιες Υπηρεσίες

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ/ ROSSTAT

Τηλ.: +7(495) 607 49 02

http://www.gks.ru/wps/wcm/connect/rosstat_main/rosstat/en/main/

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Τηλ.: +7(495) 449 7205

<http://eng.customs.ru/>

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ

Τηλ. +7 495 607 51 11

<http://www.fsvps.ru/fsvps/main.html? language=en>

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

<https://www.russiatourism.ru/en/>

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ & ΜΕΤΡΟΛΟΓΙΑΣ

<http://standard.gost.ru/wps/portal/>

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ

<https://www.onrc.ro/index.php/en/about-ntro>

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΡΧΗ

www.nalog.ru

ΡΩΣΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ (ROSPATENT)

<http://www.rupto.ru/en>

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΑΝΤΙΜΟΝΟΠΩΛΙΑΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

11, Sadovaya Kudrinskaya str., D-242, GSP-5, 123995 Moscow

Τηλ.: +7 (499) 7957653

<http://www.fas.gov.ru/english/>

11. Αεροπορικές εταιρείες και αεροδρόμια

ΑEGEAN AIRLINES

Tel: +7 495 139 87 90, +

e-mail: ru.helpdesk@aegeanair.com

<https://ru.aegeanair.com/>

ΑEROFLOT

Tel: +7 (495) 223 5555,

www.aeroflot.ru

ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ-SHEREMETYEVO 1

<http://svo.aero/>

ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ-DOMODEDOVO

www.domodedovo.ru

ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ-VNUKOVO

<http://www.vnukovo.ru/rus/index.wbp>

5.3 Προφίλ 18 ρωσικών περιφερειών

1. Περιφέρεια Κρασνοντάρ

Γεωγραφική θέση : Νότια Ρωσία



Εκταση : 75.500 τχλμ (41^η θέση μεταξύ των ρωσικών περιφερειών)

Πρωτεύουσα : Κρασνοντάρ

Πληθυσμός : 5,4 εκ κάτοικοι

Λοιπές σημαντικές πόλεις : Σότσι, Νοβοροσίσκ

ΑΕΠ (2013) : 38.212 εκ ευρώ

Κατά κεφαλή ΑΕΠ : 7.000 ευρώ (κατ'εκτίμηση)

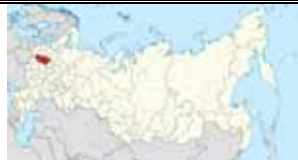
Η περιφέρεια Κρασνοντάρ διαθέτει 3 διεθνή αεροδρόμια και 9 λιμάνια (διακινούν το 40% των κλειστών φορτίων όλων των ρωσικών λιμένων). Οι σημαντικότερες πρώτες ύλες είναι το πετρέλαιο, φυσικό αέριο και μάρμαρα. Σημαντικοί οικονομικοί κλάδοι είναι η βιομηχανία τροφίμων, καυσίμων, επεξεργασίας μετάλλων, οικοδομικών υλικών, τουρισμού και γεωργίας.

Έχει τη μεγαλύτερη ετήσια ηλιοφάνεια (280 μέρες) στη Ρωσία. Πρόκειται για τη δυναμικότερη, από πλευράς ανάπτυξης, περιφέρεια του υφιστάμενου καταλόγου των 18 ρωσικών περιφερειών.

Μεγάλες ρωσικές εταιρείες με έδρα το Κρασνοντάρ είναι η ΟΑΟ Masloschirowoj Kombinat Krasnodarskij (κρασί), η ΟΑΟ AvtoKuban (μηχανές) και η ΟΑΟ Krasnodarskij SIP (μηχανές). Μεγάλες ξένες εταιρείες που έχουν εγκατασταθεί στην περιοχή είναι : η Danone, Knauф, Nestle, Tetra Pak, Auchan κλπ.

2. Περιφέρεια Τβερ

Γεωγραφική θέση : Κεντρική Ρωσία



Εκταση : 84.200 τχλμ (38^η θέση μεταξύ των ρωσικών περιφερειών)

Πρωτεύουσα : Τβερ

Πληθυσμός : 1,3 εκ κάτοικοι

Λοιπές σημαντικές πόλεις : Rschyew, Wyschnij Volotcheck

ΑΕΠ (2013) : 6.883 εκ ευρώ

Κατά κεφαλή ΑΕΠ : 5.000 ευρώ (κατ'εκτίμηση)

Από το έδαφος της διέρχονται δυο βασικοί διεθνείς οδικοί άξονες που συνδέουν τη Μόσχα με Αγία Πετρούπολη και Ρίγα. Διαθέτει ένα περιφερειακό αεροδρόμιο και το μεγαλύτερο εμπορευματικό λιμάνι του άνω Βόλγα. Σημαντικές πρώτες ύλες είναι το κάρβουνο και τύρφη. Βασικοί οικονομικοί κλάδοι είναι η κτηνοτροφία, γεωργία, βιομηχανία επεξεργασίας μετάλλων και ενέργειας.

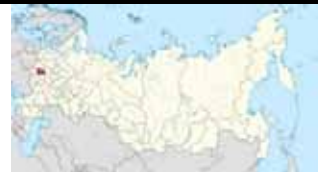
Διαθέτει πολλούς τόπους φυσικού κάλλους, με 1 εκ. περίπου ετήσιο αριθμό τουριστών.

Μεγάλες ρωσικές εταιρείες είναι η ΑΟ Gazprom Gazoraspredeleniye Tver, το εργοστάσιο πυρηνικής ενέργειας Kalinin και η PPE Group (ένδυση). Μεγάλες ξένες εταιρείες που έχουν

εγκατασταθεί στην περιοχή είναι : η Shell, SKF, OZON, DCS, Hitachi κλπ.

3. Περιφέρεια Καλούγκα

Γεωγραφική θέση : Κεντρική Ρωσία



Εκταση : 29.800 τχλμ (65^η θέση μεταξύ των ρωσικών περιφερειών)

Πρωτεύουσα : Καλούγκα

Πληθυσμός : 1 εκ κάτοικοι

Λοιπές σημαντικές πόλεις : Obninsk, Ludinovo

ΑΕΠ (2013) : 6.930 εκ ευρώ

Κατά κεφαλή ΑΕΠ : 6.900 ευρώ (κατ'εκτίμηση)

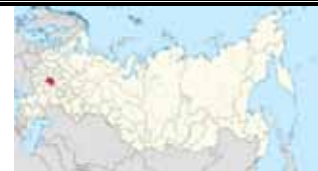
Συγκαταλέγεται μεταξύ των ρωσικών περιοχών με τις υψηλότερες ξένες επενδύσεις (Volkswagen, Mitsubishi, Continental, Nestle). Από το έδαφος της διέρχονται δυο σημαντικοί οδικοί άξονες που συνδέουν τη Μόσχα με το Κίεβο και το Iwantsiwisch. Η πρωτεύουσα Καλούγκα απέχει από τη Μόσχα 165 χλμ.

Οι σημαντικότεροι οικονομικοί τομείς είναι η βιομηχανία παραγωγής αυτοκινήτων, μηχανημάτων και τροφίμων. Προτεραιότητα αποτελεί η ανάπτυξη του αγροτικού και αγροτουριστικού τομέα.

Μεγάλες ρωσικές εταιρείες είναι η ΟΟΟ Agrisowgas (μηχανές), η ΟΟΟ Kaluschskaja Piwowarennaia Kompanija (τρόφιμα) και η SAO Kaluschskij Mjasokombinat (τρόφιμα). Μεγάλες ξένες εταιρείες που έχουν εγκατασταθεί στην περιοχή είναι : η Wolf System, Lemken, Big Dutchmann, Continental, Fuchs κλπ.

4. Περιφέρεια Ριαζάν

Γεωγραφική θέση : Κεντρική Ρωσία



Εκταση : 39.600 τχλμ (58^η θέση μεταξύ των ρωσικών περιφερειών)

Πρωτεύουσα : Ριαζάν

Πληθυσμός : 1,14εκ κάτοικοι

Λοιπές σημαντικές πόλεις : Kasimov, Sasovo

ΑΕΠ (2013) : 6.583 εκ. ευρώ

Κατά κεφαλή ΑΕΠ : 5.700 ευρώ (κατ'εκτίμηση)

Έχει δυο ποτάμια λιμάνια επί του Όκα. Οι σημαντικότερες βιομηχανίες είναι η επεξεργασία μετάλλων και παραγωγή ενέργειας.

Μεγάλες ρωσικές εταιρείες είναι η ΟΑΟ SASTA (επεξεργασία μετάλλων), η ΟΑΟ Tjaschpressmasch (μηχανές) και η ΟΑΟ Rjasanskaja GRES (ενέργεια). Μεγάλες ξένες εταιρείες που έχουν εγκατασταθεί στην περιοχή είναι : η Metro, OBI, Leroy Merlin, Gazprom, Rosneft, Guardian κλπ.

5. Περιφέρεια Σταυρούπολη

Γεωγραφική θέση : Βόρειος Καύκασος



Εκταση : 66.200 τχλμ (45^η θέση μεταξύ των ρωσικών περιφερειών)

Πρωτεύουσα : Σταυρούπολη

Πληθυσμός : 2,8 εκ κάτοικοι

Λοιπές σημαντικές πόλεις : Pyatigorsk, Nevinominsk

ΑΕΠ (2013): 11.298 εκ. ευρώ

Κατά κεφαλή ΑΕΠ : 4.000 ευρώ (κατ'εκτίμηση)

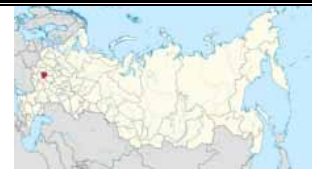
Το οδικό της δίκτυο είναι ανεπαρκές. Διαθέτει δύο αεροδρόμια. Από το έδαφος της διέρχονται οι μεγαλύτεροι αγωγοί πετρελαίου της Κοινοπραξίας Βαλτικών Πετρελαιαγωγών. Σημαντικότεροι βιομηχανικοί τομείς είναι η παραγωγή ενέργειας και τροφίμων.

Διαθέτει 130 ιαματικές πηγές είκοσι διαφορετικών τύπων. Είναι η γενέτειρα του Μ. Γκορμπατσώφι

Μεγάλες ρωσικές εταιρείες είναι η ΟΟΟ Kompanja Poljarnoje Sijanije (ενέργεια), η ΟΟΟ Petchorneftegasprom (ενέργεια) και η ΟΑΟ Sewernaja Neft (ενέργεια). Μεγάλες ξένες εταιρείες που έχουν εγκατασταθεί στην περιοχή είναι :η Enel, Thyssen Krupp, Hevel Solar, Unilever κλπ.

6. Περιφέρεια Τούλα

Γεωγραφική θέση : Κεντρική Ρωσία



Εκταση : 25.700τχλμ (69^η θέση μεταξύ των ρωσικών περιφερειών)

Πρωτεύουσα : Τούλα

Πληθυσμός : 1,52 εκ. κάτοικοι

Λοιπές σημαντικές πόλεις : Novomoscowsk, Aleksin

ΑΕΠ (2013) : 8.197 εκ. ευρώ

Κατά κεφαλή ΑΕΠ : 5.300 ευρώ (κατ'εκτίμηση)

Αποτελεί σημαντικό σιδηροδρομικό διάδρομο. Σημαντικές βιομηχανίες είναι η παραγωγή τροφίμων, χημικών, πετροχημικών και επεξεργασίας μετάλλων.

Μεγάλες ρωσικές εταιρείες είναι η ΟΑΟ Nowomoskowskaja AKA Asot (πετροχημικά), η ΟΑΟ Tulskej Kombajnowyj Sawod (μηχανές) και η ΟΑΟ Aleksinskij Sawod Tjascheloj Promyschlennoj Armaturyj (μηχανικός εξοπλισμός). Μεγάλες ξένες εταιρείες που έχουν εγκατασταθεί στην περιοχή είναι : η Lafarge, SCA, Cargill, P&G κλπ.

7. Δημοκρατία Κόμι

Γεωγραφική θέση : Β.Δ. Ρωσία



Εκταση : 416.800 τχλμ (13^η θέση μεταξύ των ρωσικών περιφερειών)

Πρωτεύουσα : Siktivkar

Πληθυσμός : 865.000 κάτοικοι

Λοιπές σημαντικές πόλεις : Uchta, Borkuta

ΑΕΠ (2013) : 11.590 εκ. ευρώ

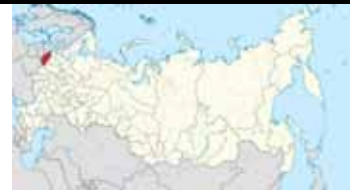
Κατά κεφαλή ΑΕΠ : 13.000 ευρώ (κατ'εκτίμηση)

Η περιφέρεια είναι πλούσια σε κάρβουνο και πετρέλαιο με σημαντικότερους οικονομικούς τομείς την παραγωγή ενέργειας, φυσικού αερίου, άνθρακα και ξυλείας.

Μεγάλες ρωσικές εταιρείες που έχουν εγκατασταθεί στην περιοχή είναι : η Lukoil, Gasprom, Rosneft, κλπ.

8. Περιφέρεια Πσκοφ

Γεωγραφική θέση : Β.Δ. Ρωσία



Εκταση : 55.400 τχλμ (48^η θέση μεταξύ των ρωσικών περιφερειών)

Πρωτεύουσα : Πσκοφ

Πληθυσμός : 651.000 κάτοικοι

Λοιπές σημαντικές πόλεις : Belikie Luki, Ostrov

ΑΕΠ (2013) : 2.698 εκ. ευρώ

Κατά κεφαλή ΑΕΠ : 4.000 ευρώ (κατ'εκτίμηση)

Αποτελεί εξωτερικό σύνορο με τις βαλτικές χώρες, βρίσκεται στον οδικό άξονα μεταξύ Άγιας Πετρούπολης και Kalinigrand και διαθέτει μικρό αεροδρόμιο. Σημαντικοί οικονομικοί τομείς είναι εξόρυξη τύρφης, η παραγωγή τροφίμων και η επεξεργασία μετάλλων.

Μεγάλες ρωσικές εταιρείες είναι η ΟΑΟ Welikolukskij Mjasokombinat (κρέας), η ΟΑΟ Pskowskij Gorodskoj Molotschnyj Sawod (γάλα) και η ΟΑΟ Pskowskij Sawod Tjaschelogo Elektrosvarotschnogo Oborudowanija (εξοπλισμός σωληνώσεων). Μεγάλες ξένες εταιρείες που έχουν εγκατασταθεί στην περιοχή είναι : η Volkswagen, Dula, General Satelite, TAN Nevskiy κλπ.

9. Περιφέρεια Ιβάνοβο

Γεωγραφική θέση : Κεντρική Ρωσία



Εκταση : 21.400 τχλμ (73^η θέση μεταξύ των ρωσικών περιφερειών)

Πρωτεύουσα : Ιβάνοβο

Πληθυσμός : 1 εκ κάτοικοι

Λοιπές σημαντικές πόλεις : Kinechma, Chuya

ΑΕΠ (2013) : 3.725 εκ. ευρώ

Κατά κεφαλή ΑΕΠ : 3.700 ευρώ (κατ'εκτίμηση)

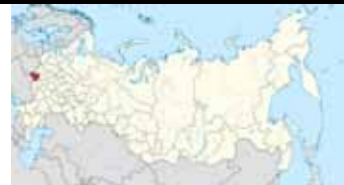
Από το έδαφος της διέρχεται ο πετρελαιαγωγός Gkorgy-Polotsk, και ο αγωγός φυσικού αερίου Gkorgy-Aroschlav.

Σημαντικότεροι οικονομικοί τομείς είναι η ελαφρά βιομηχανία, η επεξεργασία μετάλλων και η παραγωγή τροφίμων. Ο τομέας του τουρισμού είναι μεταξύ των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων.

Μεγάλες ρωσικές εταιρείες είναι : η ΟΑΟ Schujskie Sittsy (ελαφρά βιομηχανία), η ΟΑΟ Maschinostroitel'naja Kompanija Kraneks (επεξεργασία μετάλλων) και η ΟΟΟ Limporo (τρόφιμα).

10. Περιφέρεια Μπριάνσκ

Γεωγραφική θέση : Κεντρική Ρωσία



Εκταση : 34.900 τχλμ (62^η θέση μεταξύ των ρωσικών περιφερειών)

Πρωτεύουσα : Μπριάνσκ

Πληθυσμός : 1,2 εκ κάτοικοι

Λοιπές σημαντικές πόλεις : Klintsiy, Novosibkov

ΑΕΠ (2013) : 5.275 εκ. ευρώ

Κατά κεφαλή ΑΕΠ : 4.300 ευρώ (κατ'εκτίμηση)

Από το έδαφος της διέρχονται ο πετρελαιαγωγός Druschba και διάφοροι αγωγοί φυσικού αερίου. Σημαντικότερες βιομηχανίες είναι η επεξεργασία μετάλλων, η αμυντική βιομηχανία και η βιομηχανία τροφίμων. Συγκαταλέγεται μεταξύ των περιοχών με περιορισμένες επενδυτικές εισροές.

Μεγάλες ρωσικές εταιρείες που έχουν εγκατασταθεί στην περιοχή είναι : η Brjanskij Maschinostroitel'nyj Sawod (μηχανές), η SAO Gruppya-Kremnij (αμυντικός εξοπλισμός) και η ΟΑΟ Brjankonfi (γλυκίσματα).

11. Περιφέρεια Βόλογκντα

Γεωγραφική θέση : Β.Δ. Ρωσία



Εκταση : 144.500 τχλμ (26^η θέση μεταξύ των ρωσικών περιφερειών)

Πληθυσμός : 1,1 εκ κάτοικοι

ΑΕΠ (2013) : 8.062 εκ. ευρώ

Πρωτεύουσα : Βόλογκντα

Λοιπές σημαντικές πόλεις : Tscherpovez, Sokol

Κατά κεφαλή ΑΕΠ : 7.000 ευρώ (κατ'εκτίμηση)

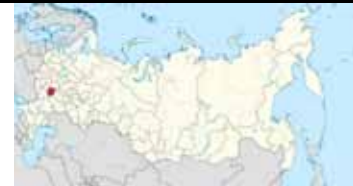
Σημαντικοί οικονομικοί τομείς είναι η παραγωγή ενέργειας, ξυλείας, τροφίμων και επεξεργασία μετάλλων.

Διαθέτει μεγάλο αριθμό τόπων πολιτιστικής κληρονομιάς και φυσικού κάλλους.

Μεγάλες ρωσικές εταιρείες είναι ΟΑΟ Sewerstal (επεξεργασία ατσαλιού) και η ΟΑΟ Tscherepowetskij Staleprokatnyj Sawod (επεξεργασία ατσαλιού). Μεγάλες ξένες εταιρείες που έχουν εγκατασταθεί στην περιοχή είναι : η Siemens, SMS Group, Air Liquid, η Renaissance Construction κλπ.

12. Περιφέρεια Ταμπώφ

Γεωγραφική θέση : Κεντρική Ρωσία



Εκταση : 34.500 τχλμ (23^η θέση μεταξύ των ρωσικών περιφερειών)

Πληθυσμός : 1 εκ. κάτοικοι

ΑΕΠ (2013) : 5.571 εκ. ευρώ

Πρωτεύουσα : Ταμπώφ

Λοιπές σημαντικές πόλεις : Mitschubrinsk, Morschansk

Κατά κεφαλή ΑΕΠ : 5.500 ευρώ (κατ'εκτίμηση)

Διαθέτει αεροδρόμιο και από το έδαφος της διέρχονται ο πετρελαιαγωγός Druschba και οι αγωγοί φυσικού αερίου Sibir και Saratov- Tampron.

Σημαντικότερες βιομηχανίες είναι η επεξεργασία μετάλλων και η παραγωγή τροφίμων.

Μεγάλες ρωσικές εταιρείες που έχουν εγκατασταθεί στην περιοχή είναι : η ΟΑΟ Tambow polimermasch (μηχανές), η PK Milorem (μηχανές) και η ΟΑΟ Kristall (τρόφιμα).

13. Περιφέρεια Οριόλ

Γεωγραφική θέση : Κεντρική Ρωσία



Εκταση : 24.700 τχλμ (70^η θέση μεταξύ των ρωσικών περιφερειών)

Πρωτεύουσα : Οριόλ

Πληθυσμός : 765.000 κάτοικοι

Λοιπές σημαντικές πόλεις : Livni, Mzensk

ΑΕΠ (2013) : 3.886 εκ. ευρώ

Κατά κεφαλή ΑΕΠ : 5.000 ευρώ (κατ'εκτίμηση)

Από το έδαφος της διέρχονται αγωγοί πετρελαίου και φυσικού αεριού.

Σημαντικότερες βιομηχανίες είναι η επεξεργασία μετάλλων, παραγωγή τροφίμων και ενέργειας.

Μεγάλες ρωσικές εταιρείες που έχουν εγκατασταθεί στην περιοχή είναι : η SAO OPK-Dormasch (μηχανές), η OOO Liwny-Sacharund (τρόφιμα) και η OAO OSPAS (μεταλλουργία).

14. Περιφέρεια Κοστρομά

Γεωγραφική θέση : Κεντρική Ρωσία



Εκταση : 60.200 τχλμ (47^η θέση μεταξύ των ρωσικών περιφερειών)

Πρωτεύουσα : Κοστρομά

Πληθυσμός : 654.000 κάτοικοι

Λοιπές σημαντικές πόλεις : -

ΑΕΠ (2013) : 3.380 εκ. ευρώ

Κατά κεφαλή ΑΕΠ : 5.000 ευρώ (κατ'εκτίμηση)

Σημαντικότεροι οικονομικοί τομείς είναι η παραγωγή ενέργειας, ξυλείας, μηχανών, τροφίμων και ο τουρισμός.

Μεγάλες ρωσικές εταιρείες που έχουν εγκατασταθεί στην περιοχή είναι : η OAO Kostromskaja GRES (ενέργεια), η OAO Fanplit (επεξεργασία ξυλείας) και η OAO Kostromskoj Sawod Motordetal (μηχανές).

15. Περιφέρεια Σμολένσκ

Γεωγραφική θέση : Κεντρική Ρωσία



Εκταση : 49.800 τχλμ (53^η θέση μεταξύ των ρωσικών περιφερειών)

Πρωτεύουσα : Σμολένσκ

Πληθυσμός : 1 εκ κάτοικοι

Λοιπές σημαντικές πόλεις : Wyasma, Roslavl

ΑΕΠ (2013) : 5.328 εκ. ευρώ

Κατά κεφαλή ΑΕΠ : 5.300 ευρώ (κατ'εκτίμηση)

Αποτελεί σημαντικό οδικό μεταφορικό κόμβο με το 80% των εμπορευματικών ροών μεταξύ Ρωσίας και Δυτικής Ευρώπης να διέρχονται από το έδαφός της, λόγω απευθείας σύνδεσης με το Μινσκ. Σημαντικοί οικονομικοί τομείς είναι η βιομηχανία επεξεργασίας πολύτιμων λίθων και παραγωγής μηχανών.

Αποτελεί σημαντικό προορισμό θρησκευτικού τουρισμού.

Μεγάλες ρωσικές εταιρείες είναι η GUP Kristall (παραγωγή μπριλαντιών), η ΟΑΟ Rosa (τρόφιμα) και η ΟΑΟ Bachus (τρόφιμα). Μεγάλες ξένες εταιρείες που έχουν εγκατασταθεί στην περιοχή είναι : η EON, Osram, Rhenus Logistics κλπ.

16. Περιφέρεια Γιαροσλάβλ

Γεωγραφική θέση : Κεντρική Ρωσία



Εκταση : 36.200 τχλμ (61^η θέση μεταξύ των ρωσικών περιφερειών)

Πρωτεύουσα : Γιαροσλάβλ

Πληθυσμός : 1,2 εκ κάτοικοι

Λοιπές σημαντικές πόλεις : Rumpinsk, Tutajev

ΑΕΠ (2013) : 3.380εκ. ευρώ

Κατά κεφαλή ΑΕΠ : 2.800 ευρώ (κατ'εκτίμηση)

Διαθέτει 3 λιμάνια και ένα διεθνές αεροδρόμιο. Σημαντικοί οικονομικοί τομείς είναι η επεξεργασία μετάλλων, η παραγωγή τροφίμων, χημικών και πετροχημικών προϊόντων.

Το 2014 κατείχε τη 9^η θέση μεταξύ των ρωσικών περιφερειών όσον αφορά στην καινοτομία.

Μεγάλες ρωσικές εταιρείες είναι η ΟΑΟ Jaroslawsnij Elektromaschinostroitelnjy Sawod (μηχανές), η GUP NII Maslodelija i Syrodelija (τρόφιμα) και η ΟΑΟ Slawneft-Jaroslawnefteorgsintes (πετροχημικά). Μεγάλες ξένες εταιρείες που έχουν εγκατασταθεί στην περιοχή είναι : η Komatsu, Daimler, Axalta, Electronica κλπ.

17. Περιφέρεια Βλαντίμιρ

Γεωγραφική θέση : Κεντρική Ρωσία



Εκταση : 29.100 τχλμ (66^η θέση μεταξύ των ρωσικών περιφερειών)

Πρωτεύουσα : Βλαντίμιρ

Πληθυσμός : 1,4 εκ κάτοικοι

Λοιπές σημαντικές πόλεις : Κοντρον, Μιρομ

ΑΕΠ (2013): 7.262 εκ. ευρώ

Κατά κεφαλή ΑΕΠ : 5.000 ευρώ (κατ'εκτίμηση)

Σημαντικότεροι οικονομικοί τομείς είναι η επεξεργασία μετάλλων και η παραγωγή τροφίμων.

Μεγάλες ρωσικές εταιρείες που έχουν εγκατασταθεί στην περιοχή είναι : η ΟΑΟ Wladimirskij Sawod Elektropribor (μηχανές), η ΟΑΟ Wladimirskij Elektromotornyj Sawod (μηχανές) και η ΟΑΟ Wladimirskij Chlebokombinat (τρόφιμα).

18. Περιφέρεια Βορόνεζ

Γεωγραφική θέση : Κεντρική Ρωσία



Εκταση : 52.200 τχλμ (51^η θέση μεταξύ των ρωσικών περιφερειών)

Πρωτεύουσα : Βορόνεζ

Πληθυσμός : 2 εκ κάτοικοι

Λοιπές σημαντικές πόλεις : Borisoglebsk, Posoch

ΑΕΠ (2013) : 14.328 εκ. ευρώ

Κατά κεφαλή ΑΕΠ : 7.000 ευρώ (κατ'εκτίμηση)

Διαθέτει ένα διεθνές και ένα περιφερειακό αεροδρόμιο, και δυο ποτάμια λιμάνια επί του ποταμού Don. Από το Βορόνεζ διέρχεται κάθετος οδικός άξονας που συνδέει την Αγία Πετρούπολη με το Νοβοροσίσκ και οριζόντιος οδικός άξονας που συνδέει το Κίεβο με την Ούφα (ανατολική Ρωσία) καθώς και αγωγοί πετρελαίου και φυσικού αερίου.

Σημαντικότεροι οικονομικοί τομείς είναι η επεξεργασία μετάλλων, η παραγωγή τροφίμων, χημικών και πετροχημικών.

Μεγάλες ρωσικές εταιρείες είναι η ΟΑΟ BEKS FGUP Woroneschskij Mechanitscheskij Sawod (μηχανές) η ΟΑΟ Woroneschskaja Konditerskaja Fabrika (τρόφιμα) και η ΟΑΟ Minudobrenija (πετροχημικά). Μεγάλες ξένες εταιρείες που έχουν εγκατασταθεί στην περιοχή είναι : η EuroCement, Bunge, Siemens, Gruppo Tsernisovo κλπ.